

ALPARSLAN
TÜRKEŞ
TÜRKİYE'NİN
MESELELERİ

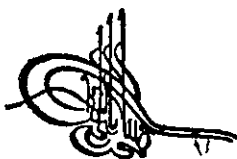

ALPARSLAN TÜRKEŞ

TÜRKİYE'NİN MESELELERİ

(Altıncı baskı)

KUTLUĞ YAYINLARI

Ankara Cad. Basın İşhanı Nu. 46/31

P. K. 1260 Sirkeci - İSTANBUL

Dizgi - Tertip: İlke Matbaacılık Koll. Şti. baskı:
Er - Tu Matbaası, Cilt: Yedigün Mücellihanesi,
Kapak Kompozisyonu: Olcay Okan, Kapak bas-
kısı: Kuşak Matbaası.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Önsöz	7
Birinci Bölüm	
İKTİSÂDÎ ve SOSYAL MESELELERİMİZ	
Giriş	13
Nüfus Politikası	16
1 — İKTİSÂDÎ ve SİYASÎ GÖRÜŞÜMÜZ	
Giriş	19
Devlet ve Özel Teşebbüs	20
Üçüncü Yol	24
Strateji	27
Genel Görünüş	29
Halk İçin Çalışma	30
Memleket Hizmeti İçin Tılsım	32
Ekonomik Zaaf	32
2 — KALKINMA	
A) Temel Dâvalar	33
Kalkınmanın Maddî Temeli	35
Kalkınmanın Mânevî Temeli	38
İlim ve Teknik	40
Millî Eğitim ve Dil	41
Körler Döğüşü ve Biz	41
B) Kalkınma	42
Ne İstiyoruz?	47
C) Millî Kültür ve Kalkınma	50

D) Kalkınmada Ön Tedbirler	53
E) Milletlerin Kalkınması	54
F) Sanayileşme ve Doğu Anadolu	56
3 — «DOKUZ IŞIK»ın ESASLARI	57
4 — MALİYE VE TİCARET POLİTİKASI	60
5 — KÖY VE TOPRAK MESELESİ	66
Tarım Kentleri ve Maarif	69
6 — İŞÇİ MESELEMİZ	72
7 — SOSYAL BUHRAN	73
8 — MİLLÎ İDÂRE SİSTEMİ	75
9 — ORDU VE MİLLİYETÇİ HAREKET	79
10 — DIŞ TÜRKLER	82

İkinci Bölüm

MİLLÎ KÜLTÜR MESELELERİMİZ

Türk Milletinin Kutlu Güç Kaynakları	87
Ahlâk	90
Dil Dâvası	91
Gençlik	98
Eğitim ve Gençlik	100
Gençlere Hitâp	104
Türk Gençliğinin Hedefleri	107
Gençlik Anlayışımız	109
Gâye ve Hedef	110
Gençliğe Taahhütlerimiz	111
Netice	112
Büyük Hedef	112

Üçüncü Bölüm

27 MAYIS HAKKINDA

I — Radyo Konuşmaları	117
II — Dedikodular Üzerine	141
III — Kasa Hikâyesi	145

Dördüncü Bölüm

RADYO KONUŞMALARI

Partizanlık	153
Kalkınma Yolları	158
İmkânlarımız ve Engeller	163
Sonuç	167

ÖNSÖZ

İki yüz yıldan beri süregelen maddî ve mânevî buhranlar neticesinde bugün Türk Milleti, tarihin en buhranlı, en hayâti kriz devresini yaşamaktadır.

Tarih boyunca hükümranlığını Eski Dünya'nın hemen her yerinde sürdüren, asırlar süren siyâsî, kültürel ve iktisâdî hâkimiyeti sebebiyle birçok müslim ve gayri müslim milletlerin kıskançlık, haset ve kinlerine muhatap olan Türk Milleti, kuvvet ve kudretini kaybetmiş bulunmasından dolayı dış düşmanların yurt içi ve yurt dışı bölücü, yıkıcı faaliyetlerine sahne olmakta, yıllardır yabancı kültür ve ideolojilerin tesiri altındaki milli benliğinden kopmuş aydın ve idareciler kadrosunun yanlış teşhis ve tedbirleri yüzünden bir türlü bu zillet ve düşkünlükten kurtulamamaktadır.

Türkiye topraklarının hâz olduğu iktisâdî değerler, bu topraklar üzerinde yaşayan Türk Milleti'nin üstün meziyet ve seciyesi, nüfus artışıındaki üstün kaabiliyeti, sanayileşmiş, hristiyan batılı devletler, ve Komünist Rusya ile geri kalmış, ham madde kaynağı ve pazar durumundaki Ortadoğu İslâm devletleri arasında geçit mahalli ve bir set durumunda olması, dış düşmanların iştihasını kabartmakta ve emellerini tahrik etmektedir.

Yabancı emellerini, tahrik ve saldırılarını durdurabilmenin yolu kuvvetli olmaktır. Kuvvetli devlet, teşkilâtlı millet demektir.

Türk Milleti'nin, en belirgin vasfı «ordu-millet» karakteri ve buna bağlı olarak «teşkilâtçılık» ve «büyük devlet kuruculuk» kaabiliyetidir. Eski bir Türk atasözü vardır: «Başsız börk, il'siz (devletsiz) Türk olmaz.» Bu itibarla Türk Milleti, herşeyden evvel siyâsî bir cemiyettir. Türk, Türk Töresi'nce kurulmamış bir devletin hükümlerinde varlığını sürdüremez. Medenî kaabiliyetini gösteremez. Kuvvet ve kudreti zaafa uğrar. Devletsiz Türk biter, yok olur. Devlet'i Türk usûlünce, Türk Töresince kurulmazsa; devletin nizâmı, hukukî prensipleri Türk'ün dünya görüşünden mülhem değilse, Türklük, o siyâsî teşkilâta üstün meziyet ve kaabiliyetlerini, kuvvet ve kudretini geliştirme imkânı bulamaz.

Teşkilâtın olmadığı yerde «millet»ten, «cemiyet»ten, «birlik»ten, «kuvvet»ten söz edilemez. Teşkilâtın olmadığı yerde «yığın», «zaaf» ve «anarşi» vardır. Bir cemiyet, kendi dünya görüşü, inanç ve telâkkileri, tarihî misyonu, çağın icâbettirdiği ilim ve teknik, yaşadığı ülkenin hususiyetleri ve millî hedefler istikâmetinde teşkilâtlanır. Bir millet, başka milletlerin dünya görüşünden, inanç ve telâkkilerinden, tarihinden ilham alan görüş ve sistemlerle teşkilâtlanamaz, kuvvetlenemez, hamle yapamaz.

Aydın ve idarecilerimizin 1800'lerden beri anlayamadıkları nokta burasıdır. Bu yüzden Avrupa'daki ilim ve teknikteki gelişmelerin özüne inilememiş, ona ayak uydurulamamış; kabahat milletimizin inancında, kültüründe, kıyafetinde, velhâsîl şekilde ve dış görünüşte aranmıştır. An'ânevi olan «eski» millî müesseseler yıkılmış, yerine Türk'e yabancı, köksüz «yeni» müesseseler getirilmiş, fakat kuvvet ve kudretten düşüşümüz, Koca İmparatorluğumuzun çöküşü önlenememiştir. Millî Mücadele'nin «kuvva-yi millîye» rûhu, Bayrağımızı ve Devletimizi korumakla berâber, meselenin özüne vâkıf milliyetçi kadroların yokluğu sebebiyle bu «kuvva-yi millîye» rûhu içtimâî ve iktisadî sahada teşkilâtlandırılıp millî hedefler istikâmetinde sevk ve idare edilememiş; bunun tabii neticesi olarak düşüş devam etmiştir.

Bugün memleketimizde sistem tartışmaları almış yürümüştür. Ana dâvâlarımız tesbit edilerek bunların milletimizin dünya görüşüne, târihi misyonuna, modern ilim ve tekniğin icaplarına ve memleketimizin imkân ve şartlarına uygun tarzda ve millî hedefler istikametinde halledilmesi yolunda gayret göstermek, tatbikata uygun ve sür'atle başarıya götürecektir tedbirler getirmek yerine, tatbikata uygun olmayan, insan mızacına ve Türk'ün dünya görüşüne aykırı bir takım boş kategorik kalıplar üzerinde tartışmak, filozofça ahkâm kesmek, Türk Milleti'nin kurtuluşunu Doğu ve Batı menşeli sınıfçı veya fertçi bir takım maddeci görüşlerde aramak moda olmuştur. Fransız, İngiliz, Alman sistemlerinden sonra halen liberal kapitalist sistem taklit edilmektedir. Bunu reddedenler de Moskof rejimi marksist-sosyalizmi, yani yine bir yabancı sistemi kurtuluş yolu olarak göstermekte, bu yolda silâhlı tedhiş hareketlerine girişmektedirler... Ama içinde bulunduğumuz zillet, düşkünlük bir türlü önlenememektedir.

İşte bu gidişata son vermenin zamanı geldiğine inanan Milliyetçi Hareket'in muhterem lideri Alparslan Türkeş, yıllardır münakaşası yapılan ve çeşitli sebeplerle bir türlü sistemleştirilemeyen Türk Milliyetçiliği Ülküsünü açıklığa kavuşturarak «Dokuz Işık» milli doktrinini tesbit etmiş, Türk Milliyetçiliğini dernekler ve şahısların çıkardığı dergilerle yürütülen hedefsiz bir hareket olmaktan çıkarıp, siyasî bir aksiyon ve kadro hareketi haline getirmiş, Türk Milliyetçilerine hedef olarak siyasî iktidarı göstermiştir.

Bu fikir ve hareket ilhamını Türk'ün dünya görüşünden, inanç ve töresinden, tarihi gelişiminden alarak dünya şartları muvacehesinde Devlet ve Milletimizin içinde bulunduğu durumun teşhis ve tespiti ile, modern ilim ve tekniğin ışığında, millî hedefler istikâmetinde Türk'lüğün iktisâdî, sosyal ve mânevî yönden yeniden teşkilâtlandırılması zaruretini işaret etmektedir.

Elinizdeki eser, Sayın Türkeş'in bu istikametteki çalışmalarından bir kısmını teşkil etmektedir. DOKUZ IŞIK ülküsü etrafında yürütülen Milliyetçi Hareket'in Kuvvet-

li, Kudretli, BÜYÜK TÜRKİYE yolunda halletmek zorunda olduğu ana mes'eleleri içine almaktadır. Ayrıca 27 Mayıs'la alâkalı bazı radyo konuşmaları ve bir kısım soruların cevapları bir bölüm halinde esere ilâve edilmiştir. Bunlardan başka, bundan önceki baskılarında neşredilen radyo konuşmalarını da faydalı olacağı kanaatiyle bir bölüm halinde kitabın sonuna ekledik.

Eserin bundan evvelki baskılarında yer alan «Dış Politika» ile ilgili bölüm, Sayın Alparslan Türkeş'in Kıbrıs'daki son gelişmeler sebebiyle yaptığı bâzı ilâveler ve «İç ve Dış Güvenliğimiz» mevzuunda Aydınlar Ocağı'nda verdiği konferans ve Kıbrıs'la ilgili 9 yıllık faaliyetlerine dâir ilâvelerle birlikte «Dış politikamız ve Kıbrıs» adlı kitaba alınmıştır. Bu sebeple elinizdeki eserden çıkarılması uygun bulunmuştur.

Hak ve şereflerine sâhip, kuvvetli, kudretli, müreffeh BÜYÜK TÜRKİYE ülküsünün savaşılarına ve Büyük Türk Milleti'ne faydalı olması dileğiyle...

KUTLUĞ YAYINLARI

Birinci Bölüm

**İKTİSADİ
ve
SOSYAL
MESELELERİMİZ**

GİRİŞ

Türkiye bugün doğudan komünist emperyalizmin, batıdan kapitalist emperyalizmin tesiri altında bulunmaktadır. Maddeci görüşün bu iki sistemden komünizm; Türk Milleti'nin büyük bir kısmını esir olarak tutmakta, topraklarını gasbetmiş bulunmaktadır. Türk'e ezelden beri ters gelen bu sistem ve onun dünyadaki baş uygulayıcısı Sovyet Rusya'nın Türkiye'deki emelleri bilinirken, bugün yurdumuzda bu kuzey düşmanımıza yakınlık göstermek isteyen ve onun sistemini savunanlar vardır. Türk Milleti târihte hiçbir zaman maddeci bir görüşe saplanmamıştır. İslâmiyetle müşerref olduktan sonra ise böyle sistem ve düşüncelerle dâimâ mücadele etmiştir.

Bugün komünistler milletimizi birbirine düşman kutuplara ayırmak çabası içindedirler. Bu bozguncu ve fesatçıların halkımızı birbirine küstürmesine, birbirine düşürmesine müsaade etmeyeceğiz.

Uzun zamandan beri anayasamızın getirdiği geniş hürriyet havası alabildiğine kötüye kullanılmaktadır. Bilhassa aşırı uca mensup bâzı kimseler çok hatâlı ve gerçeklere uymayan bir hava tutturmuş bu-

lunuyorlar. Bunların kin ve garez saçan bölücü, yıkıcı propagandalarının başlıca hedefi Türk gençliği, Türk köylüsü ve Türk işçisidir. Memleketin içinde bulunduğu yoksul ve bakımsız durumun elverişli olması da cesâretlerini arttırıyor. Biliyoruz ki Türkiye geri kalmış bir memlekettir. Her geri kalmış memleket gibi iktisâden güç durumdadır. Halk yoksul, sermâye insafsız ve şuûrsuz, emek mustarıptır. Sosyal adâlet sağlanamamıştır. Sefâletle cehâlet kol-koladır. İdâre edenle edilenler arasında derin bir güvensizlik uçurumu vardır. Bu yetişmiyor gibi çıkarıcı ve kırsılı politikacılar büyük halk kitlesini iki düşman kampa doğru zorla sürüklemektedirler.

Bu halden sıyrılmak, batı medeniyeti içindeki yerimizi almak, ayrı partilerde ve ayrı saflarda da bulunsak birbirlerini seven, sayan vatandaşlar olarak yanyana ve içiçe yaşamayı temin etmek için yeni çareler, yeni tedbirler içinde olmalıyız.

Aşırı solcular: «Sistem bozuktur, bu sistemle çağdaş uygarlık düzeyine ulaşamaz, tek çıkar yol kol ırgatlarının hâkim bulunacağı bir idâre kurmaktır...» diyorlar. Fakat bununla neyi, nasıl çözebileceklerini söylemiyorlar. Bu iddiâyı ortaya atanların hiçbirisi kol ırgatı olmadığı gibi, işçi ve köylülerimizin fakir ve yoksul yaşama muhitleri içinden yetişmiş veya bu çevrelerde yaşayarak halkın ıstıraplarını paylaşmaya yanaşan kimseler değillerdir. Çoğu İstanbul ve Ankara'nın konforlu muhitlerinden fakir halk muhitlerine hiçbir zaman uğramayan ve aylık kazançları da onbinlerin üstünde olan kimselerdir. Her akşam toplantı yerleri Ankara ve İstanbul'un meşhûr lüks otelleri olup, ellerinde de viski kadehleri bulunmaktadır. Bu insanlar revaçta ve itibarda olan her düşünce ve temâyülün içinde ve hattâ ön

safında olma gayretindedirler. Dâimâ aşırıyı savunurlar. Maksatları normal zedelemek ve işleri şirâzeden çıkarmaktır. Bunlar alabildiğine fanatik ve tenkide hiç tahammülleri olmayan kimselerdir. En küçük bir tenkit karşısında ileri sürdüğümüz fikirleri, fikirle karşılayacak yerde, iftirâ ve tezvîrlere başvurarak düşünen kafaları yıldırarak susturmak gayretine koyulmaktadırlar. Yetişmiş, kültür ve ilim sâhibi, düşünen aydın kimseleri susturma geyretine koyulmaktadırlar. Onlar için düşünen kafalar değil, kol ırgatlığı her şeyin üstündedir. Halbuki bizler medenî ve meslekî işbölümünün ve cemiyet hayâtının zarurî kıldığı zümreleşme ve sınıflaşmaların bir istismar ve tahakküm hiyerarşisine hak kazandırdığı iddiâsındayız. Bizler ister kol ırgatı, isterse fikir ırgatı olsun, bütün çalışan insanların haklarının mukaddes bulunduğu ve bu hakların korunması gerektiği iddiâsındayız. Bizler bir milletin, bir devletin hayâtının idâresinde, cemiyet faaliyetlerinin düzenlenmesinde ilim ve kültür sâhibi, milliyetçi aydın kişilerin asıl söz sahibi olması ve önderlik etmeleri gerektiği iddiâsındayız. 450 kişilik parlâmento üyeliği için gösterdikleri adayların 291'inin kol ırgatı bulunduğunu iddiâ ederek övünenlerin tutumlarının yurt menfaatlarına aykırı olduğunu söylüyoruz. Bugün memlekette kol ırgatlarının sayısı iki milyon civârındadır. Bu da genel nüfusun 1/5'i demektir. Eğer her sınıftan insanın parlâmentoda temsilcisi bulunması istenmekteyse nihâyet kol ırgatı temsilcilerinin 30 kişi civârında olması gerekir. Halbuki aşırıların iddiâları ve hareketleri memleketi tek bir sınıfın; tahsîl, kültür bakımından da devleti idâreye hazırlanmamış olan kol ırgatları sınıfının dikta-törlüğü altına koymak istediklerini göstermektedir.

Biz buna karşıyız. Memleketimizin kalkınması ancak herşeyden önce aydın kafaların söz sahibi olmasına bağlıdır.

Bu bakımdan, komünizle yurdumuz içerisinde mücâdele etmek başta gelen bir vazifemizdir. Memleketi böyle bir yola sürükleyecek kimseler ve tuumların karşısına dikileceğiz. Onların yalan ve iftiraları bizi yıldırılmaz. Türk Milletini kudretli, refahlı, medenî bir duruma yükseltme yolunda her engeli azimle aşacağız.

NÜFUS POLİTİKASI

Nüfusumuz 32 milyondur. Bu, topraklarımızın yüzölçümü ve verim kabiliyeti gözönüne alınırsa düşük bir rakamdır. Türkiye toprakları yüz milyon insanı rahatça geçindirecek zenginliktedir. Bu, bir görüş veya bir iddia değil, ilmen isbat edilmiş bir gerçektir.

Bir başka durum da komşumuz olan ülkeler nüfuslarının artışını teşvik etmekte ve artış oranları gittikçe yükselmektedir. Buna karşı Türk hükümetleri ne yapmaktadırlar? 32 milyonu doyuramayan hükümetlerimiz «doğum kontrolü» diye bir prensibi kabullenmiş görünmektedirler.

Bu görüşe göre artışımız kontrol altına alınacak ve bu yolla fert başına düşen gelir seviyesi artacak veya hiç olmazsa eksilmeyecektir. Bu idârecilerin kendi beceriksizliklerini kabul ve ilân etmelerinden başka birşey değildir. Bütün devletler nüfuslarının artmasını teşvik ederken Türkiye'nin nüfus kontrolü tatbik etmesini biz bir kasıt olarak kabul ediyoruz.

Bugün nüfus kontroluna yadım eden kimlerdir? Bunun için dış yardımlar almaktayız. Amerika'nın bir eyâletinden bir yardım derneği bu iş için bize teşvik yardımları göndermektedir. Bu bizi çok sevdiği için midir? Bunun arkasında başka maksatlar yok mudur?

Bunun arkasında 2000 yılında 80 milyona ulaşacak, sanayileşmiş, kendi atomunu kendisi yapan müreffeh Türkiye'nin korkusu gizlidir. Eğer bu milletler bizi gerçekten seviyor iseler bu yardımları nüfusumuzu kısıtlamak için değil, iktisadî durumumuzu sağlamlaştırmak için etsinler.

Memleketimizde hükümetçe tatbik edilmekte olan doğum kontrolü aslında Türk Milleti'nin varlığına, geleceğine ve Türk neslinin istikbâline bir hıyânettir, bir suikasttır.

Doğum kontrolü adı altında yürütülen bu politikanın esas gayesi Türk Milleti'ni kuvvetsiz, âciz hâle getirmekten ibârettir.

Türkiye'nin düşmanları, Anadolu topraklarının rahatça besleyip geçindirebileceği yüz milyonluk kuvvetli bir Türkiye istemediklerinden hükümetin sorumlularını «doğum kontrolü» yalanıyla aldatmaktadır. Türkiye Hindistan, Çin veya Japonya ile Amerika, Rusya değildir. Bu milletlerin nüfus çokluğu hem kendileri, hem de dünyâ için bir problem teşkil etmektedir. Fakat Türkiye'nin durumu böyle bir problem yaratmamaktadır. Kırk yıl evvel nüfusumuz 13 milyon iken, kilometrekare başına 17 kişi düşüyordu ve en büyük ihtiyaç nüfus idi. Bugün de birinci ihtiyacımız gene nüfustur. Hollanda ve Belçika'da kilometrekareye 300 kişi düşmektedir. Bu orana göre, Türkiye toprakları en az 150 milyonun üstünde insan barındırabilir.

Nüfus artışını öneyerek millî geliri yükseltmek çok hatâlı bir politikadır. Halkın refâhı, memleketin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını ilmi usûllerle işletmek ve insan emeğini israf etmeden değerlendirmekle sağlanır.

Türk Milleti'nin çoğalması ekonomik kalkınma için büyük bir itici kuvvet teşkil eder. Kalkınmış olan bütün memleketlerde bu böyle olmuştur.

Ayrıca şunu da belirteyim ki, doğum kontrolü hem İslâmîyet'e, hem de millî çıkarlarımıza aykırı olduğu gibi, ilme de aykırıdır.

Doğum kontrolü yapılan her Türk kadını için doktor ve hemşirelere yabancı kaynaklardan temin edilen paralar ile prim ödenmektedir. Kökü dışarda olan hareket ve davranışlarda olduğu gibi, bu teşebbüste de Türk Milleti'nin millî varlığına ve istikbâline suikast ile hıyânet yapıldığını tesbit etmiş bulunmaktayız.

Türkiye'nin etrafındaki komşu milletlerde ve Balkanlarda, İsrail ve İran'da doğum kontrolü yapılmamaktadır. Bu durumda Türkiye'nin nüfusunu azaltmak siyâsetini hedef tutan doğum kontrolünün bizde ısrarla devam ettirilmesi, üzerinde önemle durulması gereken çok acı bir gerçektir.

Son olarak şunu da hatırlatayım ki, Türkiye'de «doğum kontrolü» maskesi altında yürütülen ve binlerce Türk kadınının sağlığını da tehdit eden nüfus azaltma politikası lüzumsuzdur. Güvenliğimiz için, kalkınmamız için nüfusumuzun da sür'atle artması gereklidir.

TÜRKİYENİN MESELELERİ

1 — İKTİSADÎ ve SİYASÎ GÖRÜŞÜMÜZ

GİRİŞ

Memleketin kalkınmasında ekonomi ve sanayileşme en önemli bir yer tutmaktadır. İnsan emeğinin kutlu olduğuna ve ekonomik faaliyetlerde esas değer unsurlarından biri olduğuna inanmaktayız. Hayâtî önemde stratejik, ekonomik ana faaliyetlerin devlet eliyle yürütülmesi, milletimizin sür'atle kalkınması için ve Türkiye'nin gerçekleri yönünden zarûrî görülmelidir. Ağır sanayi, yüksek fırınlar, rafineri, petrol işletmeleri, ulaştırma gibi ekonomik işlerin devlet elinde veya devlet kontrolünde yürütülmesi gereklidir.

Bunların dışında malzeme imalî ve hafif sanayi özel teşebüsün çalışacağı sahalar olabilir. Özel teşebbüs çalışmalarında işlerin dâimâ toplumun yararına olacak şekilde gelişmesi devletçe kontrol edilmeli ve sağlanmalıdır.

Ekonomik hayat kör bir kâr hırsına göre değil, topluma yararlı olacak kâr sağlama görüşüne göre yönetilmelidir. Spekülâtif kazançlar ve murabaacılık yerine millete fayda sağlama prensibi esas olmalıdır.

Üretimi biteviye çoğaltmak ve kalitesini yükseltmek amaç olmalıdır. Sanayi ve ticarete taklitçilik değil, yeni buluşlar ve yaratıcılık başta gelen prensip olmalıdır.

Mülkiyet hakkı insan yaradılışının vazgeçilmez bir gereğidir. Mülkiyete hürmetkâr olmak ve her vatan-daşı mülk sâhibi kılmak, refaha giden yolda önemle gözönünde bulundurulacak bir meseledir. Ancak mülkiyetin kötüye kullanılmasına ve diğer va-

tandaşların boyunduruk altına sokulması için bir vasıta kılınmasına karşı konulmalıdır.

Mülkiyet sâhipleri, mülklerini iyi bir şekilde yönetmek ve cemiyete fayda sağlayacak bir yolda işletmekten sorumludurlar. Böyle yapmayanları devletçe mülklerinin işletilmesine gidilmesi ve kendilerine râyice uygun kirâ verilmesi, uygulanması gerekli bir yol olmalıdır.

DEVLET ve ÖZEL TEŞEBBÜS:

«Sosyal devlet» kavramını çerçevesi içinde ekonomik alanda özel teşebbüse, meşrû rekabete, işbölümüne taraftarız.

Özel teşebbüsün halk ve yurt yararına ihtiyaçları karşıladığı ekonomi alanlarında, kamu sektörünün sermâye yatırımlarına girişmemesi esastır.

Hileli ticârete, sermâye istismarına ve haksızlıklar yolu ile aşırı kâra karşı kayıtsız kalamayız. Bunları önleyici tedbirler alınacaktır. Kişinin teşebbüs rûhunun, yaratıcı fikrin korunması, geliştirilmesi, desteklenmesi lüzumuna inanıyoruz.

Devlet, kişinin teşebbüs noksanlığı ve bilgi yetersizliğini eğitimle, geleneksel ve kanunî engelleri kaldırarak, gidermekle vazifelidir.

İstihsâle hizmet etmeyen servetleri verimli hâle getirmek, halkı teşvik ve teşkilâtlandırarak, fertlerin küçük tasarruflarını bir araya getirmek, halk kitlelerini sermayedâr kılmak, millî istihsâli halk refahına yarayışlı hâle getirmek devletin görevleri içrisindedir.

Yurt servetlerinden en iyi şekilde verimli olarak faydalanmak, sosyal ve ekonomik bünye geriliğinin doğurduğu kitlevî işsizliği yenebilmek, refah devri-

ne girebilmek bağımsız bir millet olarak yaşayabilmek için sanayi inkılâbının sür'atle gerçekleştirilmesi ve ileri bir istihsal düzeni kurulmasını zarurî buluyoruz. Türkiyemiz bugün için geri ve hasta bir bünyenin bütün belirtilerini taşımaktadır.

Siyasî bir bütün anlamını taşıyan vatan, iktisadî birlik ve bütünlük ifâde etmekten uzaktır. Halk millî iktisat çağının imkânlarından mahrumdur. Modern milletler, modern üretim tekniğine göre teşkilâtlanmış cemiyetlerdir. Kişi ve toplum için kalkınma yokluk, çaresizlik ve zaaftan varlık, kudret ve refaha ulaşmayı ifâde eder. Türk Milleti'nin bugünkü yapısı, yaşama ve çalışma düzeni değişmedikçe yokluktan, ıstıraptan, tabii şartların istibdadından kurtulamaz. Her meslekten yüzbinlerce hizmet ve ihtisas elemanına muhtacız, fakat yetişenlerden de cemiyet yeterli fayda görmemektedir. Mal üretilmekte, alıcı bulunmamakta; ihtisas yaratılmakta, fakat yaşatılmamaktadır. İktisadî yapı ve teşkilât bozukluğunun, millî gelir düşüklüğünün yarattığı yokluk, sıkıntı ve tehlikeler, bugünkü nisbetler düzen ve yapı değişmedikçe, yıldan yıla, nesilden nesile ağırlaşarak devam edecektir. Bu acı duruma bu millet lâyık değildir. Biz yurdumuzu aç hürler, tok esirler ülkesi görmek istemeyiz.

Bu amaçla tedbirler, köklü bir bünyevî inkılâba yönelecektir:

a — Milletın maddî ve mânevî imkânlarını millet hayrına plânlamak ve teşkilâtlandırmak.

b — Millî ekonomiyi modernize etmek,

c — Millî bünyede yeterli güç kazanmamış iktisadî, meslekî zümreleri geliştirmek ve yetiştirmek,

ç — İşsiz, mesleksiz yurttaşları meslek, ihtisas

ve iş sahibi kılmak, gerektiğinde yeni meslek ve ihtisaslara hazırlamak.

d — Mal ve hizmet üretimini devamlı kılmak; istihsal, dağıtım, istihlâkta devamlılık ve güven sağlamak,

e — İş hayatını, çalışma şartlarını düzenlemek,

f — Emeğin değerini elde etmesini sağlamak,

g — Ferdî teşebbüs ve bilgi yetersizliğini eğitime ve kanunî engellerle kaldırtmak.

ğ — Türkiye'nin nüfusca kuvvetli olması için «100 milyonluk Türkiye» ülküsünü gerçekleştirmek.

h — Anayasanın vazettiği karma ekonomi prensiplerinin tam olarak uygulanması sağlanacaktır.

i — Özel teşebüse millî kalkınma ve sanayileşme plânına uygun hizmet imkânı açılacaktır.

Biz milliyetçiler belki târihte ilk defa olarak misli görülmemiş bir mücadeleye girişmiş bulunuyoruz. Mücadelemiz Büyük Türk Milleti için en iyi, en doğru ve en güzeli ne pahasına olursa olsun elde etmektir.

Mücadelemiz için belki önceleri ülkü, dâvâ ve cesâret bakımından iyi techiz edilmiş pek az mücadele arkadaşı bulabileceğiz. Fakat önemli olan kemiyet, yani sayı değil, keyfiyet, yani kalitedir, iştir, aksiyondur. Bizim taraftarlarımız ruhen ve fikren genç kalan ihtiyarlarla, olgun ve erişken kalb ve dimağa sahip delikanlılar, yüce Türk Devletinin yenilmez zinde hayat gücü ve Türk Milleti'nin teminatı ve istikbâli gençliktir.

Mevcut durumlarını muhafaza etmeyi hayatlarının tek gayesi edinmiş kimselerin bize katılacaklarını sanmıyoruz. Karşımıza hâin ve kötü kalbli olanlardan ziyade, fikren tembел olanlar ile statikonun

beke'sında menfaatları olan kimseler daha çok çıkaracaklardır. Onlar yanılıyorlar. Mücadelenin ümitsiz bir şey gibi görünmesi, bilâkis atıldığıımız işin büyüklük ve ulviyetini arttırmaktadır.

Biz aziz milletimize, müreffeh, kuvvetli ve büyük bir Türkiye taahhüd ediyoruz; kendimizi millete adıyoruz. Ve Türklük yoluna başlarımızı koyuyoruz.

Zafer bizim, hüsrân ise hâricî ve dahilî düşmanlarımızın! Allah ve Millet bizimledir.

Kalkınma çabasında bulunan memleketimizde yatırımların stratejisi kesinlikle tesbit edilmemiştir.

Devlet'in ve özel sektörün sahası kesinlikle tesbit edilmeli ve bu kesimlerde uzun vadeli işlere girişmek imkânı doğmalıdır.

Kalkınmanın ana stratejisine hâkim olabilmek için ağır endüstri, enerji menbâları, demiryolları devlet elinde kalmalı, hafif endüstri özel sektöre devredilmelidir. Hâlen devlet elinde bulunan bu tesisler herkesçe alınabilir hisse senetlerine bölünerek millete arz edilmeli, vatandaş vatanında mülk sâhibi yapılmalıdır. Bu yoldan toplanan sermaye yeni yatırımların esasını teşkil edebilir ve millet zamlar altında ezilme yerine, arzulu bir tasarrufa yönelebilir. Hafif endüstri sahasında devlet teşebbüsü, ancak, gelişmemiş bölgelerde öncülük vazifesi görmeli, devlet kapitalizminden kurtulmalıyız. Bugün devletimiz, anlaşılması güç bir zihniyetin eseri olarak, her şeyi devlete mal etme ve vatandaşları ırğatlaştırma politikasının kurbanı olmuştur.

Hâzin olan şudur ki, 1924 ve 1961 anayasalarını hazırlayan, devlet düzenini iki defa bizzat kuran sayın İnönü ve partisi, kendi kurdukları bu düzenin bozukluğunu ileri sürenlerin başında gelmektedir.

Sanayiinin %85'i devlet elinde olan Türkiye'de devletçilik'in temposunu artırmak, yurdu, «devlet patron, millet ırgat» durumuna düşürmek olacaktır. Yapılacak iş devleti otelci, kunduracı, bezci, kasap ve meyhaneci hâlinden çıkartmak ve sanayiin nâzım sektörünü de kârcı, çıkarıcı bir zihniyetle işleyen kayırılmış dostlar tegallübünden kurtarmaktır. Ereğli Çelik Fabrikası devlete, Nazilli Bez Fabrikası millete geçmelidir. Ölçü bu olmalıdır.

ÜÇÜNCÜ YOL

Türk Milleti yeni bir yolun yolcusu ve yeni bir kaderin sahibi olmak durumundadır. Bu yol Türkiye'yi, ilimde, ahlâkta, teknikte ve sanayide yer yüzünün en ileri ülkesi yapmak isteyenlerin yolu olacaktır. En az iki yüz yıldan beri süregelen olan soysuzlaşma, millî benliğinden koparak başkalarına sığıntı olmak, yabancıları taklit etmek, batının sefahat ve kaba dış görünüşüne özenmek, başka diyârların gerçeklerinden doğmuş sistemlerini kopya etmeye kalkışmak gibi hareketler ezilip bir daha hortlamamak üzere yok edilecektir.

Biz eskicilerin döküntülerini kapışan, başkalarının sırtından çıkardığı elbiseleri giyerek efendiliğe kalkışan, arsız aydın tipini Türk Milletinin baş düşmanı saymaktayız. Geceyi gündüze katıp emek harcayarak, ter dökerek kendi düşünce eserlerini meydana getirecek ve Türk Milletini kökünden koparmadan, ilimde, sanatta kanatlandırıp, çağlar üzerinden uçuracak gerçek aydınlara muhtaç bulunmaktayız. Târihin seyri içinde Türk Milletinin kudretli ve muşem bir hayatı vardır. Bugünkü düşkün durumundan çekip çıkarmak, iyiye doğru hızla yöneltmek gerekir.

Bunun için sadist islâv maksizmini kopya etmeye veya soğuk Anglo-Sakson kapitalizmine sarılmaya lüzum yoktur. Bize başka bir yol, bir üçüncü yol gerekmektedir. Bu üçüncü yol, dünya proleteryası diktatoryası kurma ütopyasına bir tekme vurup, tüm olarak Türk Milletinin güçlendirilmesini amaç edinen bir millî ülkü olmalıdır. Materyalist, sömürücü kapitalizmi yıkarak, sosyal adâleti ve Türk Milleti'nin toplum olarak büyük bir hızla kalkınmasını sağlayacak yüzde yüz yerli, yüzdeyüz millî bir doktrin olmalıdır. Bu doktrin rûhu «Herşey Türk Milleti için, Türk'e doğru ve Türk'e göre» prensipleri olmalıdır.

Bugün milletin ileriye doğru yürütülmesinde karşılaşılan büyük güçlük, aydın geçinen zümrenin çoğunluğunda görülen çıkarıcılık ve bozukluktur. Fakat cemiyetlerin karanlıkları yırtmasını sağlayan cesûr, inançlı insanların her yerde bulunabilmesi, geleceğimiz hakkında ümit vericidir.

Ben, üçüncü yolu açmış bulunuyorum. Türkiye'yi kurtaracak yeni yolu işaret ediyorum. Dokuz Işık bayrağını her çeşit fırtınaya karşı açmış, dalgalandırıyorum. Şimdi bu bayrağın altına Türk Milleti için hiç bir çıkar düşünmeden çalışacak, ter dökecek ülkücüleri çağırıyorum. Milleti için, devleti için, ülküsü için asla almayı düşünmeden, dâimâ vermeyi ve her şeyini vermeyi göze alan fazilet savaşçıları çağırıyorum. Şöhret, şan duygusuna esir olmadan ve hiçbir şeyden korkmadan ferâgatle mücadele edecek savaşçıları çağırıyorum. Türk Milletini ilmin önderliğinde yeni ufuklara doğru uçurmak için ayağa kalkmaya çağırıyorum.

Yürütülegelen ekonomik politikanın, bir ekonomik bağımsızlık ve kurtuluş savaşının gerektirdiği

şartları ve kutsal havayı taşıdığı söylenemez. Herşeyden önce devlet adamlarının ekonomik bağımsızlık ve kurtuluş savaşına gönülden inanmış ve bağlanmış olmaları gerekli bulunduğu gibi, girişilecek çabaların sırası ve düzeni hakkında açık görüşlere sâhip olmaları gereklidir. Türkiye'nin ekonomik kurtuluş savaşının başarısı, ziraatı bir taraftan modernleştirirken, aynı zamanda, atbaşı berâber olarak endüstri inkılâbını başarmak ve memlekette ağır endüstriyi kurmaktır. Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar geçirilmiş olan elli yıl, üzülererek söylemek lâzımdır ki zirâî ve sınaî üretimi sağlayacak yatırımlar yapmak yerine, keyfî ve fantazi yönlerde devlet gelirinin harcanması şeklinde olmuştur.

Ekonomik bağımsızlık ve kurtuluş savaşı başarısı için en başta yöneticilerle halkın ve aydınlarla halkın birbirlerine inanmaları ve sonsuz bir güven duygusuyla bağlanmaları gelir. Bunun için yöneticilerin halk gibi yaşamaları ve halkla beraber büyük bir tasarruf, ferâgat davranışı içinde bir çok sıkıntıları da belirli bir süre göze alarak geceli gündüzlü çalışmaya girişmeleri gereklidir.

Halbuki, bugün partizanca davranışlar bütün başka diğer düşüncelerin üstünde yer almakta ve memleketi bir an önce tarım ve endüstri alanında üretici hâle getirecek faaliyetler yerine siyasî nüfuz sâhibi olan kişilerin memnun olmasını sağlayacak icraat yapılmaktadır.

Devlet imkânlarıyla yapılan devlet yatırımlarının ıslâhı mümkün olmayan ve randımansız bulunan kısımlarının sosyal veya başka önemli bir mahzur doğurmuyorsa, tasfiye edilmesi lâzımdır. Bunun dışında, devlet eliyle yapılan tesislerin ve işletmelerin muhâfazası en doğru yoldur.

Görüşlerimizi belirtirken, Türkiye'nin ilk defa Devlet Plânlama Teşkilâtı'nı kuranlar arasında bulunmuş ve Plânlama Teşkilâtı'nın ilk kuruluş emirlerinin altında imzası bulunan bir kimse olarak bu konuda da birkaç noktaya işaret etmek isterim:

Plân teşkilâtını, herşeyi düşünerek icrâ edecek bir varlık olarak kabul etmek ne kadar yanlış ise, bu teşkilâtı sadece bir istişâre organı olarak görmek de o ölçüde isâbetsizdir. Hükümet başkanı, plân hedeflerini, plân stratejisini ve faydalanılacak imkânları tâyin edip göstermekle sorumlu olduğu gibi, icrâ sırasında da, plânı bütün kudretiyle desteklemekle görevlidir. Plânlama teşkilâtının başta gelen görevi, eldeki imkânların kullanılışında ilmî esaslara uygun öncelikler tâyin etmek ve bu öncelikleri disiplin ile uygulamaktır. Aynı zamanda, gerekli ilmî araştırmaları, incelemeleri yapmak ve hükümet başkanının doğru kararlar almasını sağlamak üzere ona yardımcı olmaktır. Bunun için, Başbakan'ın plân hedeflerinin tâyinininden itibaren, en son işlere kadar plânlama teşkilâtı ile sıkı işbirliği hâlinde olması gereklidir.

Plânlama'nın sadece kamu sektörüne uygulanması ve özel sektörün plân dışında bırakılması, Türkiye'nin şartlarına uygun bir tutum değildir.

STRATEJİ

Türk-İslâm Selçuk Medeniyetinin doğduğu zamanlarda Avrupa, kiliselerinde cenneti parsellemek ve satmak gayreti içinde iken Anadolu yayiasında teşekkül eden kıymet rüzgârları ve bunların Batıya doğru taşıdığı yağmur yüklü bulutlar o zamanın alçak atmosferi olan Avrupanın çorak topraklarını serinletmiş, topraktaki tohumlarına da canlılık vermiş-

tir. İşte bugünkü Avrupa Medeniyetinin temeli olan rönesans budur. Bunda Türk Milletinin hissesi inkâr edilemez tarihî bir gerçektir.

Selçuk Medeniyetinde olduğu gibi Osmanlı Devletinin de kuruluş ve yayılış felsefesi Türk Milletinin hasletleriyle, İslâmiyetin faziletine dayanır.

Geçmiş asırlarda örneklerinin yanında Kurtuluş Savaşıyla başlayan Kuvây-ı Millîye ruhu ve hareketi bir kere daha göstermiştir ki, Türk Milletinden doğan hareket bütün dünyayı ve insanlığı etkilemektedir. Bugün Türkiye toprak ve insanıyla aynı potansiyel güce ve karaktere sahiptir.

Buluşma yerimiz ne doğudur, ne batıdır, ne kuzeydir, ne güneydir. Buluşma yerimiz Büyük Türkiye'dir. Buluşma noktamız Türk'ün kafası, Türk'ün kalbi, Türk'ün cevher-i aslisidir. Bu yer ve noktada milletçe asgarî müştereklerde değil, azamî müştereklerde birleşeceğiz ve mutlaka birleşeceğiz. Çünkü bu buluşma yeri ve noktasının genel karakteri budur. Türk Milletini tanımayanlar ve bu karakteri bilmeyenler, asgarî müştereklerde birleşmeyi kabul eden bir âcizlik, güvensizlik, idrâksizlik içindedirler.

Türkiye'nin kurtuluş plânı maddî ve mânevî gücü hesap edilerek, kendi gerçekleri dikkate alınarak çizilmelidir. Nereden alınırsa alınsın, başka memleketlerden şekil ve model siparişini milletimiz için uygun ve isabetli bulmamaktayız. Unutulmamalıdır ki, her millet kendi kendini yaratır. Bugün çağları aşma zaruretinde olan Türk Milleti, bu güç ve imkâna sâhip bulunmaktadır. Bu noktada aslâ şüphemiz yoktur. Türk Milleti imkânsızlıkların değil, daha çok var olan güç ve imkânlarını kullanamamanın ıstırabını çekmektedir.

Bugün dünyanın bir tarafında sosyal, ekonomik

ve siyasî karakterde yeni bir kıt'a doğarken, öte yanda aynı kültürle yoğrulmuş insanlar birbirlerini öldürmekte, ülkeler alev alev yanıp tutuşmaktadır. Bunların tahrikçisi, teşvikçisi olanların birgün aynı akibetin kucağına düşeceği hesaptan uzak tutulmamalıdır.

Bize göre devletlerarası ilişkilerde sömürmek ve sömürülmek duygusu ve fikri yerine karşılıklı menfaat dengesi kurmak fikri ve duygusu hâkim kılınmalıdır. Zira insanoğlu için bugün güneşin doğduğu yerle battığı yer arasındaki mesâfe eskisi kadar uzun değildir.

Türk Milleti, şartlar ne olursa olsun, şerefli târihine ve vakarına yaraşan davranışlarla her sahada dâimâ hakkın ve hakikatın temsilcisi olmuştur. Bu karakteriyle ne kadar öğünse azdır. Türk insanı tevâzu felsefesi içinde yetişmiş bir varlıktır. Alçak gönüllüdür, fakat aslâ aşağılık duygusu içinde değildir. Onu bu noktada yanlış anlayanlar ve kıymetlendirenler dikkat etmelidirler.

GENEL GÖRÜNÜŞ

Geçmiş yıllar, aylar içinde eyleşmeden bugünden ve yarından bahsetmek istiyorum. Çünkü, hâl geçmişin toplamı, geleceğin tohumudur.

Bugün Türkiye'nin genel görünüşü kısa çizgilerle şöyledir:

Dudaklar çatlak, mideler boş, köyler karanlık, dağlar tepeler çıplak, halk yoksul, millet düne küskün, gelecekten ümitsizdir.

Bugüne kadar tatbikatına şahit olduğumuz siyasetin hîle, iftira, yalan ve tertip gibi basit ve çirkin silâhları imanlı Türk halkının siyasî hareketlerini zayıflatmakta, inancını sarsmaktadır.

Bir tarafta toprağı seyreden tok insanlar, öte yanda toprağı yoğuran aç insanlar...

Bir tarafta güzel vatanımızın toprağını süren, tohum saçan yabancı teknisyenler, köylerimizde inek sağan misyoner genç kızlar; öte yandan günün modasına takılıp giden ve kulüpleri tıklım tıklım dolmayan memleket çocukları...

Bir tarafta altı yaşından itibaren sorumluluk yüklenen ve fabrikalarda motorun gürültüsünü, tarlalarda güneşin hararetini bölüşerek sosyal adâletin tatbikatını veren vatan çocukları; öte yanda yüksek apartmânların gölgesinde ve sıcak odalarında sosyal adâlet, nütukları hazırlayan adâletsiz, şuur-suz, ruhsuz bir topluluk...

Bir tarafta yılda bir milyar lirayı bulan içki masalarından yükselen kahkahalar, öte yanda, bir damla su için sabahtan akşama kadar nöbet bekleyen susuzluktan çoraklaşmış köyler...

Bütün bu çizgiler üç-beş yılın, üç-beş kişinin eseri değildir. Yüzyılların yüzyıllara taşıdığı yükür.

Türkiye'nin jeopolitik güç, istihsal değer olan; Türk halkının moral ve fizik güç olarak tam anlaşılmasını, tanınmamasını asıl sebep olarak görmekteyiz.

HALK İÇİN ÇALIŞMA

Halka hizmet etmek ve halka sevgi, hürmet ve güvenle bağılı olmak faziletlerin en büyüğüdür. İdâre edenlerin halktan olması, halk gibi yaşaması, halkın içinde halkla berâber, halk için çalışması memleketin dertlerinin çözümü için başlıca yoldur.

Çocukluk ve gençlik yıllarımdan beri Türk Milleti'nin eski kudretli, refahlı günlerden neden böyle geri kalmış, yoksul ve güçsüz hâle düşmüş oldu-

ğunu düşünürdüm. Bu zayıf durumdan kurtularak tekrar kendi gücüyle ayakta durabilen ve kimseye avuç açmayan refahlı, huzurlu bir devlet haline gelebilmesi nasıl mümkün olacak diye araştırmalar yaptım. Başka milletleri, bilhassa ileri gitmiş modern memleketleri inceler ve bizim de onlara ulaşmamızı sağlayacak çâreler bulmak için çırpınırdım. Bir halk türküsü var. Şöyle diyor:

**«Yer beni, yer beni
İçime bir kurt düştü
Gece gündüz yer beni, yer beni
Ben bu işin üstesinden gelemesem
Kara toprak sinesine sığdırmaz
Yer beni, yer beni.»**

İşte yıllarca önceden beri bizim de içimize bir kurt düştü... Milletimizin ve yurdumuzun en kestirme yoldan hızla kalkındırılması için her çabayı gösterme isteği halinde bir kurt düştü. Şimdi memleketi adım adım dolaşıyorum. Ve bütün vatandaşlarla görüşüp konuşuyorum. Fakat bunu ne için yapıyorum? Bunu milletimin içine bir kurt düşürmek ve böylece hep berâber büyük hamlelere girişmek üzere, bütün milleti harekete geçirmek için yapıyorum.

Para herşey demek değildir. Birtakım insanlar önümüze dikilip her iş için esas olarak parayı ileriye sürüyorlar. Yanlıştır. Her işte esas olan halktır, insandır. Ve insanların inanç, ülkü irâde ve heyecan sâhibi olmasıdır. Bir dâvâ halka maledilmedikçe tutunamaz ve başarıya ulaşamaz. Bizim dertlerimizin çâresi millet olarak hep birlikte aynı anlayış içinde seferber olmak ve halk enerjisini harekete geçirmektir. Bu da halka dâvâ ve meselelerimizi anlatmak, maletmek ve onun güvenini kazanmakla olur.

MEMLEKET HİZMETİ İÇİN TILSIM:

Memleket hizmetinde yapılacak çalışmalarda başarı için, ana görüş olarak birkaç tilsim vermek isterim.

Bunlar, iyi niyet sahibi olmak, insanlara ve halka karşı sevgi, saygı ve samimiyet duyguları içinde bulunmak ve sağduyu sahibi olmaktır.

Bugün ilim ve teknik alanında meydana gelen büyük gelişmeler insanlara yepyeni refah, ümit ve yükseliş ufukları açmıştır. Milletlerin geri kalmış veya fakir yahut az nüfuslu oluşlarının önemi bu sayede çok azalmıştır. Bugün artık ilim ve teknikte, uygarlıkta en ileri olan ülkeler en kudretli ve refahlı olan ülkelerdir.

Bunun için memleketimizin ilim ve teknik alanında yükseltilmesi kalkınma ve kurtuluşumuzun başlıca çâresidir. Bu çâreye sâhip olan millet, ancak yüksek ilim ve teknik adamları yetiştirmekle sâhip olabilir. Bunun politikacılarımız tarafından gerektiği şekilde önemle ele alınmadığı ve anlaşılmadığı görülmektedir. Bunun bir örneği beş yıllık plânda görülmektedir ki, beş yıllık plânda çeşitli konularda üç bin ilim adamı yetiştirilmesi öngörüldüğü halde, bu uygulanmadı ve üç bin yerine ancak 600 kişinin yetiştirilmesine gidildi.

EKONOMİK ZAAF:

Önemli bir meselemiz de ekonomik zaafımızdır. Bugünkü başıboş bırakılmış yatırım politikamız ile bu zaaftan kurtulmamıza imkân yoktur. Yatırımları teşvik ve yararlı yöne çevirmek için devlet otoritesini kullanmak şarttır.

Bu otorite:

- 1) Kaliteli üretimin elde edilmesi,
- 2) Mutlak tasarruf,
- 3) Yatırımlar politikasının düzeltilmesi yolunda kullanılmalıdır.

Türkiye'de başıboş bir yatırımlar politikası hüküm sürmektedir. Teşvik edilmeyen tasarruf sâhipleri ellerindeki tasarrufu taş binalara yatırmaktadırlar. Yatırımlarda esas, önceliklere dikkat etmektir. Yatırımları üretimi arttıracak sahalara aktarmak şarttır. Gazoz fabrikaları kurarak Türk iktisadî hayatına yararlı oluyorum sanmak gafletten de ileri bir zavallılıktır.

Pahalı imar faaliyetlerine girişmek zararlıdır. Modern binalar, modern geçit ve yollar, bugünkü durumumuzun kaldıramayacağı yüklerdir, milyonlarca lira harcayarak yapılan meclis binaları, belediye sarafları yerine, üretimi arttıracak motor fabrikaları ve ağır sanayiinin kurulması için yapılacak yatırımları tercih etmek şarttır.

2 — KALKINMA

A) TEMEL DÂVALAR

Şimdi, memleketimizin temel bir dâvasına, büyük gayretler sarfetmemize ve sayısız fedakârlıklarda bulunmamıza rağmen hâlâ halledemediğimiz bir derdimize temas edeceğim: Biliyorsunuz ki, Türkiye'miz, ikiyüz yıldan beri geri kalmışlığın acısını çekmekte, kalkınma çağının özlemini duymaktadır. Bu uğurda her şeye katlanmış, hattâ târihi geleneğimize aykırı düşen bir vaziyete bile girmişizdir. Öyle ki Türk Milleti çöküntüyü önlemek uğruna, öncülüğünü yaptığı bir dünyayı bırakmakta ve yabancı bir dün-

yanın takipçi, hattâ taklitçisi olmakta tereddüt etmemiştir. İdarecilerimiz, siyâsetçilerimiz ve münevverlerimiz kalkınmanın yegâne çâresini batılılaşmakta görmüşlerdir. İkiyüz yıllık bir tecrübenin sonunda elimizde kalan nedir? Neler kazandık, buna karşılık neler kaybettik? Maddî ve mânevî kayıplarımızın anlatılması çok uzun sürer. Kısa özeti böyledir: Koca bir İmparatorluk elimizden çıkmış, muazzam yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz başka milletlerin hizmetine girmiştir. Daha kötüsü millî benliğimizden uzaklaşmaya, mânevî üstünlüklerimizi yitirmeye başlamışızdır. Pekî ne kazandık? Çeşitli sebeplerle sorulmasına cesâret edilemeyen veya uyutucu cevaplarla geçiştirilen bu can alıcı soruyu biz cesâretle soruyor ve cevabını da çekinmeden veriyoruz: İkiyüz yıllık bir zamanı hemen hemen boşuna harcadık ve yapabileceğimizin yüzde birini bile yapamadık. Bu konuda tek, fakat kesin bir misâlin akıl, insaf sahiplerini tatmin etmek için yeterli olduğunu sanıyoruz.

Batılılaşma hamlelerine giriştiğimiz sırada gelişmiş ülkeler seviyesine mesafemiz ne kadardı, bu gün ne kadardır? İlmin şaşmaz ölçülerine ve araştırmaların tesbitlerine bağlı kalmak şartı ile, yukarıdaki soruya müsbet bir cevap vermek maalesef mümkün değildir. Yâni gelişmiş ülkelerle aramızdaki mesafe azalacağı yerde çoğalmıştır. Meselâ III. Napolyon çağındaki Fransa, Sultan Aziz Türkiye'sinden iki defa ilerde ise, De Gaulle'ün Fransası, Demirel devrindeki Türkiye'den beş defa ilerdedir. Sayısız fedakârlıklarla, hattâ milyonlarca şehidin mübârek kanlarının bu uğurda sebil gibi akmasına rağmen, yerinde sayışımızın suçlusu kimdir? Şu kadarını söyleyelim ki, geriliğimizin günâhını sadece idarecilerimi-

zin sırtına yüklemek mümkün değildir. Asıl sebep şekillerin değişmesine rağmen kâfaların değişmemesi, «Batı! Batı!» diye sayıkladığımız halde, aslında «Batı»nın ne olduğunu anlamayışımızdır. Alıştığımız kalkınma ölçülerini bırakıp yeni ölçüleri benimsemeye özenirken, hareket noktasını yanlış seçtik, kalkınmanın hangi temeller üzerine oturması gerektiğini bilemedik.

Kalkınmanın iki ana temeli vardır. Biri «maddî temel» diğeri «mânevî temel»dir.

KALKINMANIN MÂDDÎ TEMELİ:

Kalkınmanın maddî temeli, müsbet ilim zihniyetine ve teknik gelişmeye dayanır. Müsbet ilim zihniyetinin mutlâka uyulması gereken icapları vardır. Bu icaplardan biri ve başlıcası, bir cemiyette istih-sâl ve istihlâk faaliyetlerini tam bir âhenk içinde yürütmektir. Bir milletin istih-sâl hayatı hangi sisteme, hangi esaslara ve hangi anlayışa dayanıyorsa, istihlâk hayatı da aynı sisteme, aynı esaslara ve aynı anlayışa dayanmalıdır. Sevgili Türkiyemizi böyle bir açıdan seyrettiğimiz vakit, kahredici bir manzara ile karşılaşırız. İstihlâkimiz Batı cemiyetlerinin ölçülerine uygun bir istikâmet içinde gelişmekte, fakat istih-sâlimiz tam bir Doğulu gibi olmakta, bulunduğu geri seviyeden asla kurtarılamamaktadır. Bir «batılı» gibi giyiniyoruz, amâ, o giyim eşyalarını yapacak fabrikaları kuramıyoruz. Batının medenî saydığımız vasıflarından istifâde etmeye çalışıyoruz. Otobillerimizin, telefonumuzun, radyomuzun, çamaşır makinamızın, buzdolabımızın ve diğer modern vasıtalarımızın olmasını istiyoruz. Ama istih-sâl tekniğimizi isteklerimize göre ayarlamasını beceremiyoruz.

«Medenî vasıtalar» dediğimiz şeylerin pek çoğunu yapamıyoruz; mütemadiyen başkalarından satın alıyoruz. Eğer bir millet geri kalmış bir istihsâl tekniğine dayandığı halde, istihsâl tekniği üstün olan milletler gibi istihlâke alışır, sonu ne olur? İlimin bu husustaki hükmü kesindir ve açıktır. Doğulu gibi istihsâl ve Batılı gibi istihlâk eden milletler, iktisadî bakımından dâima sömürülmeye, başkalarının yardımına muhtaç kalmaya ve daha kötüsü, mutlaka fakirleşmeye mahkûmdurlar. Hem geçmişteki iktidarlar, hem de günümüzün iktidarı sevgili milletimizi artan bir hızla felâkete götüren bu ana dâvayı kavrayamamışlardır. İktidar hırslarına yenilmişler, kısır oy hesapları içinde vakit harcamışlar, milletin itimadını kötüye kullanmışlardır. Biz ilk defa, dâvanın temelini inmenin, teşhisi koymanın, kalkınmanın çaresini arama ve göstermenin mutluluğunu yaşamaktayız.

Müsbet ilim zihniyetinin vazgeçilmesi mümkün olmayan diğer bir icabı da şudur: Hiçbir millet, başka milletlerin yapılarına ve şartlarına göre ayarlanmış sistemleri taklit etmekle kalkınamaz. Elbette ki, milletler de, insanlar gibi, birbirlerinin tecrübelerinden faydalanacaklardır. Ancak, başkalarının yaptığını aynen yaparlar ve kendilerinden hiçbir şey katmazlarsa aslâ iyi bir sonuç elde edemezler. Bir milletin nasıl kalkınacağı öz şartlarının incelenmesi, memleket imkânlarının doğru bir şekilde değerlendirilmesi, maddî ve mânevî yapısının özelliklerine uygun çârelerin araştırılması ile ortaya çıkar. Yabancıların hazırladığı reçetelerden medet ummak, çok defa hastalığın artmasına, hattâ Allah korusun, ölmesine sebebiyet verir. Türkiyemiz, iktisadî kalkınmayı sağlamak için, kapitalist sistemi uygulama-

ya çalışıyor. Kapitalizm, Avrupa medeniyetinin yapısına ve Avrupalı milletlerin şartlarına göre düşünülmüş bir sistemdir. O Avrupa ki, bize benzemeyen, ölçüleri bizim ölçülerimize uymayan, değerlerimize aykırı, yabancı bir dünyadır. O Avrupa ki, içtimaî geleceği sınıf düşmanlıklarına dayanır. Türk Milletinin tarihinde «sınıf düşmanlığı» yoktur. Bütün bir milletin tek bir gaye etrafında kenetlenmesi vardır. O Avrupa ki, zenginliğinin büyük payını, başkalarını insafsızca sömürmesine borçludur. Biz, sömürülmemizi kolaylaştırmak için telkin edilen bir sistemle nasıl kalkınabiliriz? İşte bu yüzden, sadece fertlerimizi değil, milletimizi de fakirliğe mahkûm etmek isteyen kapitalizmi red ediyoruz.

Bilhassa son yıllarda, yine milletimize yabancı bir sistemin, görünüşte sosyalist, aslında komünist olan ikinci bir yolun tavsiye edildiğini görmekteyiz. Komünizmin Türk Milletine neler getireceğini merak etmek, «bari bir de şunu deneyelim» diyebilmek mevkiinde değiliz. Çünkü, elli yıllık bir uygulamanın sonunda, soyları, dinleri, dilleri ve kültürleri ile bizdan olan 60 milyon Türk-İslâm kitlesine ne yaptığını gayet iyi biliyor, neler getirdiğini inkâr edilemez bir açıklıkla görüyoruz. Komünizm, o talihsiz soydaşlarımızı, hayvan katarlarına doldurup vatanlarından sürülmeyi, kitle halinde imhâ edilmeyi, tarihini ve milliyetini unutmaya zorlanmayı, inançlarına saldırılmasına katlanmayı, dilinin bozulmasına boyun eğmeyi, kültürünün bozulmasını, zenginliklerinin çalınmasını ve hürriyetsizliği getirmiştir. Nihayet, **bizim için komünizm, bir «iktsat» dâvası olmaktan ziyâde bir «istiklâl» dâvasıdır.** Bu gerçeği unutmayacağız. Unutan gafillere dâimâ hatırlatacak, unutturmak isteyen hâinlerin mutlâka kökünü kazıyacağız. Şu-

nu da belirtelim ki, kapitalizmle komünizm, birbirlerinden farklı bir görünüşte olmalarını ve mücadele etmelerine rağmen aslında aynı hamurdan mayalanmışlar, aynı kaynaktan çıkmışlardır. Çünkü ikisi de «madde» temeline dayanır, insanların sadece midelerine hitap ederler. Biz, kapitalizm ve komünizm gibi yabancı sistemlerin dışında millî bir kalkınma yolu teklif ediyoruz. Bu yol, çalınma doktrinlerinden değil, millî yapımızın ve başkalarına benzemeyen şartlarımızın incelenmesinden doğmuştur. Buna «Üçüncü Yol!» diyoruz, «Dokuz Işık Yolu» diyoruz. Ve inanıyoruz ki, hizmetinde bulunmaktan sonsuz bir şeref duyduğumuz büyük Türk Milleti teklifimizi mutlaka kabul edecek ve böylece yeniden kendine dönecektir.

KALKINMANIN MANEVÎ TEMELİ:

Kalkınmamızın mânevî temellerine de dokunmak isterim. Kalkınmanın mânevî temelleri **Milliyetçilik, imân ve ahlâk**'tir. Türklük gurur ve şuuru ile İslâm ahlâk ve faziletine, oy toplama endişesi ve siyâset riyakârlığının üstünde kalarak samimiyetle bağlıyız. Türklük gurur ve şuuru ile İslâm ahlâk ve fazileti, milletimizi meydana getiren mânevî unsurların tam bir âhenk içinde birleşmesidir. Maddî kalkınmamız ancak böyle bir yüce temel üzerinde yükselirse bir mânâ taşır, bir değer kazanır. Milliyetsiz bir yükselmenin, ahlâksız bir kalkınmanın hem imkânı yoktur, imkânı olacağı söylene bile kıymeti yoktur. Sırası gelmişken çok ehemmiyetli saydığım bir hususu işaret edeceğim. Pek az olmakla birlikte, bazı kimselerin milliyetçilikle İslâmiyeti çatırtırmaya çalıştıklarını görmekteyiz. Böyle bir tu-

tum yanlıştır. Abestir. Câhilliktir, şuurlu bir şekilde yapılıyorsa ihânettir, nifaktır. Mücadele farklı, hat-tâ birbirine düşman mefkûreler arasında olur. Halbuki Türklükle İslâmiyet, bin yıldanberi aynı mukad-des potada kaynaşmış, etle tırnak misâli ayrılması imkânsız bir hâle gelmiştir. Türk Milleti, müslüman olmakla içtimaî nizamın ve dinî hayatın en yüce değerlerini kazanmış ve müslümanlık Türk, Milleti ile, emsalsiz yiğitlik ve imân aşkına sahip bir mücâhit bulmuştur. Milyonlarca Türk evlâdı, «Bir gül bahçesine girercesine» gazâ meydanlarına koşmuş, şehâdet şerbetini içmiştir. «Türk müsün? Müslüman mısınız?» gibi sorular cehâletten ileri geliyorsa aptalcadır. Aksi takdirde haincedir. Milliyetçiliği reddeden bir dincilik anlayışı ve İslâmiyete düşman bir Milliyetçilik anlayışı bize yabancıdır, bizim dışımızdadır. Bu sakat görüşleri savunanlar bize mensup olduklarını ileri sürseler bile, bizimle bir ilgileri yoktur, bizden değildirler. Millet olarak yaşamak istiyorsak, Müsümanlığımızı da, Türklüğümüzü de korumak istiyorsak birbirimizi sevmek, aslında hiçbir mânâsı olmayan uydurma ayrılıklar peşinde çekişmek, münâfıkların sözüne kanmamak zorundayız. Türk Milletini, mânen ve maddeten yükseltmek, düşmanlarla çevrili bir dünyada hür ve bağımsız olarak varlığını sürdürmesini sağlamak için güçlü bir cihada dâvet ettiğimiz bir sırada şer kuvvetlerinin oyuncağı olmamalıyız. Görünüşe aldanmamalıyız. Unutmamalıyız ki, İslâm Dünyasında fitne ve fesadı başlatan Abdullah İbni Sebe'nin torunları zamanımızda da yaşamakta ve bizi birbirimize düşürmeye çalışmaktadırlar.

İLİM VE TEKNİK

Ayrıca ve nihai olarak şunu belirteyim ki, motiflerde, sembollerde, hayatiyet güç ve enerjisini kaybetmiş kalıplarda, mucize gücü yoktur. Türk-İslâm dünyasının utanç ve ıstırap veren perişan hali önümüzdedir. Çağın hâkim medeniyetini temsil eden mağrur ve zâlim kuvvetler, eski muhteşem medeniyet yurtlarında hüküm yürütmekte ve talihsiz ülkeleri zillet içinde tutmaktadır. Bu ülkeler çocuklarının yurtlarını, varlıklarını korumak ve devam ettirmek için bulacakları çare ve yol, ömrünü tamamlamış köhne kurumlarla, tozlu küflenmiş motiflere şuursuzca sarılmak değil, hâkim medeniyetin üstünlük sebeplerine nüfuz ederek daha üstün bir hayat nizamı kurmak için çaba göstermektedir. Aklın, bilimin ve tekniğin rehberliğini kabullenmektir. Gö-nüllerin imanla, zihinlerin ilimle aydınlanmasını istiyoruz. Cehil, vehim ve şüphe karanlığını sileceğiz.

Türk bilim hayatını tesis ödevindeyiz. Aklın ve bilimin madde plânında, mutlak egemenliğini tesis zorundayız. Türk akademisini kuracağız. Türk Üniversitelerinde cihanşumûl itibâr ve imkân sağlayacak bir düşünce ve hareket devresi açacağız. Dünyayı geniş bir imtihan alanı ve büyük bir okul kabul ediyoruz. Önalmiş milletlerin kültür ve tekniklerinin kötü kopyecisi talebeler olmaktan çıkacağız. Bilimde ve teknikte rehberliğe yönelecek bir seviyeye yükseleceğiz. Hal; zahmeti, yokluğu, utancı, zilleti ifade ediyor. Yakın yüzyıllar da böyledir. Zaman çarkı dönüyor. İleriye doğru dönüyor. Türklük için şan-şeref, itibar, gelecektedir, ilerdedir. Secîyesine, fitratına uygun yeniden doğuştur.

MİLLÎ EĞİTİM ve DİL:

İleri müreffeh Türkiye'yi kurmada, ilim hayatını başlatmada genel millî eğitimin önemini tekrar belirtmek isterim. Millî Eğitim Kurumlarını yeniden kurma, teknik eğitimi genişletme kararındayız. Millet çocuklarına öğretimin her kademesinde kabiliyetlerine göre, yetiştirme ve yükselme imkânı, fırsat ve imkân eşitliği sağlamak hedefimizdir. Bu vesile ile öğrenim dili ve dil dâvası görüşümüzü belirteyim. Dil dâvası, millet olarak varlık, bağımsızlık dâvasıdır. Türkçede vatanın birlik ve bütünlüğünü, millî tarihin devamlılığını görürüz. Türkçeyi anamız, ana vatanımız gibi sever ve koruruz. Dil dâvasında düstürümüz, ilkemiz dilin konuşulan dil, halk dili temelinde gelişmesi, uydurma dile sapılmaması, yabancı dillerin zararlı, bünyeye uymayan tesirlerine düşülmemesi, meselelerin anlaşılmasında güçlük yaratılmaması, Türk dünyasında bir tek dil olarak gelişme hayatî hedefinden sapılmamasıdır.

Düşünce, öğretim ve bilim hayatında Türk dilinin egemenliği esastır. Üniversitede yabancı İngilizceyi, Türkçenin önünde resmî öğrenim dili yapan anlayış ve uygulamayı kültür emperyalizmine uyduluk ve çok zararlı bir gelişme görüyoruz. Bu hale son vereceğiz.

KÖRLER DÖĞÜŞÜ ve BİZ:

Büyük imparatorluklar kuran, kıt'alara ve enginlere hükmeden ve her gittiği yere medeniyet ve ışık götüren bir neslin evlâtları olarak vazifelerimizi hakıyla yapabildiğimizi iddia edemeyeceğiz.

Devletine itaatkâr, millî servetin âmili ve vatanî vazifesine «ya gâzî, ya da şehit» anlayışıyla gi-

den Türk ferdi yarınından emin değildir. Geçimini temin etmek için kadın ve erkek olarak yabancı devletlerin kapılarında kuyruğa girmiş vatan çocuklarının göstermiş oldukları manzara elem verici olduğu kadar, sosyal dayanışma ruhu bakımından da bir çok mahzurlar tevhit eder. Vatan hasreti içinde mazide hükmettiğimiz insanlara muhtaç olarak yaşamak elem vericidir, bu itibarla kendi vatanımızda girişeceğimiz ileri hamlelerle sanayileşmeye yönelmek temel vazifelerimizden olmalıdır. Gizli ve açık işsizliği yenerek müreffeh ve kuvvetli Türkiye'nin yaratılması için topyekûn çalışma ve yarışma seferberliğine girmek zorundayız.

Esefle ifade etmek lâzımdır ki, yol, okul, öğretmen, sağlık ve sigorta işleri plânlı ve programlı bir şekilde ele alınmamış, gelmiş geçmiş siyasî iktidarlara rey endişesi içinde temel dâvalara yönelmemişlerdir.

Bölgecilik ve bölücülük gayretleri karşısında, mefkûre duygusunun gösterdiği istikâmette ve devlet vekârı ile bağdaştırılabilecek hiçbir ciddî adım atılmamıştır.

Türk halkı ile okumuşlar arasındaki fikir ve duygular âhenksizliği sosyal bünyemizde telâfisi güç yaralar açmıştır. Bu durumdan ve meydana getirdiği buhrandan kurtulmak için ciddî bir millî eğitim reformu şarttır. Mevcut iktidarın böylesine temel tedbirlere girişemediğini görmek ıstıraplarımızın başında gelmektedir.

Türk siyâset hayatına, bunca elem verici hadiselerden sonra ciddiyeti ve hizmet şuurunu sokamamak gerçekten acıdır. Nemelâzımcılık ve mes'uliyetsizlik kahredici bir hal almıştır. Milletlerarası münasebetlerde millî izzeti nefsimizi kurtarmış sayı-

lamayız. Üzerinde bulunduğumuz toprak parçasının jeopolitik ve stratejik durumu çok dikkatli olmamızı gerektirmektedir. Kıbrıs mes'alesi ıstıraplı bir mes'ele olarak, basiretsiz ve liyâkatsiz ellerde gelecek yıllara bırakılmıştır.

Ziraat memleketi olan Türkiye'nin Amerika'dan buğday ithal etmesi ayrı bir yaradır. İthalât ve ihracat işlerinin millî menfaatler yönünden yeniden ele alınması gerekmektedir. İktisadî devlet teşekkülleri ve devlet daireleri millete hizmet etme ve verimli olmanın şuur ve metoduna henüz varamamışlardır.

«Bürokrasi», teşkilâtı kanserleştirmiştir. Bu müesseselere günlük politikanın girmesi ise işleri bütünü karıştırmış ve hizmet şuurunu aksatmıştır.

B) KALKINMA

Büyük aziz vatanımız ve büyük milletimizin üzerinde bütün bir dünyanın gözü vardır. Eskimolardan yamyamlara kadar her devlet bu güzel ülke üzerinde emeller taşır, Türkiye üzerinde gözü olmayan bir devlet varsa, o da henüz devlet olmamıştır.

Dış âlemde, yabancı ülkelerde; «İstanbul'u görmeyenler cennete gidemez» diye yetiştirilen gençliğin karşısında, benim gençlerim sokaklarda, kahvelerde, avâre avâre dolaşamaz.

Bunları gözlerinizin önüne sermemin sebepleri vardır. Başka milletlerin kurt olarak yetiştirildiği bir devirde, nesillerin kuzu olarak yetiştirilmesi bir suçtur, bir gaflettir, bir ihanettir. Bir devlet adamı kendi vatanının jeopolitiğini, toprağının istihşâl gücünü, bunların üstünde Türk insanının kaabiliyetlerini, cevher-i aslisini, toprağını eşen, makineyi çalıştıran

o nasırlı eli, Allaha yükselen o şerefli alını tanımak, bilmek mecburiyetindedir.

Türkiye'nin gelişmesi, yükselmesi, çağlar üzerinden bir sıçrama yaparak atom ve füze çağına erişmesi için, bir Türk milliyetçisi olarak yapılması gereken şeyleri söylemek isterim.

Türk Milleti uzun ve şerefli bir geçmişi olan bir millettir. Zaman zaman zor durumlara düşmüş, fakat bundan sıyrılmayı bilmiştir. Bugün içinde bulunduğumuz kötü durumun sebebi; uzun yıllardan beri beceriksiz, korkak yöneticilerin yanlış tutumlarıdır. Türk Milletinin yükselişini iki unsurda görmek gerekir. Bunlar maddî ve mânevî unsurlardır. Türklük gurur ve şuuru ile İslâm ahlâk ve fazileti milletin kuruluş ve yükselişinde bir temeldir. Bu, mâzide böyle olmuştur, gelecekte de böyle olacaktır.

Külfet ve nimet dengesinin kurulmadığı bir memlekette huzur olamaz. Komşusu açken tok uyan insanların çoğunlukta olduğu bir toplumda sosyal adâletten söz edilemez.

Bize iktisadî görüşünüz nedir diye soruyorlar. Bunu defalardır açıkladık, gene açıklıyoruz... Türkiye, şimdiye kadar bir tarım memleketi olarak gösterilmiş ve yatırımlar devamlı bu yönde olmuştur. Dünyanın hiçbir memleketi tarım ile kalkınamaz. Eğer Türkiye'nin böyle kalkınacağını savunanlar hâlin değılseler en azından gafildirler. Türkiye, kalkınmak için sanayie kaymak ve ziraatta çalışanları bu sahaya aktarmak mecburiyetindedir. Sanayi, bazılarınin iddiâ ettiği gibi, şu ya da bu memlekette fabrikalar alıp işletmek mânasında değildir. Bugüne kadar sanayi hep bu şekilde gösterilmiştir. Nazilli ve Kayseri bez fabrikalarını kuranlar memleketi sanayie kavuşturduklarını iddia etmişlerdir. Sanayi bu

değildir. Biz Türkiye'de dışarıdan alınan fabrikaların monte edilmesini değil, fabrikayı da yapan fabrikaların kurulmasını savunuyoruz. Türk devleti birinci safhada kendi kendine yeten bir devlet olmalıdır. Millî sanayimizi baltalayan her engel ortadan kaldırılmalıdır. İnsan gücü ziraî sektörden sanayi sektörüne kaydırılmalıdır.

Plânlarımızın içinde yatırımları teşvik vardır. Halkın elindeki ölü sermaye, devletin öncülüğü ve kefâleti ile büyük yatırımlara yöneltilecektir. Türk işçisi çalıştığı fabrikanın hem ortağı, hem de işçisi olacaktır. Bu yatırımlar istihsal, artırıcı, döviz sağlayıcı, iş sahaları açıcı olacaktır. Taş binalara milyonları gömme devri artık kapanmalıdır. Türk milletinin israfçı ve ölü yatırımlara tahammülü yoktur.

Türk köylüsünün aldığı pahalı, sattığı ucuzdur. Onu bu durumdan kurtaracak istihsal - satış - istihlâk kooperatiflerinin kurulmasını zaruri görmekteyiz. Kooperatifçilik Türk milletine bir çok faydalar sağlayacak bir yoldur. Buna gereken önemin verilmesi, devletin öncü olması ve himaye etmesi şarttır.

Mülkiyet hakkı mukaddes haklardandır. Mülk insandan bir parçadır. Bunu böyle kabul ederiz. Fakat mülkü elinde bulunduranlar bunu diğer kişilerin aleyhine kullanamazlar. Buna izin vermeyiz. Mülk sahibi devletin gösterdiği yoldan yürümek, milletin menfaatlerini gözetmek zorundadır.

Ağır sanayi, atom sanayi, yeraltı ve yerüstü servetleri devletin eliyle işletilmelidir. Dış ticaret Türkleştirilmelidir. İstanbul'da kazanıp, Atina'da yatırım yapan insanların bizden olduklarını kabul etmiyoruz. Bütün dünyada bir fikir savaşı yapılıyor. Bir sürü doktrin çarpışıyor. Türkiye'de son zamanlarda kapitalistler ile komünistlerin fikrî bir çatışmaya gir-

diklerini gördük. Bu iki felsefe de ithal malı, ikisi de maddeci, ikisi de Türk Milletine yabancıdır. Biz buna karşı yüzde yüz yerli, yüzde yüz millî mânevîyatçı bir doktrin ile ortaya çıktık. Bunun adına «Dokuz Işık» dedik. Biliyorsunuz «dokuz» rakamı Türklerce dâimhâ kutlu sayılmış bir rakamdır. Biz prensiplerimizi ortaya koyarken buna da dikkat ettik ve yüzde yüz millî bir doktrini ortaya koyduk. Bütün dünyada yapılan bu fikir ve taktikler savaşında ancak kendi millî bünyemize uygun, ötekilerden daha yüksek ve daha ileri bir fikirle galip gelebilirdik. Dokuz Işık, bu maddeci fikirlerin daha ilerisindedir. Dünyanın en büyük silâhı fikirdir. Fikirsiz hiçbir hareket başarı kazanamaz. Ben size bu silâhı veriyorum. Dokuz Işık doktrinini anlamaya çalışınız. Onun etrafında demirden bir halka olarak büyük hedefe yürüünüz.

Sizlere kolay bir başarı vaad etmiyorum. Kısa zamanda bir iktidar umanlar bizimle yola çıkmasınlar. Yolumuz uzun ve çetindir. Bu yolda karşınıza menfaat teklifleri, tehditler ve daha bir yığın engel çıkacaktır. Bu çetin yola dayanabilecekler, bizimle gelsinler. Cesur olan, kuvvetli olanlar, gerçekten inananlar kafilemize katılsınlar.

Bazı ithamların altında bulunuyoruz. Açıkça söylüyorum. Biz ırkçı değiliz. Duymayanlar duysun: Irkçı değiliz. Fakat biz dünyanın değil, kâinatın neresinde bir Türk varsa onunla ilgilenmeyi, ona sevgî beslemeyi bir görev sayıyoruz. Milyonlarca esir Türkün bulunduğu dünyanın bu haliyle huzura kavuşacağına inanmıyoruz. Bunun için bütün Türklerle ilgileniyoruz. Fakat burda bir prensip koyuyoruz. Türkiye dışındaki Türklerle ilgilenirken, Türkiye'ye en

ufak bir tehlike gelmemelidir. Herşey Birleşmiş Milletler yasasına göre yürütülmelidir diyoruz.

Bu hareketi sırtladık, hedefe doğru yürüyoruz. Bana bu şerefi verenlere teşekkür ederim. Düşüncelerimizden tâviz vermeden, sapmadan yürüyoruz. Eğilmeden, eskisinden daha hızlı olarak hedefe koşuyoruz. Bizler, geçici ikballere, menfaatlere yenilmedik. İnanmış kişiler yenilmez. Bu ruh ve şuûrla gidiyoruz. İstikbale inanarak ve güvenerek bakınız. Hedefin alınacağından aslâ şüphe etmeyiniz.

NE İSTİYORUZ?

1966 yılı bütçesini incelemiş bulunuyoruz. **Yeni yıl bütçesinin rakamlarda meydana gelen bazı değişiklikler dışında 1965 ve daha evvelki yıllar bütçelerinde görülen zihniyet ve davranışın benzerliği içinde olduğunu tesbit ettik.** Yani klâsik ve bürokratik bir görüşle, gelirler şu kadar, bu gelirlerle de ancak şu kadar hizmet yapılabilir denilerek, geçen yıllardaki harcamalar örnek alınmış bulunmaktadır.

Türkiye bu şekilde hazırlanmış bütçelerle hızla kalkınamaz. Halbuki gelişen dünya durumu içinde bizim de modern milletlere ayak uyduracak bir tempoya girmeliğimiz gerekmektedir. Hükümetlerin icraat plânlarının aynası bütçeleridir. **Yüce meclisin önüne getirilmiş olan 1966 yılı bütçesi, yüzde yüz başarı ile uygulansa bile, memleketin muhtaç bulunduğu ve halkın hasretle beklediği hizmetlerin pek azı sağlanmış olacaktır.** O halde bu hızla ve bu şekil bir gidişle Türkiye'nin kaç yüz yılda ileri memleketler seviyesine yükselebileceğini düşünmek gerekir.

Memleketimizin kendi gücü ile ayakta durabilecek hale gelebilmesi için câri harcamaları asgâri

hadde indirmek ve ziraat alanı ile sanayi alanında prodüktiviteyi sür'atle arttıracak geniş ve büyük yatırımlara girişmek lâzımdır. Ayrıca hergün boşa gitmekte olan iş gücümüzü değerlendirmek için halk enerjisini seferber etmek gerektir.

İçinde bulunduğumuz çağ, ilim ve tekniğin büyük gelişmeler kaydettiği bir çağdır. İlim ve teknik bugün insan toplulukları için hakikî mucizeler yaratan bir imkân kaynağıdır. Bütçenin çeşitli bölümleri arasında, bu konu için özel bir plâna ve faaliyete yer verildiğini görmedik.

Bütün bir milleti, kısa zamanda ilim ve kültür yönünden yükseltmek güç bir iştir. Fakat kısa zamanda 5-6 bin kişilik üstün kaliteli bir âlimler kadrosu meydana getirmek nisbeten kolay bir iştir. Böyle üstün kaliteli bir kadro da memleketimizi büyük hamlelere götürebilir. Geniş ilmi ve teknik araştırmalara girişilmesi ve Türkiye'nin ilmin önderliğinde hızla kalkındırılması yollarına başvurulması gereklidir.

%7 nisbetinde bir kalkınma hızı ve %18 nisbetinde bir yatırımın, Türkiye için çok az olduğunu da önemle belirtmek isteriz. Japonya'nın %25 ve Çin'in %40 nisbetinde yatırım yaptığı bir sırada Türkiye'nin %18 rakamını esas alması uygun olamaz. Yapılan yatırımların yalnız ve yalnız üretimi artıracak sahhalara yöneltilmesini, kurtuluşumuz için esas olarak görmekteyiz.

Memleketimizin kalkınması için sanayi alanında büyük hamlelere girişilmesi gereklidir. 1966 bütçesinde Sanayi Bakanlığı için kabul edilen ödenek, bütçenin tümünün ancak %0,9'u nisbetindedir. Yani genel bütçenin %1'i kadar bile değildir. 5 Yıllık plânın sanayi için kabul ettiği %12,9 hızındaki ilerle-

meye henüz ulaşmış olmaktan uzak bulunuyoruz. Karma Komisyon raporunda sanayi üretiminin 1965 yılında %9,1'i bulunduğu ifade olunmaktadır ki, bu da plânın öngördüğü %12,9 nisbetinden bir hayli uzak bir rakamdır, Türkiye sür'atle sanayileşmek ihtiyacıdadır. Bunun için %12,9 oranında bir artış yeterli olmayıp en az %20 oranında bir artış hedef olarak alınmalıdır.

Üretimin millî gelirdeki payı mes'elesine de kısaca dokunmak gerekmektedir. Karma Komisyon raporunda gösterilen rakamlar, tarım sektöründeki kararsızlığın açık bir belirtisidir. Bu da sanayi alanındaki üretimi arttırmak konusunun önemini ayrıca göstermektedir. Rapordaki çizelgelerde gösterilen rakamlar incelendiği zaman, üretimin millî gelirdeki payının artmak şöyle dursun, eksilmekte olduğunu ortaya koymaktadır.

Rakamlarda görülen yükselmeler, daha ziyade fiat artışlarından ileri gelmektedir. Endeks artışlarının, millî gelirde 3 ile 79, ve vergilerde de, aksi olarak 1 ilâ 113 veya 4 ilâ 197 arasında oynaması, millî ekonomimizin nabzını hükümetimizin kontrol edemediğini göstermektedir. Karma bütçe komisyon raporunda, memlekette gallopan bir enflasyon bulunmadığından bahsolunmakla beraber fiat artışları bulunduğu ve bunların gözden kaçırılmaması gerektiğine işaret olunmaktadır. Evet, memlekette gallopan bir enflasyon yoktur ama, sinsi, sürekli ve oynak bir enflasyon vardır. Dikkat olunmazsa bu durum memleket ekonomisini büyük güçlüklerle karşılaştırabilir. Bu devamlı enflasyon siyasî, sosyal ve ekonomik kararsızlıklardan ve gerilemelerden ileri gelmektedir. Acele, açık, cesur ve kararlı tedbirlere ihtiyaç göstermektedir.

Herşeyden önce, tam, tafsilâtlı ve sıhhatli istatistiklerin önemine dikkat çekilmelidir. Bunun için bugüne kadar uygulanmış olan samplin ve anket usûlleri doğru ve güvenilir usûller değildir.

C) MİLLÎ KÜLTÜR ve KALKINMA:

Bir toplum içinde aynı devrin çocukları aynı ruhu taşıyorlarsa orada millet diye bir varlık yoktur veya varsa bile tehlikede demektir. İşte kültür ve san'atın önemi bu millî birlik ruhunu yaratmasında, aynı devrin çocuklarını aynı ruhu taşımağa mecbur etmesindedir.

İnsanlardaki mizaç ve karakterin millet bakımından karşılığı kültürdür. Kültür bir milletin karakteridir. Ve bu bakımdan da millîdir. Nasıl, bir insan-daki karakter onun bütün iç benliğinin bir tezahürü ise, bunun gibi, bir milletin kültürü de bütün müesseselerinin bir meyvesi, bir sonucu gibidir.

Benliğin yitirilmesi, züppeleşmek, yozlaşmak, soysuzlaşmak demektir. Taklitçilik ise insanı olduğu kadar milleti de maymunlaştırır. Kültür ile medeniyet arasındaki büyük farka dikkat etmek gerekir. Medeniyet, kültür gibi millî değildir, o millî sınırları tanımaz, evrenseldir. Bu noktanın önemini belirtmek isterim.

Kalkınmak ve ilerlemek fikirlerin doğduğu tarihten bugüne kadar bir batılılaşma hastalığına yakalandığımız ve tıpkı otomobil ithal eder gibi batıdan siyasî ve iktisadî sistemler ithal ettiğimiz muhakkaktır. Bu gibi davranışların koyuna kurt dişi takmaktan veya bir hastayı süslü püslü elbiselerle donatmaktan hiç farkı yoktur. Bir hastalığa başka bir

hastalığın ilâcını uygulamak kadar tehlikeli bir şey olabilir mi? Sözelimi İngiltere siyasî veya iktisadî sistemi İngiltereye uygun düşüyor ve orada parlak sonuçlar doğuruyorsa, bu aynı sistemin Türkiye'de de olumlu ve verimli sonuç doğuracağına delil olamaz. Aksine orada çok iyi sonuç veren bir sistem, burada çok kötü bir sonuç verir. Çünkü İngiltere'nin sosyal şartları Türkiye'ninkinden çok farklıdır. Ve gene İngiliz kültürü Türk Kültürüne hiç benzemez. Bunları söylememiz sebepsiz değildir. Kültürün bir millet için taşıdığı önem göz önüne alınmadan taklit hastalığına kapılarak dışardan rejim ve sistem ithal edilirse sonuç yıkım olur. Zaten aynı devrin çocukları aynı ruhu taşımalıdır derken kastettiğim, bir milletin siyasî, iktisadî ve öbür müesseselerinin millî kültürle âhenkli olması gerektiğidir. Medeniyet ve teknik için de aynı gerçeği ifade etmeliyim. Batıdan ithal edilen müesseseler bana bir kağıt arabasına uçak motoru takmak gibi çok mantıksız görünüyor. Ve bu hal bizi hazırlopçuluğa alıştırtıyor ve tembelleştiriyor. Gene bu sebepten kendi öz yaratıcılık gücümüzü yitiriyor ve aşağılık duygusuna kapılıyoruz. Şekli yönden batılılara benzemekle medenî olmadığımız şüphe götürmez bir gerçektir.

Sözelimi otomobil sahibi olmakla, medenileştirmizi sanmıyorum. Bunun fabrikasını bizzat yapabildiğimiz gün kendimizi medenî sayabiliriz. Bugünkü durumda Türkiye'deki medeniyet bir ithal malı medeniyeti, bir tüketim maddeleri medeniyetidir ve sadece sözdedir. Bizzat üretici ve yaratıcı olmayan milletler eritmeye mahkûmdurlar. Üstelik ve her halde acısı, böyle milletlerin millî kütürleri de bir istilâyâ uğrar, yabancı kültürlerin etkisi altında erir ve yok olur. Medeniyet alanındaki gerilik millî kül-

türün ölümüne yol açar. Çağdaş dünya kanlı cep-
helerde döğüşerek değil, soğuk harpte zafer elde
etmek peşindedir. Bunun için de başvurulmuş en et-
kili yol kültür istilâsına girişmektir. Geri ülkelerin
kültür istilâsına karşı çok uyanık olması gerektiğini
özellikle belirtmek istiyorum. Dış düşmanlar artık
zırhlılarla Çanakkale'ye çıkarma yapmaya lüzum duy-
madan, sinsice kültürümüzü soysuzlaştırmak, bizi
millî benlik ve ruhumuzdan, yani kültürümüzden so-
ğutmak amacı gütmektedirler. Bu hususu açıkladı-
ktan sonra şu noktalara da işaret etmek isterim:

Türkiye'nin kalkınması herşeyden önce bir mil-
lî kültür ve millî uyanıklık mes'elesidir. Millî kültü-
rün korunmasını ve yayılmasını, hattâ yaratılmasını
üzerine almış olan aydınların ve sanatkârların Türk
toplumunu rüyasından uyandırmaları, ona kendi öz
benliğini hatırlatmaları çok kutsal bir hizmet ola-
caktır. Türkiyede yaşayan insanların mutluluklarının,
çözülmez bir birlik ruhu içinde birbirleriyle kaynaş-
tırılıp yoğrulmasıyla gerçekleştirilebileceği inancın-
dayım. Bunun için de gene kültür yaratıcılarına dü-
şen görev büyüktür. Bunlar millî kültürü korumakla
toplumsal orkestraya âhenk verecekler, müessesele-
rimizi aynı ruhu taşımaya mecbur edeceklerdir. Bu
amaçları hızla gerçekleştirmek için güzel san'atların
halk hizmetine yöneltilmesi ve millî fikir hareketle-
rinin yaratılması gerekir. Romanlarımızla, şiirleri-
mizle, tiyatro ve sinemamızla tek bir ülküyü, Türk
Ülküsü'nü terennüm etmeliyiz. Öyle sanıyorum ki,
«biz bize benzeriz» diye millî kültürün önemini be-
lirten atalarımıza lâyük olabilmek için, başkalarına
benzememek zorundayız. Taklitçiliği bırakmak zo-
rundayız. Bu uğurda çaba sarfeden herkese karşı
duyduğum sevgi büyüktür.

D) KALKINMADA ÖN TEDBİRLER:

Türkiye'nin bugün karşısında bulunduğu mesele sanayileşme meselesidir. Yalnız bu sanayileşmenin başıboş, gelişigüzel ve istihlâk malları imalâtına yönelmiş olması sanayileşmeden beklediklerimizi bize veremez. Zira müteşebbis zarurî olarak ulaştırma imkânının bol, pazarlamanın kolay, ihtiyacın tez sağlandığı bölgelere yönelmektedir. Bu bölgelerin bir numaralısı İstanbul-İzmit arasındır. Ve bütün fabrikalar bu bölgeye yığılmaktadır.

Anadolunun her yerinden iş aramak için çıkmış binlerce vatandaş bu havaliye akmakta, zorla büyümüş olan bu şehirlerde kökünden kopmuş, örf ve âdetini yitirmiş, an'anelerinden ayrılmış yığınlar bırakmaktadır. Bu birikinti her çeşit kötülüğe hazır bir ortam teşkil etmektedir.

Vatandaş iki cemaatten birini tercihe mecbur kalmaktadır. Ya iş bulmak için kökünden kopacak, yahut kökünden kopmamak için yoksulluğa razı olacak. Millet mutlaka bir kötülüğe maruz kalmaktan kurtulamayacak.

Bu açmazdan çıkmak için sanayi yayılmasını sağlayacak tedbirler almalıyız. Bu tedbirleri ana hatlarıyla şöylece sıralayabiliriz:

a) Tarım yapısından sanayi yapısına geçmek için köyleri, en az beşbin nüfuslu kasabalar halinde birleştirmek.

b) Bu kasabalara alt yapı yatırımları (Yol, su, elektrik) temin etmek.

c) Karabük ve Kırıkkale gibi yeni fabrika şehirlerimizi geri kalmış bölgelerimize serpmek.

d) Geri kalmış bölgelere tahsis önceliği tanımak.

e) Ayrıca bu gibi bölgeler için vergi indirimi, gümrük muafiyeti, kredi yükseltilmesi, faiz düşürülmesini sağlamak.

Bu suretle vatandaşın iş imkânı kökünden kopmadan sağlanmış olur. Bu başıboşluk devam ettiği takdirde Türkiye'nin içinde bulunduğu buhranın artarak devam edeceği şüphesizdir. Bu tedbirler için geçirilen her saniye millî benliğin zararınadır. Sanayinin belli başlı bir iki bölgede yoğun bir şekilde yığılması Türk köylüsünün iş bulmak için bu bölgelere akmasına yol açmaktadır.

Böylece büyük şehirlerin çevresinde alabildiğine yayılan gecekondu mahalleleri, sefâlet yuvaları meydana gelmektedir. Bu hâl sosyal bir erozyona sebep olmaktadır.

Prensip olarak kalkınmanın büyük merkezlerden başlatılması, gerek Adalet Partisi iktidarının ve gerekse ondan önceki iktidarların işledikleri fecî hatalardan birisidir.

Kalkınmanın büyük merkezlerden çevreye doğru değil, çevreden başlatılarak büyük merkezlere doğru yürütülmesi lâzımdır.

Anadoluyu ele almak ve köylüyü kalkındırmak için bütün imkânları seferber etmek tek çıkar yoldur.

E) MİLLETLERİN KALKINMASI:

Milletlerin yükselmeleri, gelişmeleri ve genişlemeleri her şeyden önce onların iç varlıklarının kudretlerine ve varlıklarını devam ettirme şuuruna bağlıdır. Hem kendisi için, hem de insanlık ailesi

için faydalı olmak ancak iyilik ve güzelliği, hürriyeti amaç edinmek ve gerçekleştirmekle mümkündür.

Medeniyetler dâimâ daha iyiyi, daha mükemmelde elde etmek ve tabiat kuvvetlerinin tutsaklığından kurtularak onlara hükmetmek istek ve çabasından doğmuştur. Türk Milletini hızla çağlar üzerinden sıçratarak atom ve feza çağına bir an önce ulaştırmak ve ileri milletlerin safına sokmak lâzımdır. Bunu sağlayacak kuvvet kaynağı Türk milliyetçiliği şuru ve duygusudur. Türk Milletinin kendi benliğini derinden duyması ve kendine dönüş hareketine geçmesidir.

Bir milletin kurtuluş ve kalkınmasının ilk şartı iç birlik ve iç güvenliğin tam olarak kurulmuş olmasıdır. İç birlik ve iç güvenliğe yöneltilecek her türlü bozguncu hareketlere karşı uyanık ve müsamahasız olmak gerektir.

Türk Milletinin bir an önce içinde bulunduğu perişan durumdan kurtulması için bir takım göstermelik fantazi fikirleri, hareketleri bir tarafa bırakarak ilim ve teknik ilerleme için seferber olunması lâzımdır. Uçaklarını, kamyon ve otobüslerini, vapurlarını, traktör ve tarım araçlarını, füzelerini, nükleer fabrikalarını, kısacası modern memleketlerin yarış halinde oldukları herşeyi kurması, geliştirmesi zorunludur. Milletlerin birbirlerine karşı kudretlerini ve üstünlüklerini daha modern ve daha faydalı araçlar yapabilme kabiliyetleri sağlamaktadır. Türk milletinin de bu kabiliyetleri bir an önce elde etmesi gereklidir. Bugüne kadar Türkiye'de girişilmiş olan kalkınma teşebbüsleri verimsiz olmuştur. Çünkü yatırımlarda yanlış bir strateji kullanılmıştır. İmkanların üstün kaliteli ilim ve teknik eleman kadrosu yetiştirmek için araştırma lâboratuvarları kur-

mak ve ağır sanayii yani, ana sanayii (Demir Çelik fabrikaları, enerji kaynakları, ulaştırma tesisleri) kurmak yolunda kullanılması gerekirken böyle yapılmamıştır. Bunun yerine gösterişli binalar inşa ettirmek, içki fabrikaları kurdurmak ve diğer hafif sanayi yolunda kaynakları kullanma hatâsına düşülmüştür.

F) SANAYİLEŞME ve DOĞU ANADOLU:

Sanayileşme, gelişmiş bölgelere yığılmak temayülündedir. Bu tabii ve beşerî bir haldir. Ancak bu halin devamı memleketin bir bölgesini geliştirirken diğer bölgeleri geriletmektedir. Sanayileşmiş bölgelere taşradan gelen nüfus akımı da bu şehirlerde kökünden kopmuş, örf ve âdetini yitirmiş, ananelerinden ayrılmış yığınlar yaratmaktadır. Bu suretle meydana çıkan büyümüş şehirler içtimaî âfetlere hazır bir vasat teşkil etmektedir.

Türk vatandaşı kendi bölgesinde işsiz, iş bulduğu bölgede metruk bir halde ve büyük bir sıkıntı içindedir. Bir iş yeri 6 kişiyi besler, bu ekonominin kanunudur. (9000) işçi çalıştıran Karabük köyünde 55 bin nüfuslu bir şehir teşekkül etmiştir. %7 kalkınma hızını takip ederek kalkınmaya uğraşmak, bugünkü Amerika seviyesine 250 sene sonra gelmeye razı olmaktır. Bu kadar ağır bir tempoya tahammül edilemez.

İşçiler endüstriye ortak edilmeli, bütün milletin gücü büyük bir şevkle kalkınma hamlesine teksif edilmeli, sermaye, emek ve bilgi devletin yol göstericiliği ile yurdu mamure haline getirebilir. Âciz iktidarların, şevkden ve imandan mahrum idarecilerin küçük hesaplarından çıkmalıyız. İkinci Kuvayı-

Millîye ruhu ortaya çıkmalıdır. Emeğin de hissedar olduğu sanayi hızla kurulabilir. Ekmek parası için yâdellere düşmüş kız ve erkek evlâtlarımız kendi vatanlarında daha aza râzıdırlar. Bu ümidi ve bu imkânı arzedecek çabayı göstermeliyiz.

Dün fâtilh olarak gittiğimiz ülkelerde bugün iş aramak zilletine düşmemeliyiz. Âtıl hükümetlerin millî haysiyetimizin zedelenmesine göz yummaları bir hacâlettir.

Bilhassa Doğu bölgesi, tabiatın verdiği büyük imkânlar içinde yoksulluk ve sıkıntı çekerek yaşamaktadır. Bu bölgenin imkânlarını milletin faydalanmasına sunmak için elimizi toprağın bağına daldirmalıyız. Özel bir fon kurarak doğu kalkınmasına derhal başlamalıyız. Şimdilik tasarruf bonolarından kesilen bir milyar lira ile, her sene bonolardan elde edilen 600 milyon lira bu fona yatırılmalıdır. Özel teşebbüse kredi aktarması, fâiz indirimi, vergi indirimi tanıyarak doğuya sevk edilmesi temin edilme-lidir. Bu suretle yeni kurulan fabrikalar etrafında yeni bir çağ doğacaktır.

3 — «DOKUZ IŞIK»İN ESASLARI

Türkiye'nin hızla kalkındırılması, çağlar üzerinden sıçrayarak Türk Milleti'nin atom ve uzay çağına sokulması ile mümkündür. Bu da herşeyden önce dünya çapında çok üstün kaliteli ilim adamları ve yüksek teknisyenler kadrosu meydana getirmeye bağlı bulunmaktadır.

Bizim inancımıza göre yabancı memleketlerin şartları altında meydana getirilmiş bulunan yabancı doktrinler ve yönetim sistemleri taklit edilerek Türk-

kiye'nin kalkındırılması sağlanamaz. Ne kapitalizm ve liberalizm, ne de komünizm, Türkiye için yararlı olamaz. Türkiye'yi kalkındıracak sistem ve görüş ancak Türk Milleti'nin özelliklerine uygun, müslüman Türk Milleti realitesini göz önünde bulunduran ve modern ilim ve tekniği yol gösterici kabul eden millî bir doktrin Türkiye'yi ulaşmak istediğimiz kudretli, ileri Büyük Türkiye ülküsüne kavuşturabilir.

Bunun kısaca formülü Türk emek potansiyelinin, millî üretim faktörlerine rasyonel bir şekilde bağlanması, devletin vatandaşlara istihsal yollarını açarak bütün tedbirleri alması ve kolaylıkları temin etmesi ve millî gelirin artmasında kendisine düşen esas rolü oynamasıdır.

İşte biz böyle millî bir doktrin sahibi bulunduğumuzu iddia eden bir kadroyuz. Millî doktrinimizin adı «Dokuz Işık Doktrini»dir. Bu görüş dokuz ana ilkeye dayanmaktadır. Bu ilkeler sırasıyla şunlardır:

1 — Milliyetçilik

Herşey Türk Milleti için, Türk Milleti ile beraber ve Türk Milleti'ne göre sözleriyle özetlenebilecek, Türk Milleti'ne bağlılık, sevgi ve Türkiye Devletine sadakat ve hizmettir.

2 — Ülkücülük

Türk Milleti'ni en ileri, en medenî, en kuvvetli bir varlık haline getirme ülküsüdür.

3 — Ahlâkçılık

Türk Milleti'nin ruhuna, geleneklerine uygun ve yüksek varlığını korumayı ve geliştirmeyi ön gören esaslara dayanır.

4 — İlimcilik

Olayları ve varlığı ön yargılardan ve art düşüncelerden sıyrılarak ilim mantalitesi ile incelemek ve girişilecek her çeşit faaliyette ilmi önder yapmak prensibidir.

5 — Toplumculuk

Her çeşit faaliyetin toplumun yararına olacak şekilde yürütülmesi görüşüdür. Sosyal ve ekonomik olmak üzere iki ayrı bölümü kapsamaktadır. Ekonomik görüş olarak mülkiyeti esas kabul eden, fakat mülkiyeti millet zararına kötüye kullanılmasına karşı olan bir görüşü belirtir. Karma ekonomiyi ve ana stratejik, ekonomik faaliyetlerin devlet kontrolünde bulunmasını öngörür. Sosyal görüş olarak sosyal adâlet düzeni, fırsat eşitliği, sosyal güvenlik ve sosyal yardımlaşma teşkilâtı kurulmasını kabul eder.

6 — Köycülük

Köyleri tarım kentleri halinde birleştirerek kalkındırmayı öngörür. Köylünün tefecilerin elinden kurtarılması ve ihtiyacı olan kredi ve diğer yardımların sağlanması için kooperatifleşmeyi hedef alır. Bilhassa orman bölgesinde yaşayan köylüleri, öncelikle hızla refaha kavuşturmak amacını güder.

7 — Hürriyetçilik ve Şahsiyetçilik

Birleşmiş Milletler anayasasında yazılı bütün hürriyetlerin sağlanmasını gaye edinmiştir. İnsanların şahsiyet olarak geliştirilmesini toplumun kalkınması için yararlı bir yol olarak kabul eder.

8 — Gelişmecilik ve Halkçılık

İnsanlar ve medeniyetler daima daha iyiyi, daha güzeli, daha mükemmeli istemek ve aramakla

gelişir. Elde edilenle yetinmemek ve daimâ daha ilerisini istemek ve bunu elde etmek için gayret göstermek şuurudur. Ancak bu gayret ve çabalar da Türk Milleti'nin tarihinden, millî benliğinden ve kökünden kopmadan yükselmek ve ilerlemek gayedir. Yapılacak her işte halka doğru, halkla beraber olmayı ilerlemenin, yükselmenin vazgeçilmez bir prensibi olarak kabul ederiz.

9 — Endüstricilik ve Teknikçilik

Türk Milletinin kalkınması için acele sanayileşmesi lâzımdır. İşte bizim millî doktrinimiz olan Dokuz Işık görüşümüzün esasları bunlardır.

Türk Milleti'nin yükselişi için bu büyük hamleleri yapmak zorundayız. Millete hizmet yolunda ne kadar büyük güçlükler ve tehlikelerle karşı karşıya olduğumuzu bilmekteyiz; fakat güçlükler bizim azmimizi ve mücadele gücümüzü bir kat daha arttırmaktadır. Muvaffak olacağımıza emin bulunuyoruz.

Koşan elbette varır, düşen kalkar,
Kara taştan su damla damla akar.
Birikir, sonra bir gümüş göl olur.
Arayan hakkı en sonunda bulur.

4 — MALİYE ve TİCARET POLİTİKASI:

Türkiye'de vergi adâletsizliği orta sınıfı ortadan kaldıracak vasıftadır. Memur, küçük çiftçi, ve işçilerden yüksek vergiler alınırken, üretimi teşvik etmeyen, üretime yönelmemiş yatırımlardan gerekli vergi alınmamaktadır. Dış ticaret yapanların kaçırıldıkları vergi oranı, Türk mâliyesinin topladığı vergiden belki de fazladır.

Ticaret politikamızın ana prensibi, müstahsilden halkımıza mal ve hizmet akımını taraflar için en yararlı şekilde düzenlemektir. Bu akımı temin eden hizmet süratli ve ucuz olmalıdır. Bu hizmet sun'î zorluklar yaratılmadan yürütülmelidir. Hizmetin emniyet ve istikrar içinde cereyanı sağlanmalıdır. İş ah-lâkına azami dikkat gösterilmeli ve her türlü spekü-lâsyon ve borsa oyunlarına son verilmelidir. Halkı soyan tefecilik, karaborsacılık, vurgunculuk ve sahtekârlıklara karşı ibretli tedbirler alınmalıdır.

Dış ticaret hususundaki görüşlerimize gelince:

Dünya ekonomisi ile rekabet edilecek seviyeye gelebilmek için âcil tedbirler alınmalıdır. Dışardan lüks maddeler ithali yerine sanayimizi geliştirecek yarı mâmul ve mâmul üretim malları ithal edilmeli, sanayide gelişmiş devletler ile olan münasebetlerimizde millî iktisadın zedelenmemesine azami dikkat gösterilmelidir. Dışarıya para kaçırma gayretlerine mutlaka set çekilmelidir. Türkiye'de Türk insanının emeği ve alın teri ile elde edilen kazançların dışarıya kaçırılması ve bunlara müsama-ha göstermek bize göre bir vatan ihanetidir. Biz ithalât ve ihracatın Türklerin elinde bulundurulmasını ve bu imkânı ellerinde bulunduranların vatan ve millete gerçekten bağlı ve gönlünde yabancı başka bir milletin özlemini yaşatmayan insanlar olmasını istiyoruz.

İthalât kalkınma hedeflerimize uygun olarak plânlanmalıdır. İhraç mallarımızın mahdut kalemlere inhisar etmesi de bizi düşündürmektedir. Bunun kalkınma plânına uygun olarak sayılarının arttırılmasını sağlamak mecburidir. Dış ticaret ödemeler dengesi açığının devam etmesi bizi âcil tedbirler almaya sevkettir. Millî istihsâlin iç ve dış pa-

zarlarda standart tipler haline getirilmesi, belirli vassıflarda sürülmesi ve kalite kontrolü sağanmalıdır. İhracatımızın ham madde ve tarım ürünlerinden, işlenmiş madde ve sanayi mâmullerine dönüşü süratle gerçekleştirilmeli, özellikle Ortadoğu ile ticarî ilişkilerimiz bu yönde süratle geliştirilmelidir.

Dış borçlar mes'alesine gelince; 1966 yılı bütçe gerekçesine göre, 30 Eylül 1966 târihi itibarı ile, dövizle ödenecek dış borçların ana para ve faizlerinin toplamı; 1.746.000.000. dolardır. Birinci Beş Yıllık devrenin sonunda bu borcun 262.000.000 doları ödenmiş olacak. Fakat buna mukabil girişilmesi öngörülen borçlarla birlikte dış borçlar 2.234.000.000 doları bulacaktır. İkinci Beş Yıllık devrenin sonunda ise, dış borçların 514.000.000 doları ödenecek, buna karşılık yeniden 1.250.000.000 dolar borca girişilerek toplam dış borçlar 2.969.000.000 doları bulacaktır ki, bu rakama yeni girişilecek borçların fâizi dâhil değildir. Bunu da hesaba katacak olursak, 1973 yılı sonunda dış borçlarımız üç milyar doların üzerine çıkmış olacaktır. Bu rakam Türkiye'nin yaklaşık olarak iki yıllık devlet bütçesi toplamına yakındır.

Yabancı sermaye her memlekete para kazanmak için gelir. Bunun için ise aradığı şartlar yatırdığı sermayenin emniyeti, kısa zamanda sermayesini amorti etmek ve dışarıya daha çok para çıkartabilmektir. Hiçbir millet, başka bir millete iyilik olsun diye yardım yapmaz. Her millet başka bir milletle kendi menfaatlerini düşünerek ilgi kurar ve bu ilgiyi sürdürür, yâhut keser.

Yabancı sermayeyi bu gözle görmek ve buna göre tedbirler almak gerekir.

İlk dikkat edilecek husus, yabancı sermaye ile birlikte siyasî nüfuzun da girmesini önlemektir. Ya-

tırılacak sermâye, üretimi arttıracak vasıfta olmalıdır. Bunlar tam olarak sağlandığı takdirde, yabancı sermâyeden bir süre faydalanmak zararlı değildir.

Bugün milletlerarası karşılıklı menfaatler, karşılıklı yardımlaşma imkânlarını da berâberinde getirmektedir. Gelişme çabasında olan memleketler, kendi hürriyet ve istiklâllerinden en küçük bir tâviz vermeden, bu yardımlardan faydalanabilmektedirler. Türkiye de elbette ki, aynı şekilde faydalanma yoluna gidecektir ve gitmelidir de. Ancak, bu muazzam borçların Türk nesillerine miras bırakılan ağır bir yük halini almaması için üzerinde bilhassa durulması gereken hususlar vardır. Bunları şöylece sıralayabiliriz:

1 — Borçların faizleri, taksitleri ve ödemesiz geçecek devreleri memleketimizin ekonomik şartlarına en uygun bir tarzda tesbit edilmelidir.

2 — Temin edilen kredilerin bir kısmı net döviz olarak verilmekte ve Türkiye bu krediyi istediği memleketten, istediği şekilde ithalâta kullanabilmektedir. Bir kısmı ise, şarta bağlı olarak verilmekte ve sadece krediyi açan memleketten ithalâtın finansmanında kullanılmaktadır ki, bu ikinci şekil bir nevi aynî kredi mahiyetindedir. Diğer bir şekil de proje kredileridir.

Türkiye bu her üç şekildeki krediyi de kullanırken en ucuz fiat ve üstün kalite esasını takip etmelidir. Aksi halde alınan kredi Türkiye'ye iki misline mal olur ve böylece, dış borçlardan hiçbir zaman kurtulmamız mümkün olamaz.

3 — Alınan krediler yıllık ithalât programının baliğ olduğu rakamla, ihracat gelirimiz arasındaki aleyhteki farkın, yani açığın, kapatılmasında kullanılır. O halde, açık verme pahasına yapılan bir itha-

lâta ait program hazırlanırken, memleketin ihtiyaçları sıhhatli olarak tesbit edilmelidir. Meselâ 1965 yılında 665 milyon dolarlık ithalât yapılmıştır. Bunun %44,2'sine tekabül eden 294 milyon dolarlık kısmı ile yatırım maddeleri ve %43,8'ine tekabül eden 291 milyon dolarlık kısmı ile ham madde ithâl edilmiştir. Yani, yıllık programın %88'i yatırım maddeleri ve ham maddeler ithalâtına tahsis olunmuştur. Meselâ 291 milyon dolarlık ham madde ithalâtına esas olan ihtiyaç nasıl tesbit edilmiştir? Bu rakam ihtiyaçtan fazla mı, yoksa noksan mı? Çünkü 1958 yılından beri 16 adet kotada aşağı yukarı hep aynı ithalât yapılmaktadır. Biz o kanıdayız ki, ithalât programları hazırlanırken memleket ihtiyaçlarının ciddi bir envanterine dayanılmamaktadır. Daima bir evvelki kotadan verilen miktarlar, esas alınarak memleketin takribî ihtiyaçları hesaplanmaktadır. Eğer bu ihtiyaçlar sıhhatli olarak tesbit edilebilir, ham madde ve yedek parça ithalâtının Türk ekonomisinde kullanılma miktarları yakından incelense, görülecektir ki, her yıl lüzumsuz stoklar yapılmakta ve ihtiyaçtan fazla ithalâta gidilmektedir.

Yukarıdan beri sıralanan bu üç husus dikkate alınmadığı takdirde, Türkiye'nin yakasını alacaklıların elinden kurtarmasına imkân olmayacaktır. Bu takdirde, yarınki Türk nesilleri kendileri için uyguladığımız böyle bir kalkınma plânı dolayısıyla bizi sorumlu tutacaklardır. Bu hakikatler karşısında, Türkiye için çıkar yol, Türkiye'nin tediye muvazenesini, bir an önce tesis edecek üretimi arttırıcı yatırımlara imkân verecek ithalâtın yapılması ve bu nevi tesislerin kurularak yaşatılmasıdır. Türkiye, üretmekte olduğu ham maddeleri mamûl ve yarı mamûl hâle getirerek, dış memleketlere ihracına imkân ve-

recek yatırımları sür'atle çoğaltmalıdır. Bu esas miktarlardan sonra, alınması gerekli önemli bir tedbire işaret etmek isteriz ki, yukarıda saydığımız tedbirler ancak bu sayede değerlenebilecektir. Şu anda 1.700.000.000 dolar olan ve 1973 yılında 3.000.000.000 doları geçecek olan bu dış borçların hiç değilse, bugünkü durumu ile, çok elverişli bir devre için ertelenmek imkânları aranmalıdır. Şayet, böyle bir imkân bulunur ve bundan sonraki borçlanmalarda ve ithalât hesaplarında da saydığımız hususlara dikkat edilirse, Türk ekonomisinin dış borç taksitlerinin taziyikinden kurtarılması mümkün olur. İktidarın, mevcut dış borçları uzun vâdeli bir ertelemeye tâbi tutmak üzere, ilgili memleketler nezdinde teşebbüse geçmesini, Konsorsiyum çevresinde bu konuyu hiç değilse şimdiden gündeme aldırmasını tavsiye ve temenni ederiz.

Kalkınmamız için ileri modern memleketlerden faydalanmak zarûreti vardır. Hızlı kalkınmamızı sağlayacak ve üretim için lüzumlu şeyleri yapacak tesislerin kurulmasında yabancı sermâye ve yabancı teknikten faydalanmak gereklidir. Ancak, bu gibi hallerde azamî ölçüde Türk personel kullanılması zarûreti ve en az zarar verecek şartlar içinde olmalıdır. Kâr transferinin oranı, kurulan tesisin sağladığı üretimin döviz değerinin en çok %10'u kadar olmalıdır.

Bir ekonomik kalkınma savaşının sadece dış yardım ve el yordamı ile gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Herşeyden önce o milletin kendi millî hedeflerini teşkil ederek bu hedefleri gerçekleştirmek için uygulayacağı plânlar çerçevesinde dış yardım sağlanması ve bu yardımları ilmî bir görüşle uygulaması gereklidir. Milletlerarası karşılıklı menfaat alışverişleri ve yardımlaşmalar târih boyunca olagel-

miş şeylerdir. Hattâ bu yardımlaşmalar birbirine dış bileyen, can düşmanı rejimlerin idâresinde bulunan memleketler arasında dahi olmuş ve olagelmektedir. Asıl önemli nokta, yardım alan memleketin devlet adamlarının bunu yerinde ve isâbetli şekilde kullanmaları ve bu gibi müesseselerde millî bağımsızlığın ve millî kişiliğin çiğnenmesine meydan verilmemesidir.

5 — KÖY ve TOPRAK MES'ELESİ:

Dörtte üçü köylü olan Türkiye'miz için köy, önemli bir mes'elemizdir. Köyü kalkındırmadan Türkiye'nin kalkındırılmasından bahsolunamaz.

Bugünkü köy politikası merkezden çevreye doğru yapılmaktadır. Bu, köy kalkınmasını imkânsız hâle getiren, şehirlere akını çoğaltan bir görüştür. Köy kalkınması, çevreden merkeze doğru yapılmalıdır. Anadolu'ya yapılacak yatırımlar ucuz işçilik sağlayacağı gibi, halkın köyleri boşaltması da önlenir. Büyük şehirlerimizi saran gecekonduların sebebi yanlış köy politikasından başka bir şey değildir.

Bugün toprak ve tarım reformunu Türkiye'de iki parti savunmaktadır. Biri CHP'dir; yirmi iki yıldır bunu söyler, fakat eline fırsatlar geçtiği halde bunu yapmaz.

Bugün Türkiye topraklarının yekûnu 776 bin kilometrekaredir. Bu, 776 milyon dönüm demektir. 20 miiyon köylümüze bu toprakları bölüştürürsek, adam başına 40 dönüm bile düşmez. 776 milyon dönümün içine Van Gölü ile Ağrı Dağları, Konya çölleri ile yaptığımız evlerin arsaları da dahildir. Türkiye'nin ekilebilen arazisinin yekûnu 160 milyon dönümdür. Bunu 20 milyon köylümüzün arasında paylaştırırsak

adam başına 8 dönüm arazi düşer. Demek ki, bunların savundukları usulle de mes'elemiz halledilme-yecektir.

Toprak reformunu savunan ikinci parti de biziz. Fakat yukarıda zikrettiğimiz görüşlerin tamamen dışında bir görüşle bu mes'eleyi savunuyoruz.

Bugün tarımda çalışan nüfusumuz, genel nüfusumuzun yüzde yetmiş ikisidir. Bir memleketin, hele sanayileşmemiş bir memleketin tarım ile refaha erişemeyeceği bir gerçekken, ille de biz tarım memleketiyiz diye direnmek gülünçtür. Türkiye toprakları yeraltı ve yerüstü servetleriyle jeopolitiğimiz bizi sanayileşmeye zorlamaktadır. Nüfus sanayie aktarılmaya başlanmadan yapılacak bir toprak ve tarım reformu başarıya ulaşamayacaktır. Bu fikir temel olarak kabul edildikten sonra, tapu ve kadastro mes'elesi halledilmeli ve kooperatifleşme nizâma sokularak köy veya bizim adlandırmamızla «Tarım Kentleri» mes'elesi halledilmelidir. Kollektivizme geçiş merhâlesi teşkil etmeyen, akıllıca yapılan, üretim ve verimliliğe müsbet yönde tesir eden, sanayileşmeye yardımcı olan bir tarım ve toprak reformuna taraf-tarız.

Bize göre diğer reformlara ihtiyaç bulunduğu gibi, acele bir toprak reformuna da ihtiyaç vardır. Fakat toprak reformunu ziraat reformundan, sanayi reformundan ve nüfusun dağılışının yeniden düzenlenmesi konusuyla, sosyal ve hukukî reformlardan ayrı olarak düşünmeye imkân yoktur.

«Ziraat reformu» ile toprakların analizini, her toprağın en yüksek rantabiliteyi sağlayacak ziraata tahsis edilmesini, ziraatta toprak üstü suları ile toprak altı sularından faydalanılmasını, erozyonu önleyici tedbirlerin alınmasını, ziraat araç ve gereçleri-

nin kullanılmasını sağlayacak teşkilâtlanmaya gidilmesini, ilâç ve gübre kullanılmasını, ziraât ürünlerinin sigortalanmasını, satış, ulaştırma ve dağıtım sisteminin kolay ve ekonomik bir hale sokulmasını ve tefeciliğin önlenmesini dâvâ ve iddiâ konumuz yapmış bulunmaktayız.

«Toprak Reformu» ile, 8-10 ve daha ziyâde köyün sâhibi bulunan ağalıkların kaldırılmasını ve toprağa serf gibi bağlı bulunan köylülerin sosyal durumlarının düzeltilmesini, diğer taraftan miras yoluyla gayri iktisadî bir işletmeciliğe sebep olan toprak bölünmeleri için hukukî ve ekonomik tedbirler alınmasını, ayrıca, nüfusun yüzde 25 ve hattâ daha fazlasının sanayie ve diğer sektörlere aktarılması tedbirlerini şumûlü içine alacak işlerin yapılmasını öngörmekteyiz.

Türk Milletinin temeli olan Türk köylüsü bugün bakımsızlık ve perişanlık içerisinde. Köylümüzün hükûmet tarafından elinden tutulup gerekli yardımlar yapılmamaktadır. Tarım âletleri ve makinalar, puluklar çok pahalıdır. Keza yedek parça, akaryakıt, sun'î gübre ve ilâçlar da gayet pahalıdır. Bunlar üzerinden çok aşırı kârlar sağlanmaktadır. Köylülerimiz gıdasızdırlar. Beslenmeleri yetersizdir. Köylerinden çıkararak başka yerlere tarım işçiliğine giden köylümüz, sağlık yardımlarından, kredi ve diğer yardımlardan yoksun birçok ihtiyaçlar içerisinde kıvranmaktadır. Sosyal güvenlik ve sosyal yardımlaşma sağlayacak teşkilâtları yoktur. Memleket nüfusunun dörtte üçünü teşkil eden bu insanlar her gün yıpranmakta ve ezilmektedirler.

Köylümüzü toptan kalkındırmak için hükûmetin acele geniş bir faaliyete girişmesi lâzımdır. Köylüye bol ve kolay kredi sağlanmalı, üretimi, malı ve

kendisi sigortalanmalıdır. Bir köylü bankası kurulmalı ve köylüye kolay ve bol kredi aynî olarak verilmelidir. Köylünün yetiştirdiği ürünler için bir taban fiyat tesbit edilmeli ve bundan düşük fiyatla malının ziyan edilmesine imkân verilmemelidir. Bütün Türkiye köylerini içine alacak büyük bir kooperatifleşme faaliyetine girişilmelidir. Böylece köylünün üretimi ve tüketimi için ihtiyaçları ucuz ve düzgün bir şekilde sağlanmış olacaktır.

Türk Milletini teşkil eden köylü, işçi ve esnaf vatandaşlar büyük sıkıntılar içinde bulunmaktadırlar. Özellikle orman köylerinde yaşayan köylülerimiz yürürlükte bulunan orman kanununun baskısından büyük dertlerle karşı karşıyadırlar. Orman köylülerini yeni geçim yolları sağlanmaksızın sert kanunlarla âdeta açlığa veya mahkûm olarak hapisanelere düşmeye zorlayan bir durum ortaya getirilmiştir. Kuru yasaklarla ve şiddet kanunlarıyla meseleler çözümlenemez.

TARIM KENTLERİ ve MAARİF

Bugün Türkiye'de 40.000 köy - muhtarlık - ve 62.000 yerleşme birimi mevcuttur. Bu durumda her muhtarlık için asgari ihtiyaç olan bir okul, bir cami, bir ebe, bir sağlık memuru, bir çeşme, iki öğretmen, bir imam ve köyü birbirine bağlayan yol şebekesi hesap edilirse, şu neticeye varıyoruz:

40.000	İmam
40.000	Cami
40.000	Okul
40.000	Çeşme
40.000	Ebe

40.000 Sağlık memuru

80.000 Öğretmen ve 40.000 köyü birbirine bağlayan yol şebekesi, asgarî ihtiyaçtır.

20.000.000 köylü nüfusunu 40.000 köye taksim edersek, Türkiye'de köyler vasatî olarak 500 nüfusludur. Köyler arasındaki mesafe ortalama 5 Km'dir. ve asgarî 200.000 Km. yol yapmak icap etmektedir.

Bu şartlar tahakkuk etmeden vatandaşın köyde yaşaması, onun tabiata terkedilmiş olmasıdır. Bunları da tahakkuk ettirmek muazzam bir masrafa mal olacaktır. (10 milyar lira tutmaktadır yol inşası, %10'u kafa da bakım masrafı tutar.)

Köyler arasındaki mesafe 5 km. olduğuna göre, iki köyün sınır kavşağı köy merkezinden 2,5 km. mesafede teşekkül etmiş olur. Bu mesafe sığırla, çiftçinin yarım saatlik zamanda en uzak tarlaya gitmesi demektir. Bugün makinalı ziraata geçerse, yarım saatlik mesafe traktörle 10-12 km. tutacaktır. Şu halde, 8-12 köyün bir araya toplanması makinalı ziraatın tabii neticesidir. Köylerin birleşmesi ile bütün ihtiyaçlar onda bir'e incek ve yol şebekesi 80.000 km. ile halledilecektir. Yalnız yol şebekesinden yapılacak tasarruf bu yeni köyleri-Tarım Kent-devlet eliyle yapmayı sağlayabilir. Bugün köy evlerimiz %99'u dört duvar, bir damdan ibaret sıhhi ve fizikî sağlamlıktan nasipsiz, perişanlık sembolleridir. Eşkiyadan Jandarmadan, tahsiidarlardan kurtulmak için ücra yerlere kurulmuştur.

5000 nüfuslu Tarım Kent'leri, el sanatlarının ve yeni kurulan sanayinin buralara kayması temin edilerek gecekondulu teşekkülünü önleyecek, her evinde akan suyu, seyyar bütan gazı, elektriği ile mâmur ve müreffeh Türkiye'nin doğmasını sağlayacaktır.

Bir meydanın etrafında, camiî, mektebi, dispanseri, tarım âlet kooperatifi, idare binaları, muntazam sokakları ve çarşısı ile bir mâmure teşekkül edecek, köy ve şehir ayrımı kalkacak, ziraattaki nüfusun 3/4'ü sanayi ve hizmetlere kayarak gücü millet, mamur vatan hedefine varılacaktır. Seyyar hekimler her hafta her köye uğrayacaktır. Ziraatçı ihtiyaç duyduğu ziraat âlet ve araçlarını, mahsül derildiği zaman ödemek üzere faizsiz olarak kiralayacak, her çeşit gübre ve tohumu da aynı şartlarla temin edecektir.

Bu safhaya varıldığı zaman Türkiye'de ortalama 4 milyon nüfus ziraatla iştigal eder hâle gelecek ve asgarî 250 dönümlük aile işletmelerinden müteşekkil çiftlikler meydana gelecektir.

Bütün bu prensipler şüphesiz bir zaman içinde ve coğrafî ve iktisadî şartlara göre uygulanacaktır. Bu merhaleye varışta hep rıza ve iyiyi tercih faktörlerine dayanılacaktır.

Türkiye yukarıda izah edilen organizasyona geçerken memur ve öğretmen konutu kendiliğinden hallolacaktır.

Türk Milletinin kalkınması, ormanların korunması ve tarımın verimli hale sokulması büyük ölçüde ilmî bir yakıt politikasının uygulanmasına bağlıdır. Türk Milletinin gübreyi yakıt olarak kullanmaktan kurtarılması ve gübreyi tarlaya dökmesi sağlanmalıdır. Memleketimizde zengin linyit yatakları bulunduğu gibi yakıt ihtiyacını karşılayacak başka imkânlar da vardır. Bir yakıt ofisi kurularak bu konuyu çözümlene faaliyetine süratle geçilmelidir.

Yakıt gazların fiatı düşürülmeli, kız ve kadınlarımızın çalı çekmek, tezek kurutmak külfetleri kalkmalıdır. Devlet fabrikalarında gayet kolay yapılabil-

len gaz ocakları ucuz fiyatlarla köylüye dağıtılmalıdır. Bu suretle hem ormanlar korunmalı, hem de rahatlık sağlanmalıdır.

6 — İŞÇİ MES'ELEMİZ

Memleketimizin ana kitlesinden sayılan köylünün yanısıra işçi kitlesinden de söz açmak isterim. İşçilerimizin haklarının tam olarak sağlanması ve korunması toplumun kalkınması ve huzuru için başlıca amacımızdır. Diğer mesleklerde çalışan vatandaşlarımızın kazançlarıyla ve memleketin geçim şartlarıyla uygun düşecek biçimde işçilerimizin gündeliklerinin ayarlanması kesinlikle gereklidir. Yedikat yerin dibinde kömür ocaklarında çalışan insanların aldıkları pek düşük gündeliklerin arttırılması isteklerine karşı silâh kullanılmasının sosyal devlet anlayışıyla ve millî düşünceye bağdaşır bir yönü yoktur. Bunun üzerine dikkatle eğilmek gerektiğini bilmem söylemeye lüzum var mı?

Sınıf mücâdelesini ve tek sınıf düşüncesini, millet fikrine; ilim ve insanlık anlayışına aykırı buluyoruz. Bizim için asıl olan bütün çalışan insanların haklarının sağlanması, korunması ve âhenk içinde birbirlerini tamamlamalarıdır. Yurt ve dünyâ gerçeklerine bakış için başlangıç yerimiz, Türkiye ve Türk Milleti'nin yüksek varlığı ve menfaatlarıdır. Mes'elelere sınıflar arası mücâdele tarzında bakarak, tek bir sınıfın, kol ırgatlığının herşeyin sâhibi ve hâkimi (!) olmasını istemek iddiâsını, komünizme giden en kestirme yol olarak görmekteyiz. Bugünkü dünya ilim, teknik ve kültür dünyası olduğuna göre cemiyet hayatını idâre edecek insanların bilgi ile yetiş-

miş ve kafası ile çalışan aydın kişiler bulunması gerektiğine inanıyoruz. Cemiyet hayâtının zarûrî kıldığı medenî ve meslekî işbölümünün meydana getirdiği zümreleşme ve sınıflaşma, hiçbir zaman bir sınıfın lehinde bir tahakküm hiyerarşisi kurmaya sebep olmamalıdır ve olamaz. Biz böyle bir görüşe karşıyız. Cemiyet hayâtını mutsuzluğa, düzensizliğe ve binbir derde götürecektir bu davranışlarla dâimâ karşılaşacağız.

Yurt dışına çalışmaya giden işçilerimiz için yeterli bir teşkilât kurmak ve onları yabancı diyârlarda korumak, desteklemek tedbirlerini almalıyız. Bugün yüzbinlerce işçi vatandaşımız yabancı ülkelerde perişan, dağınık ve yardımsız bir durumdadır. Bu vatandaşlarımız, çeşitli menfî propagandaların dâimâ hücumu altındadırlar. Bunlar için acele tedbirler alınmasına ihtiyaç vardır.

7 — SOSYAL BUHRAN

Türk cemiyeti organize edilmemiş bir durumdadır. Eskiden halkımız vakıflar, loncalar ve ahî teşkilâtlarıyla sosyal yönden teşkilâtlanmışlardı. Bu yıkılan teşkilâtların yerine yenileri kurulmadığı için bir başıboşluk sürüp gitmektedir.

Türkiye'yi sosyal yönden organize etmedikçe kurulmuş olduğu iddia edilen sistemin sıhhati dâimâ münakaşa konusu olacaktır. Türkiye'yi komünist istismarcıların elinden kurtarmak ve Türk halkını lâ-yık olduğu rahata kavuşturmak, yarınından emin duruma getirmek için bütün Türk halkını içine alan bir sosyal teşkilâtın kurulması şarttır. Mevziî bâzı sosyal faaliyet ve yardımlaşmaların büyük bir faydası olacağına inanmıyoruz.

Halkımızın sosyal ve ekonomik teşkilâtta mahrum bulunması yüzünden hergün pek acı durumlarla karşılaşmaktayız. Halkımız âdetâ kadere terk edilmiş bir halde, himâyeden, destekten, yardımdan mahrum perişan bir vaziyettedir.

Bu duruma bir son vermek lâzımdır. Bütün Türk halkını içine alan bir Sosyal Güvenlik ve Yardım Teşkilâtı kurulmalıdır. Halkımızı tefecilerin elinden kurtarmak ve bilhassa ziraat alanında üretimi artırmak için Üretim ve Tüketim Kooperatifleri kurulması sağlanmalıdır. Küçük memur, esnaf ve sanatkârların sıkıntından, borçtan kurtarılarak verimli hizmete sevk olunması için bunların refahlarını sağlayacak tedbirlere gidilmeli, cemiyetin sağlam dayanakları olan bu gruplar için kolaylıklar sağlanmalıdır.

Gençliğin teşkilâtlandırılması ve yurt kalkınmasında görev alması gereklidir. Bilhassa tatil aylarında gönüllü hizmetlere sevkedilmeler düşünülmelidir.

Parasızlıktan okuyamayan gencin durumunu, çalışamayacak halde olan yaşlı kişilerimizi sosyal yardımlaşma çemberimizin içine almadıkça cemiyet «ezilenler» ve «fırsatçılar»dan mürekkep iki kampa ayrılır. Bu durumu önlemek ve cemiyeti huzurlu bir duruma getirmek için kısa bir süre içinde altı köklü reformun yapılması şarttır. Bunlar:

- 1) Millî kültür, ahlâk ve mâneviyât reformu (Millî Eğitim Reformu)
- 2) Sosyal reform
- 3) İdâre reformu
- 4) Endüstri reformu
- 5) Tarım ve toprak reformu
- 6) Malî ve ekonomik reform'dur.

Nesilleri, millî kültürden nasiplendirilmemiş, inanç ve mâneviyât yönünden boş bırakılmış, ahlâkı sağlam olmayan bir cemiyetin huzûr içinde olması mümkün değildir.

Sosyal reformdan maksat, halkın taşıdığı yüklerin ve nimetlerin liyâkat ve kabiliyetlere göre adâletle dağıtılmasıdır. Şuna dikkat edilmelidir: Eşit olarak değil, âdil olarak... Bu yapılmazsa liyâkatlar belli olmaz, iş yapabilme kaabiliyetleri söner. Tekrar etmek gerekirse, sosyal adâlette göz önüne alınacak olan mezîyetler liyâkat, kabiliyet ve çalışkanlıktır.

İdârî reformdan amaç, bürokrasinin işlemez hale getirdiği devlet işletmelerini yeniden organize etmek, kırtasiyeciliği terketmek, hizmetleri halkın ayağına götürmektir.

Endüstri reformunun hedefi, halkın ihtiyâcı olan araç ve gerecin yapılması ve yapılan işlerden daha çok randıman almalarını sağlamaktır.

Tarım ve toprak reformu ise, önceki sahifelerde izah ettiğimiz tarzda, ziraattaki fazla nüfusu sanayie kaydırmak, modern tarım işletmeciliğine elverişli imkânları hazırlamak, toprak dağılımını ayarlamak, kısacası «Tarım Kentleri» projesi çerçevesinde bu mes'eleyi halletmektir.

Mâlî ve ekonomik reformdan maksat, iç ve dış ticarete büyük meblâğlara ulaşan vergi kaçakçılığını önlemek, karaborsacılık, tefecilik ve her türlü spekülâtif faaliyetlere son vermek, iş hayâtını hizmet, emniyet, istikrar ve iş ahlâkı çerçevesinde düzenlemektir.

8 — MİLLÎ İDÂRE SİSTEMİ

Türk halkı fikrî akımların çemberinde sıkılmak istenmektedir. Birçok adam çıkmış, yabancı millet-

lerin sistemlerini savunmuş, bu yolda çalışmışlardır. Bazıları başa geçmiş, zararlı olaylara sebep olmuşlardır. Meselâ; devirlerinde Ziya Paşa ve Namık Kemâl gibi aydınlar Fransa'daki meşrûtiyet idâresini memleketimizde yürürlüğe koymak için çalışmışlar, bu olmuş, fakat târihimiz, geleneklerimiz, inançlarımız ve o günün şartları gözönüne alınmadan bu sistem kopya edildiği için Osmanlı Devleti'nin yıkılışını çabuklaştırmıştır.

Herşey bize uygun, millî bünyemize uygun olmalıdır. Bu düşüncenin dışındaki herşey, her düşünce atılması gereken, çığnenmesi gereken şeylerdir.

Unutmamak gerekir ki, milletler tıpkı insanlar gibidir. Nasıl ki, kalbi, beyni ve kanı olmayan insan yaşayamazsa, milletler de kalbsiz, beyinsiz ve kansız yaşayamaz. Bir milletin kalbi, onun kültürü; beyni, siyâsî düzeni; kanı ise ekonomisidir. Tıb ilmine göre, bir insanın kalbi ve beyni başka bir insana nakledilmekte, fakat uzun süre yaşaması sağlanamamakta, bünye onu reddetmektedir. Canlıların en basiti olan fert başka bir ferdin uzvu ile yaşayamazken, bir millet başka bir milletin kültürü, ekonomisi ve siyâsetiyle nasıl yaşayabilir? Ne yazık ki, bu basit gerçek yıllardır anlaşılamamıştır. Türk kültürü, Türk iktisat ve siyâset sistemleri atılmış, yerlerine başkalarının kültürleri, yabancıların iktisat ve siyâset sistemleri getirilmiştir. Bu arada bir türlü fark edilememiştir ki, bir milleti kalkındıran kendi öz sistemidir. Yabancı sistemlerle milletler kalkınmaz.

Milliyetçi Hareket, büyük, imanlı ve müreffeh bir Türkiye kurmak zaruretinden doğmuştur. Bu büyük Devletin temeli Türk kültürüne, Türk iktisat ve siyâset anlayışına dayanan MİLLİYETÇİ BİR DOKTRİNDİR. Kuracağımız devletin temeli millî kültürümüz

olacaktır. Millî kültür, bir milletin yaşama tarzıdır. Millî kültür bir milletin fertlerinin asırlar boyunca birbirleriyle münâsebetlerinden doğan kıymetler bütünüdür. Millî kültür denince akla, bir milletin dini, ahlâkı, hukuku, örf ve âdeti, dili, san'atı gelir. Esefle belirtelim ki, bugün bu müesseselerden birçoğu millîlik vasfını kaybetmiştir. Zira bunların yerine Avrupa milletlerinin kültür müesseseleri getirilmiştir. Bu müesseseler ise Avrupa insanının dinî, ahlâkî, hukukî ve siyâsî düşüncelerine dayanır. Avrupa milletlerinin dini Hıristiyanlık; ahlâkı maddecilik; hukukî ve siyâsî düzenleri ise ferdiyetçiliktir. Halbuki Türklerin dini, dinlerin en mütekâmili olan İslâm dini; ahlâkı ise, İslâm ahlâk ve faziletidir. Bugün uygulanan hukuk da Türk hukuku olmaktan uzaktır. Bu hukuk, İsviçre'den, Almanya'dan veya İtalya'dan alınmıştır. Keza eğitim sistemimiz baştan başa yabancı kültürlerin istilâsına uğramış, bunun sonunda münevverlerimizle halkımız, ana-babalarıyla evlâtlarımız, imam ile öğretmenlerimiz birbirine zıt kültürleri savunur bir hale getirilmiştir. Yok olmaktan kurtulmamız için millî kültürümüze yeniden sarılmak, ona bürünmek zorundayız. Bu kültür, İslâm felsefesinin süslediği, Türk târihinin şekil verdiği BÜYÜK TÜRK KÜLTÜRÜ'dür. Bu sebeptendir ki, iktidarımız millî bir kültür politikası uygulayacak, kültür müesseselerini baştan sona kadar TÜRKLEŞTİRECEK, MİLLİLEŞTİRECEKTİR.

Milliyetçi Hareketin dayandığı ikinci temel SİYASÎ MİLLİYETÇİLİK'tir. Siyâsî milliyetçiliğimiz, dışa karşı büyük, bağımsız bir Türkiye, içerde ise MİLLÎ DEMOKRASİ'dir.

Bugün Türkiye'de liberal kapitalizmin getirdiği liberal demokrasi uygulanmaktadır. Buna karşı mark-

sist sosyalistlerin sınıf demokrasisi getirilmek istenmektedir. Liberal demokrasiinin de, marksist demokrasiinin de, kökü dışardadır. Liberal demokrasi, Avrupa sanayi kapitalizminin doğurduğu bir siyâset rejimidir. Amacı bir avuç patronu korumaktır. Liberal demokrasi, milleti meydana getiren zümrelerden yalnız patronları koruduğu için bir sınıf demokrasisidir. Ortanın solundayız diyenlerin savundukları SOSYAL DEMOKRASİ de kökü Avrupa'da olan bir demokrasiidir. Esası sanayi kapitalizmine dayanır ve yetersiz bazı sosyal politika tedbirleriyle işçileri oyalamayı öngörür. Aslında sosyal demokrasi, bir patronlar sınıfı demokrasisidir. Komünist rejimlerin siyasî sistemi olan marksist demokrasi de bir sınıf demokrasisidir. Uydurma bir işçi sınıfı yaratıp, onun menfaatlerini korumak ister. Fakat gerçekte koruduğu işçi sınıfı değil, bir avuç komünist partisi üyesidir.

Milliyetçi Hareket'in, Dokuz Işıkçıların demokrasi anlayışları MİLLÎ DEMOKRASİ'dir. Kurduğumuz devletler hiç bir zaman «sınıf devleti» olmamıştır. Millet, sadece patron veya işçiden ibâret değildir. Millet içinde patron ve işçiden başka, çiftçi, köylü, memur, esnaf ve diğer zümreler de vardır. Millî demokrasiide milleti meydana getiren bütün bu zümreler, yâni patron, işçi, köylü, memur, esnaf ve serbest meslek mensupları birlikte korunur. Zira millî demokrasiide hâkimiyet yalnız patron veya işçi sınıfına değil, milletin tümüne âittir.

Milliyetçi Hareket, millî bünyemize ve şartlarımıza uymayan, temeli Avrupa'nın liberal ve sosyal demokrasisine dayanan bugünkü anayasayı başından sonuna kadar değiştirecek, millî demokrasiyi bütün müesseseleriyle kuracaktır. Bu cümleden olmak üze-

re, parlâmenter hükûmet sistemi yerine BAŞKANLIK SİSTEMİ'ni getireceğiz. Bu sistemde Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık yetkileri bir tek şahısta toplanacak, temelinde otorite, güven, disiplin olan bir hükûmet doğacaktır. Millî demokrasinin diğer müesseselerini, bilhassa TRT'yi, Anayasa Mahkemesini, Danıştay'ı, Yargıtay'ı, Üniversite'yi, Yüksek Hâkimler Kurulu'nu millî menfaat ve güvenliğimize uygun olarak değiştirip yeniden kuracağız. Sadece Tabii Senatörlüğü değil, fakat Senato müessesesini tamamen kaldıracacağız. Böylece bu büyük milleti sınıflara ve menfaat guruplarına bölen sınıf demokrasilerine bir son verip, Devleti, demokrasiyi, anayasayı Türkleştirmiş, millîleştirmiş, olacağız.

9 — ORDU ve MİLLİYETÇİ HAREKET

Devlerin savaştığı bir dünyada, büyük tehlikelerle çevrili durumdayız. Yıllardan beri memleketi idâre edenler milleti kalkındırarak ve kurtaracak olan ana mes'eleler üzerinde durmamışlar, bunun yerine gösterişler, boş övünmeler ile oyalanmışlardır. Batı medeniyetinin tekniği ve modern kitlevî üretim usûllerini almak yerine, Avrupa yüksek tabakasının lükse ve israfa dayanan yaşayışını taklit etmek suretiyle memleketin tüketimini arttırmışlardır.

Bir milletin güvenliğini ve şerefini sağlayan millî savunma işleri üzerine de dikkatinizi çekmek isterim. Milletimizin haklarının korunması ve Devletimizin dünyanın her köşesinde kendini saydırmaması iyi kurulmuş, aksaksız işleyen bir millî savunma hizmetine bağlıdır. Kudretli bir millî savunma hizmetine bağlıdır. Kudretli bir millî savunmaya sahip ola-

bilmek için herşeyden önce millî harp sanayiimizi kurmak ve geliştirmek mecbûriyetindeyiz. Ayrıca askerliği en şerefli bir meslek olarak geliştirmek ve Silâhlı Kuvvet mensuplarının ORDU-MİLLET rûhuna sahip seçkin kişiler haline getirilmesi gereklidir. Savunma paktlarına bağlı kâlmakla berâber, dâimâ millî hedef ve gayelerimizi önde tutmalıyız. Yapmış olduğumuz antlaşma ve ittifaklara eşit şartlarla katılmaya ve zafere bileğimizin hakkıyla ortak olmaya dikkat etmeliyiz. Silâhlı Kuvvetlerimizi politikanın dışına çıkarmayı gerçekleştirerek partilerüstü ve kendi görevi ile uğraşan bir varlık halinde muhafazaya dikkat olunmalıdır.

Bugünün stratejik görüşüne ve silâh sistemine uyan modern, çevik, üstün ateş kudreti olan, güçlü bir silâhlı kuvvetlere sahip olmaya çalışılmalıdır. Orduda çokluğu değil, güçlülüğü temel almak esas olmalıdır. Hava ve Deniz Kuvvetlerimizi millî hedeflerimize göre güçlü kılmak, teşkilâtlandırmak ve donatmak ihmâl edilmemelidir.

Ordu Pazarları, Ordu Evleri gibi hizmetlerin muvazzaf ordu personeli ile yönetilmesinden vazgeçilmeli, bunların yerine ücretli sivil görevliler kullanılmalıdır. Ordu mevcudundaki azalmadan yararlanılarak o personeli, millî kalkınma, ormancılık, köy kalkınması gibi hizmetlere ve eğitim, öğretim hizmetlerine yöneltmek lâzımdır. Subay ve Astsubayların mesken ihtiyaçları sür'atle çözümlenmelidir. Ordu mensuplarının maaşlarını altın birimine göre ayarlamak gereklidir.

Emeklilik, terfi, tâyin hususlarını yeniden düzenlemeye ihtiyaç vardır. Terfi ve tâyin işlerinde personel çok önceden bilgili kılınmalıdır. Emekliye ayrılan personelin şeref ve haysiyetine saygılı olmak hu-

susu sağlanmalıdır. Genel Kurmay Birinci ve İkinci Başkanlığı, Kuvvet Komutanlığı ve Ordu Komutanlığı yapan ve Askerî Şûrâ üyeliği hizmeti ile Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği yapan subaylara emekliliklerinde şereflerini koruyacak bir düzen sağlanmalıdır.

Diğer subaylara tanınan bir yıl kıdem hakkının genç rütbeli subaylarımıza da teşmili sağlanmalıdır.

Astsubaylara Orduda daha yararlı hizmet şartları, yeterli sorumluluk ve gerekli yetkiler temin olunmalıdır.

Dış görevlere tâyin, dil öğrenimi, akademi ve fakülte tahsili ve Harb Okullarındaki öğrenim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir hâle sokulmalı ve âdil, mâkûl esaslara bağlanmalıdır.

Emekli ordu mensuplarına daha iyi yaşama şartları ve haklar temin edilmelidir. Personelin terfi, emeklilik ve görevlendirilmelerinde rütbeler mah-rûfî, gerçekçi ve plânlı bir düzene sokulmalıdır.

Devamı gelişmeyi ve güçlenmeyi sağlamak üzere askerî konular ve diğer konular üzerinde düşünmeyi, yazmayı ve araştırmalar yapmayı teşvik edici tedbirler alınmalıdır.

Netice olarak Türk Silâhlı Kuvvetlerini kendi gücüne dayanan, millî harb sanayii olan, yüksek mânevîyât, üstün bilgi, müsbet tecrübeye sâhip, yeteri kadar güçlü personelden kurulu üstün ateş kudretine sâhip vurucu, çevik, her şeyi ile millî bir hâle getirilmesi sağlanmalıdır. Silâhlı Kuvvetlerimizin politikanın ve günlük yaşantıların dışına çıkartılarak daha iyi yaşama şartlarına kavuşturulması sağlanmalıdır. Maddî ihtiyaçlarını gidermek ve ordudan ayrılan personele diğer yurt hizmetlerinde görev vermek temin edilmelidir. Emekliliğin ordu mensup-

ları için şerefli ve haysiyetli bir nöbet devri anlayışı ve huzûrlu bir dinlenme devresi hâline getirilmesi kısa zamanda sağlanmalıdır.

10 — DIŞ TÜRKLER

Bugünkü Türkiye sınırı dışındaki Türkleri ne yapacağız? Bu zamana kadar milleti idâre eden kişilerimiz dış Türklerle ilgilenmeyi hep zararlı bulmuşlardır. Bu yanlış bir görüştür. Dünyanın neresinde Türk varsa, Türk milliyetçilerinin ilgileri içindedir. Dış Türkler için elden ne gelirse yapmayı Türk milliyetçilerinin boynuna borç sayarız.

Fakat bunun için şartlarımız vardır. Baş şart Türkiye'nin tehlikeye sokulmamasıdır. Çünkü bütün dış Türklerin kurtuluşu Türkiye'nin varlığına bağlıdır.

Dış Türkleri kurtarmak istemek bazılarının savunduğu gibi emperyalizm değildir. Emperyalizm, yabancı devletleri işgâl etmektir. Dış Türklerin kurtuluşunu, hür olmalarını istemek bizim meşrû hakkımızdır. Ve bu hak, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı tarafından korunmaktadır.

Çağımızda, milletlerarası münasebetlerde, kültür yayılması ve dostlukla sokulma hareketleri geniş uygulama görmektedir. Her devlet kendi kültürünü, kabil olduğu kadar geniş sahalara yaymak için gayret harcamaktadır. Bu sayade büyük ekonomik, stratejik ve politik menfaatler sağlanması kolay olmaktadır. Biz de imkânlarımız ölçüsünde bu konu üzerinde durmalıyız. Bunun ilk safhası Türk Kültürüne bağlı toplulukları desteklemek, kuvvetlendirmek ve onlarla sıkı münasebetler içinde bulunmaktır. Buna kar-

şılık da, yabancı kültürlerin yurdumuzda yayılmasına karşı dikkatli ve plânlı olmalıyız.

Bu cümleden olmak üzere, TRT'nin daha kuvvetli ve yeni tesislere kavuşturulmasının önemini belirtmek isteriz. Bugünkü durumu ile, yurdumuzun birçok bölgelerinde TRT yayınları güçlükle dinlenmekte ve bizim yayınlarımızın yerini, yabancı kötü maksatlı yayınlar almaktadır. Yayın programlarımızın da daha etraflı düzenlenmesi gereklidir. Sınırlarımız dışında bulunan Türk Kültürüne bağlı topluluklar için özel ve devamlı yayınlar yapılmasına önem verilmelidir.

İkinci Bölüm

MİLLİ
KÜLTÜR
MESELELERİMİZ

TÜRK MİLLETİNİN KUTLU GÜÇ KAYNAKLARI

Türk Milletinin varlığını korumak, yüceltmek ve ölümsüzleştirmek düşüncesi başka her çeşit dâvanın üstünde ve her türlü hareketin önünde yer almalıdır.

Gerek Türkiye'de ve gerekse Türkiye dışında meydana gelen her olay yukarıda belirtilen bu düşüncenin ışığında incelenmeli ve değerlendirilmelidir. Türk Milletinin yükselmesini sağlayacak en kutlu güç kaynağı Milliyetçilik ve Türkçülüktür.

Milliyetçilik Türk Milletini, Türk vatanını ve Türk Devletini sevmek, bunların iyiliği için ve yükseltilmesi için köklü bir ihtiras ve şuur sahibi olmak demektir.

Türkçülük ise, kültürde, ilim ve teknikte, politika, ekonomi ve ticaretle her şeyin Türk'e özel ve Türk'e uygun bir havada olmasını istemek ve sağlamak demektir.

«HER ŞEY TÜRK LÜK İÇİN VE TÜRK E GÖRE» ilkesi ile ifadesini bulan bir görüştür.

Türkiye'nin bugünkü sınırları dışında kalan di-

ğer Türklerle ilgilenmek ve onların iyiliği için, kuruluş ve selâmeti için elden gelebileni yapmaya çalışmak Türk Milliyetçiliğinin kutlu bir vazifesidir. Ancak bu vazifenin yapılmasında ön bir şart bulunduğunu hiç bir Türk aslâ hatırdan çıkarmamalıdır. Bu da Türkiye dışındaki Türkler için yapılacak yardım ve hizmetlerin Türkiye Cumhuriyetine hiç bir zarar vermeden yapılması şarttır. Türklüğün biricik bağımsız devleti olan ve Türkçülük ülküsünün dayanağı bulunan Türkiye Cumhuriyetini her çeşit zarardan ve tehlikeden korumak, Türk Milliyetçiliğinin temel ilkesidir. Bununla beraber Doğu ve Batı Türkistan, Azerbaycan, Kırım, Kerkük, Kıbrıs, Batı Trakya ve daha birçok yerlerdeki Türkleri daima gönlümüzde yaşatmak ve oralardan Türkiye'ye gelenlere karşı kucağımızı açık bulundurarak onlarla her yönden sınıksız bağlar kurmak lâzımdır.

Türk Milleti için diğer bir kutlu güç kaynağı da, hemen bütün Türklerin bin yıldan beri kabul ederek benimsemiş oldukları İslâmiyet dinidir. Milletimizi meydana getiren kalabalık toplulukların yaşama felsefesine ve ahlâk görüşlerine yön veren İslâmiyetin hakikî çehresi ile ve yüksek prensipleriyle ele alınması Türklüğe yeni bir güç ve hız verecektir. Türklük ve İslâmiyeti birbirinden ayrı ve hele birbirine zıt veya birbirine düşman iki ayrı varlık gibi görmek Türk Milliyetçiliği için zararlıdır. Bugün memleketimizde Türklüğe cephe alan veya Türklüğü inkâra kalkışan bazı kimseler herşeyin dinden ibâret olduğunu ileriye sürmektedirler. Bu gibiler, ya bilgisizlik ve gafletin esiri olan kimselerdir veya Türk Milletini yıkmak isteyen kötü emellerin hizmetçisi olanlardır.

Türk Milletinin kutlu güç kaynaklarından bir diğeri ise, birlik, beraberlik ve iç barış ülküsüdür.

Birlik ve beraberliğini korumayan bir milletin çok geçmeden yere serileceği kesin bir gerçektir. Bugün milletimizi baltalamak ve yıkmak için iç birliğimizi bozma çabaları gösterilmektedir. Bölgecilik, azınlık ırkçılığı, mezhepçilik ve komünizm millî birliği engelleyen çok tehlikeli hareketlerdir. Türkiye sınırları içinde yaşadığımız bu çağda Türk olmayan pek az insan bulunmaktadır. Bu gerçeğe rağmen, dil ve lehçe ayrılıklarını bahane ederek ayrılıklar ve sinsi bir azınlık ırkçılığı yapılmaya çalışılmaktadır. Türk Milliyetçiliği birliği bozucu her çeşit hareketin düşmanı olduğu gibi her türlü azınlık ırkçılığına da karşıdır. Millî varlığımız için zararlı olan azınlık ırkçılığına karşı çıkmak en önemli görevlerden biridir.

Türk Milletinin insanlık tarihinde ve medeniyet hayatında daima üstün bir yeri ve vazifesi olmuştur.

Türk Milleti içine kapanık, cihan ve insanlık bütünlüğünden tecrid edilmiş bir hayata hiç bir zaman iltifat etmemiş, cihanşumûl bir hayatı kıt'alar üzerinde «Cihan Devletleri» kurarak yüzyıllar boyu sürdürülmüştür.

Yoğun bir medeniyet kuruculuğu ve taşıyıcılığı yapmış hak, adâlet ve nizam fikri, teşkilâtçılık üstünlüğü ile insanlığa milletlerin ve insanlığın hayatına daima müsbet yön verilmiş, mutluluklar sağlanmıştır.

Türklük bugün de eski dünyanın belkemiğini teşkil eden bölgede; milletlerarası hayat ve siyâsetin en hareketli bir kuşağında bulunmaktadır.

Son yüzyıl içinde uğranılan felâketler, geçirilen ciddi mücadeleler milletimizin büyük hayat ve haki-miyet gücünü kırmamıştır.

Milletimizin seciyesinde saklı bulunan yaratıcı kudretin lûtfu olan meziyetler Türk Milletini her engeli aşmaya, her zorluğu yenmeye yeterli kılmaktadır.

Türklük beşeriyet için müsbet ve ilâhî bir misyona sahiptir, bugünkü gençliğin millî şuurla uyanaarak titreyip kendine dönmesi Türk Milletini şerefli yeni bir geleceğe doğru uçuracaktır.

20 nci yüzyılın bu ikinci yarısında Türk Milletini yine Ergenekon şartları içinde görmekteyiz. Canlanmaya başlamış olan Milliyetçi Hareket önümüzdeki Ergenekon şettini eritecek ateşi tutuşturmakta ve güçlükleri yenecek irade gelişmektedir. Eritilecek, aşılacak olan bu settin ötesinde Türklüğü geniş ufuklar ve mutlu yarınlar beklemektedir.

Bu ufuklar ve o yarınlar ellerde ve gönüllerde taşınmakta olan DOKUZ IŞIK Meş'alesi ile aydınlanacaktır.

Dünkü Ergenekon settinden geçerken önümüzde bir BOZKURT vardı. Bugün, Türklük için en iyiyi, en güzeli her ne pahasına olursa olsun elde etmek mücadelesine binlerce BOZKURT olarak yürümekteyiz. Yarın ise hür ve mes'ut ufuklara doğru milyonlarca BOZKURT olarak koşacağız.

AHLÂK

Mücadelemiz her ne pahasına olursa olsun siyasî kazanç mücadelesi değil, ahlâk ve fazilet mücadelesidir. Bu mücadelenin karakteri yıkıcı değil, yapıcı olmaktadır ve ergeç Türk insanının elinde zafere ulaşacaktır. Bu şerefli mücadeleye Büyük Türk Milletini dâvet ederim.

Kat'î inancımız şudur ki, Türkiye'nin kalkınma hareketi öncelikle ahlâk inşasından başlatılmalıdır. İşte Türkiye Kurtuluş Hareketinin temel felsefesi budur. Üzerinde büyük önemle durduğumuz ilim ve teknik de buna bağlıdır. Unutulmamalıdır ki, bir toplum içinde ahlâkta iştirak, şekilde bütün zıddiyetleri ortadan kaldırır. Büyük bir düşünürün dediği gibi, ilim ve hikmet de ahlâktan doğar.

Üzüntü ile ifade ederim ki; bugün rüşvet, iltimas, ihtikâr bir kanser gibi bütün ülkeyi sarmıştır. Toplum disiplini bozuk, devlet otoritesi zayıftır. Vatandaşlarımız en basit trafik muamelesinden; gümrükten, kredi müesseselerinden, hastahanelerden, ürünlerinin para etmeyişinden şikâyetçi, ter ve emeklerine cevap alamamaktan müteessirdir. Tefeciler kol gezmekte, nimetler gücü yetenlerin elinde, hizmetler ve yükler zayıfların sırtındadır.

Bugün Çorum'dan Ankara ve İstanbul'a kadar yürüyerek gelen insanlar koşuda birinci olmak arzusunu taşıyan bir yarış ekibi değildir. Hak, adâlet için koşan vatandaşlarımızdır. Devlet yalnız siyasî bir vakıa değildir.

DİL DÂVASI

Bugün bir Türk gencinin ilk okuldan başlayarak üniversite sonuna kadar tamamiyle İngilizce öğrenimle yetişmesi mümkündür. Yalnız mümkün değil, artık olağandır. Bu şekilde bütün teknik sahalarda olduğu gibi bugün idarî ve toplumsal sahalarda bile böyledir. Bu eğitimden geçen bir genç mesleğinin türkçe dilini bilmez. Bugünün kültürü olan bilimi türkçe anlayamaz, öğrendiği konuların türkçesini de

bilmeye hiçbir devrede mecbur kılınmaz, türkçe olarak bir sınav vermez. Bunun pek yakın bir zamanda sonu Türkiye resmî dilinin ingilizce haline gelmesidir. Bu, bu devirde hâlâ kabile hayatı yaşayan bazı Afrika ülkelerinde bile yadırganacak bir durumdur. Biraz haysiyetli olan hiçbir millet bunu kabul etmez, edemez. Gidiş zannedildiğinden çok daha vahim, çok daha hızlıdır. Bugün Türkiye içinde bir Türk müessesesinden bir Türk müessesesine, bir Türkten bir Türke bir mektup ingilizce olarak gidebilmekte ve bu yadırganmamaktadır.

Bugün yabancı dil bilmek, iyi bilmek bir zaruret. Fakat birçok konuları yalnız ingilizce olarak bilmek, kendi ana dilinde bilmemek haysiyet ve şeref kaybolmasıyla ilgilidir.

Bütün okullarımız yalnız türkçe öğretim yapmalı, fakat yabancı dilleri ayrı konular olarak iyi öğretmelidir.

Türk okullarında ingilizce öğretim tuhaf bir takım durumlar da yaratmaktadır. Meselâ Ankara kolejinde Türkiye'nin en iyi kimya hocalarından bir hoca kimya dersi vermeye devam edememekte, buna karşılık dışardan gelen kalitesiz yabancı hocalar yüksek maaşla fen dersleri vermektedir. Orta-Doğu Teknik Üniversitesi elemana ihtiyacı olduğu halde iyi Almanca veya Fransızca da bilen bir Türk profesörünü alamamakta, buna karşılık dışarıyla dışardan tayin edilen kalitesiz, memleketinde başka iş bulamayan bir barış gönüllüsünü almaktadır.

Türkçe hızla çığrından çıkmaktadır. Bilimin türkçe yapılamayacağı gibi gülünç bir iddia yayılmaktadır. Bu asılsızdır. Türkçe bilim dili için son derece uygun, kolayca yeni terimler doğurmaya ingilizceden çok daha kabiliyetli bir dildir. Birçok bilim ada-

mımız yıllardır çeşitli sahalardaki yazıları ile bunu bol bol ispatlamışlardır. Fakat şimdi türkçe ezilmekte ve ihanete uğramaktadır.

Türkçe tedarisat sadece bir diltilik, hattâ milliyetçilik konusu değildir. Türk insanlarının haysiyeti, kendilerine güvenmesi, aşağılık duygularına kapılmaması, şerefi, dünya milletleri arasındaki itibarı meselesidir.

Bugün Estonya, Litvanya ve Türkistan ülkelerinde emperyalist Rusya nasıl Rusça tedarisatı zorluyor, Türkistan milletlerinin benliğini yok etmek için uğraşıyorsa, Türkiye de aynı şekilde öz dilini, ana dilini ve onunla birlikte benliğini kaybetmektedir.

İngilizce öğretim nasıl yayıldı? Önce bu, kilise teşkilâtlarının ve yabancı hükümetlerin desteklediği Robert Kolej gibi yabancı okullarda başladı. Bu okullar öğrencilerini halk gözüyle imtiyazlı, imrenilir bir zümre gibi göstermek için gayret sarfettiler. Mezunlarını otomatik olarak Amerika'ya gönderdiler, zengin çocuklarını aldılar. Arkadan bazı fakir durumda olan Türk özel okulları, rekabet etmek için Amerikan ve İngiliz okullarını taklide koyuldular. Bunun için bazı dış yardımlar da görüp teşvik edildiler.

Türk eğitimini geliştirmek için kurulan Türk Eğitim Derneği bu arada gayelerinin tam tersi, milleti içinden yıkacak yabancı tedarisat, yabancı öğretmen yolunu tuttu. Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığı da özel kolejleri taklit etme yolunu tuttu. Maarif kolejleri kurdu.

Zonguldak Koleji, Konya Maarif Koleji gibi İngilizce öğretilmi «Kolejler» kurdu. Bu okulların Amerikalı denetleyicileri (Adviserlar) vardır.

Bu yabancı dilli eğitim faaliyetlerinin zirvesini

Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin özel bir kanunla kuruluşu teşkil eder. Öbür üniversitelerimiz gittikçe bir takım kırtasiyecilik ve güçlükler içinde boğulup giderken, Orta-Doğu Teknik Üniversitesi, mezunları yakında binleri bulacak şekilde geliştirilmektedir. Birkaç yıl önce memleketin bütün kilit noktaları mesleklerini türkçe olarak yürütmekte güçlük çeken gençler tarafından idare edilecektir.

Orta-Doğu Teknik Üniversitesi 7307 sayılı kanunla kurulmuş ve bu kanuna göre yürütülmektedir. Bu kanundaki aynen şu maddeleri veriyoruz:

«Madde 1 — Gençliğin eğitimi temin etmek, araştırmalar yapmak ve bu kanun hükümleri dahilinde idare edilmek üzere Ankara'da Orta-Doğu Teknik Üniversitesi adı ile hükmî şahsiyeti haiz bir üniversite kurulmuştur.

Madde 2 — Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin gayeleri şunlardır:

A) **Muayyen evsafı haiz Türk öğrencilerine** ilmî, teknik ve meslekî sahalarda umumiyetle ingilizce dilinde ileri bir öğretimi temin edecek geniş imkânlar sağlamak.

B) Diğer memleketlerin mümasil evsafı haiz öğrencilerine, müracaatları ve talebe olarak kabul edilmeleri üzerine eşit imkânlar temin eylemek,

C) **Türkiye ve Orta-Doğu'nun kaynaklarının inkişafına ve iktisadî meselelerin haline bilhassa ehemmiyet verilmek üzere**, Türk Milletine ve diğer milletlere fayda sağlayacak tatbikî araştırmalar yapmak.»

Kanundaki bilhassa şu maddeye de çok dikkat ediniz:

«Madde 5 — Mütevelli heyeti, ilimde ve teknik öğretimde müstesna tecrübesiyle tanınmış ve

temayüz etmiş olan Türk vatandaşı **olmayan** bir kimseyi müşâvir rektör seçer.

A) Müşâvir rektör, ilmî, teknik ve meslekî araştırmalar ve öğretim hususlarında rektörün başlıca müşâviridir.

B) .....

C) .....

D) Müşâvir rektör, akademik mertebede üniversite rektöründen sonra gelir.»

Bu maddeler üniversitenin kuruluşundaki, Rusların Çekoslovakya'da kullandıkları metodlara benzeyen gizli gaye ve metodları belirtiyor.

Türk milletinin cebinden çıkan parayla yürütülen, başlıca gayesi Türk gençlerini eğitmek olan bir üniversitede mecburî olarak İngilizce tedrisat yapılıyor, ayrıca ortam kâfi derecede uyuşuk ve benliksiz bir duruma gelince bu Türk üniversitesi bir rektörün kamuflâjı altında asıl önemli bütün eğitim ve araştırma konularında bir yabancı müşâvir rektör tarafından idare ediliyor, yabancıların gayeleri dikte ediliyor.

Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin gittikçe tedrici bir alıştırmaya ve uyutma tekniği ile yabancı ellerde hissetirilmeden istenilen yönlere sevk edildiği bir gerçektir. Şöyle ki: Önce üniversiteye hükümetiyle bir ilgisi yokmuş gibi görünen Ford Vakfı maddî yardımda bulunmuş ve bu yardımla dışardan yabancıların gelmesini sağlamış, fakat bunu yaparken üniversiteye baskı yapmaz görünmeye çalışmıştır. Bu yıl birden bu yardım çok azaltılmış ve tam bu yardım kesilirken A.I.D'den yâni doğrudan Amerikan hükümetinden daha büyük bir yardım teklifi gelmiş, dikkat edilecek bir nokta, birçok şartlar koşulmuştur. Meselâ üç veya beş sene için bir milyon dolar

olduğu gibi veriliyor, fakat bu yalnız Amerikanın göndereceği Amerikalı personelin maaşlarına gidecek. Ayrıca iki milyon dolar kredi veriliyor. Yâni bunu Türkiye ödeyecek, fakat bu para yalnız Amerika'da imâl edilmiş malzeme satın almak için kullanılabilir. Bu arada belirtelim ki, meselâ Türk malı bir malzeme veya Amerika'dan daha ucuz Alman malı kendi paramızla alınmaz. Türk elemanlara imkân ve eşit haklar tanınmadığı, onların şerefine dokunduğu için Türkler dışarı kaçarken, düşük kaliteli ve Türk kültürünü yok etmek amacıyla gönderilen yabancı elemanlar gençlerimizi yetiştirecek; ayrıca üniversite yalnız teknik sahada yardımı kabul etmek istediği halde beşerî ilimlere de yabancı personel yardımına zorlanmış ve şart koşulmuştur.

Bu üniversitenin kuruluşunda halka yanlış intibalar verilmiş, bunun beynelmilel üniversite olduğu, beynelmilel fonla yürütüldüğü, onun için lisansın da İngilizce olduğu söylenmiştir. Bu iddialar asılsızdır. Beynelmillel Üniversite fikri güzel ve ileri bir fikirdir. Fakat Orta-Doğu Teknik Üniversitesi beynelmilel bir üniversite değildir. Bu bir oyundan ibarettir. Ayrıca, beynelmilel üniversite fikri bugün Amerika'da bile tatbik edilemeyen bir fikirdir. Yabancılar Orta-Doğu Teknik Üniversitesi ile bakın nasıl alay ediyorlar:

Amerika'da çıkan «Rotarian» dergisinin Yaz 1968'de çıkan yazısında şöyle deniyor; «Washington'da tamamiyle Rusça tedrisat yapan bir üniversite bulunduğunu farzedin. Bir de üstelik bunun parasını Amerikan hükümeti veriyor olsun.

Olmaz öyle saçmalık mı diyeceksiniz. Bu inanılmaz şey bugün ciddeten mevcuttur. Ankara'da tüm

ingilizce tedarisatlı, Türk hükümetinden bütçeli Orta-Doğu Teknik Üniversitesi.»

O.D.T.Ü. binlerce Türk gencini eğitmektedir. Binlerce yabancıyı değil. Buna rağmen on binlerce Türk genci de sokakta kalmaktadır. Az oranda başka ülkelerden de öğrenci kabulü faydalıdır. Fakat bu fedakârlığı Türk kültürünü, dilini ve nüfuzunu yaymak için yapacaksak. Her ülke bunun için yabancı talebe alır, ona dilini öğretir. Üç beş yabancı talebe bahanesiyle kendi millî istikbâlini ve şerefini kendi parası ile fedâ etmez. Dünyanın birçok memleketleri üniversitelerine yabancı öğrenciler almakta, fakat bunu millî bir politika içinde yürütmektedirler. Ancak böyle düşünüş ve politika içinde yapılan eğitimden milletimiz için faydalar sağlanır.

İstenilen Değişiklikler:

1 — Yeni bir kanunla 7037 sayılı kanunun 5. maddesi kaldırılmalı veya müşâvir rektörün yalnız Türk olabilmesi şeklinde değiştirilmelidir. Bu suretle en önemli bir üniversitemizin tamamıyla yabancı ellerden idaresi önlenir. Aksi halde zayıf bir rektör tâyin edilecek, o da yabancı müşâvir rektörünü istettirecektir.

2 — Bütün tedarisat türkçe olmalı, fakat yabancı dili gene çok iyi bilmek şart koşulmalıdır. Bu olmazsa üniversite dejenere olur. Bunun için de yabancı dil ihzarî sınıfı gene bulunmalı, bir yıl dii bilmeyen öğrenci ya İngilizce, ya Almanca, ya da Fransızca öğrenmelidir. Ayrıca her yıl öğrenci seçtiği yabancı dilden ve meslekle ilgili konularda sıkı imtihan görmeli, her yıl ayrıca meslekî yabancı dil dersleri de görmelidir. Bu suretle yabancı dil meslek ve ilim kitaplarını takip edebilir. Fakat türkçe de

ölmez. Yabancı öğrencilere türkçe öğretilmelidir. Yabancı bilim eserleri bol bol türkçeye çevrilmelidir.

3 — Üniversiteye alınan öğretim üyeleri gene şimdikine benzer esaslarla alınmalı, Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin öbür üniversitelerden ileri tarafları korunmalıdır. Çeşitli memleketlerle, (bilhassa Japonya gibi) karşılıklı işbirliğine daha çeşitli şekilde yol açılmalı, fakat bunu yaparken millî istikbâl, şeref ve kültürümüz fedâ edilmemeli, başka memleketlerin gayelerine, (Ne Rusya'nın, ne Amerika'nın) âlet olunmamalıdır.

GENÇLİK KONUSU

Gençlik konusu birkaç açıdan ele alınabilir, Eğitim açısından, kültür açısından, beden ve ruh terbiyesi açısından ve en önemlisi politika açısından. Bu sonuncu nokta ötekileri de kapsamına aldığı için üzerinde durulmalıdır. Üstelik politika bakımından gençlik günümüzün de önemli bir problemidir.

Gençlik derken her ne kadar bütün Türk gençliğini kastederek de gerçekte, ancak etkili olabilen, sözünü geçirebilen bir gençliği göz önüne alırız.

Özellikle geri toplumlarda gençliğin politika ile uğraşması gerekip gerekmediği konusu tartışmalıdır. Fakat hemen işaret etmeliyiz ki, gençlik geri bir halkın seçilmemiş temsilcisidir. Bu da demektir ki, seçilmiş temsilciler olan milletvekilleri halk hizmetinde beceriksizliğe, yolsuzluğa, hattâ kötülüğe saptılar mı, halkın çıkarlarını korumak görevi gençliğe düşer. Bu yüzdendir ki, gençlikle arası iyi

olmayan siyasî partilerin halk hizmetinden çok kendi çıkarının peşinde olduğu sonucu çıkarılır. Vurgunculuğa niyetli olan yöneticilerin gençliğin çıkışlarından, halkı uyarmak için giriştiği çabalardan hoşlanmayacağı şüphesizdir. Daha önemli olan da şudur:

Bugün gençliğin bazı kötü niyetli siyasî partilerce bir kırbaç, bir sürü köpeği olarak kullanıldığı bilinen bir şeydir. Bu anlamda gençlik bir amaç değil araç durumundadır. Halbuki gençliğin bir amaç olarak görülmesi, korunması ve yetiştirilmesi gerekir. Kendi geleceğini değil de milletin geleceğini düşünen ülkücü bir politikacının yapacağı da budur. Yarının yurt yöneticilerini yetiştirmek Vatana ve Millete yapılan iyiliklerin en büyüğüdür. Toplantı, konferans ve mitinglerde kendilerini alkışlatmak, muhaliflerini de yuhalatmak için etrafına genç toplamaya çalışanlar gençliği çığırtkan veya satın alınmış propagandist olarak kullanan çarpık kanaatli kimselerdir. Ve ne acıdır ki, bugüne kadar gençliğin gördüğü muamele bu olmuştur. Hoş, bu bir bakıma da bir mutluluktur. Çünkü, sözü geçen tipteki kafasının gecekondu semti bile çalışmayanların yetiştirdiklerinden, ne hayır gelirdi ki? Kendi gideceği yolu göremeyen körler başkalarına nasıl yol gösterebilirlerdi ki? Kör köre yol gösterirse ikisi de çukura düşerler. Gerçekten bugün gençlik bu durumdadır. Basiretsiz yöneticiler kendileri gibi, bu arada Türkiye gibi, gençliği de çukura düşürmüşlerdir. Mesele, şimdi gençliği kurtarmada, ona gideceği gerçek yolu, Türk Ülküsü yolunu göstermededir. Gençlik Amerikan uşaklığının da, Rus uşaklığının da aynı kapağa çıkacağı gerçeğini bilmelidir. Komünist Rusya'ya sempati duymak, efendi değiştirme isteğinin-

den başka bir şey değildir. Türk Ülküsü dışında ne olursa olsun hizmet etmek köleliktir.

Bu arada gençler de tamamen sorumsuz değildirler. Kendilerine gerçek yolu gösterenleri bulmaları ve bunları izlemeleri gerekir. Herkesin ülkücü olması beklenmese bile ülkücülerin yalnız bırakılmasından herkes, her Türk genci sorumludur. Kudretli ve mutlu Türkiye adlı kutsal anıtın yaratılmasında her nefer kendine düşen alın terini dökmelidir, demekle yetinmiyorum, dökmeye-mecburdur.

Yeni baştan bir toplum, yeni baştan bir millet ve yeni baştan bir tarih yaratmak görevini hakkıyla yerine getirmeyen her Türk genci atalarına, torunlarına ve Türk Ülküsüne ihanet etmiş olacaktır.

Türk Gençliği Türk halkına önder olmalıdır.

EĞİTİM VE GENÇLİK

Türkiye'nin az zamanda kalkınması için seçkin kabiliyetlerin mütehassıs zümre olarak yetiştirilmesi daha faydalıdır. Yalnız millî eğitim konusundaki görüşlerimizi bir yanlışlığa yer verilmemesi için biraz açıklamak istiyorum.

Türkiye'nin Millî Eğitim dâvası Cumhuriyetin kuruluşundan beri gayet plânsız ve çok yanlış bir şekilde yürütülmüştür. Bugün de aynı kör döğüşü sistem devam ettirilmektedir. Eğitimin milletimizin sosyal ve ekonomik durumu ve ihtiyaçları dikkate alınarak Türkiye'yi en kısa zamanda kalkındıracak bir plâna bağlanması lâzımdır. Onun için de önce Türkiye'nin muhtaç bulunduğu elemanların sayısı, branşlarının tesbit olunması ve belirli süreler içinde ulaşılması gereken hedefler tâyin olunarak buna göre eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi

gereklidir. Yâni Türkiye'de halkın sağlığı için ne kadar doktora ihtiyaç var, ne kadar sağlık memuruna, ebeye, hemşireye ihtiyaç olduğu ve bunun gibi ne kadar makine mühendisine, inşaat mühendisine ve böylece nelere ihtiyaç olduğu neticesine bilimsel bir şekilde varılmalıdır.

Bundan sonra da Millî Eğitimin buna göre ayarlanması gerekir. Ekonomik durumumuz ve ihtiyaçlarımızın da aynı şekilde dikkate alınması lâzımdır. Türkiye'de bugün uygulanan şekil ise şöyledir: Her tarafta alabildiğine ilk öğretimi sağlamak için ilkokullar açılmaya çalışılıyor. Ve bu ilkokuldan mezun olan öğrencileri okutmak için de ortaokullar açılmaya, ortaokulu bitirenler için de liseler açılmaya çalışılıyor. Böylece liseleri bitiren öğrencilerimiz üniversiteye sığamıyorlar. Liselerden mezun olan öğrencilere yetecek kadar üniversite kurulabilse dahi, bu üniversitelerden mezun olan çocuklarımız bu sefer de belli kapıları zorlama durumunda kalacaklardır. Ve en çok da devlet kapılarında vazife almak isteyeceklerdir. Bu kadar kalabalık üniversite mezununu da devlet kadrolarında yerleştirmek mümkün olmadığından başlıbaşına bir tedirginlik konusu ortaya çıkacaktır. Şimdiki halde liseyi bitiren çocuklarımızın hepsini birden üniversiteye alamıyoruz. Bu durum dahi birçok üzücü olaylara sebep olmaktadır. Kaldı ki, Türkiye'nin en önemli ihtiyaçlarından birisi de teknik eleman yetiştirmektir. Bunun için de eğitimin yine memleketin sosyal ve ekonomik hedeflerine uygun olarak teknik eğitime yöneltmesi zorunludur. Genel olarak bütün milletin yüksek eğitim görmüş hale getirilmesi elbette istenen bir amaçtır. Fakat bu çok geniş imkânlar gerektiren bir husustur. Onun için merhaleler tâyin etmek ve en

kısa yoldan memleketi kalkındıracak bir plâna başvurmak gereklidir. Dünyanın bugünkü gidişatı içerisinde ilim ve teknik alanındaki büyük ilerlemeler milletlere geniş ufuklar açmıştır. Fakir, geri kalmış, nüfusu az, toprağı küçük milletler dahi ilim ve teknikte yüksek bir durum elde ettikleri takdirde, zengin nüfuslu, kalabalık ve kuvvetli milletlerle denge kurabilirler.

İlim ve teknikte geri kalmış bir milletin hızla yükselmesi için üç-dört bin kişilik ilim adamı ve teknisyen kadrosu hazırlanması onun için büyük imkânlar sağlar. Bu da milyonlarca nüfus teşkil eden bütün millet halkını üniversiteden geçirmeye kalkışmaktan çok daha kolay ve ucuzdur. Bu sebeple millî eğitim dâvamızın en faydalı biçimde çözümlenmesi için bizim görüşlerimizi şöyle özetleyebiliriz:

a) Seçkin kabiliyetler mütehassıs zümre olarak ve memleketin sosyal, ekonomik ihtiyaçları, hedeflerine göre yetiştirilmelidir.

b) Eğitim, memleket ihtiyaçlarını karşılayacak bol sayıda teknik eleman yetiştirecek şekilde teknik eğitime çevrilmelidir.

c) Bütün halkın sür'atle eğitilmesini sağlayabilmek için bizim Dokuz Işık doktrininde de ileri sürmüş olduğumuz köy plânları sistemi uygulanmalıdır.

En çok meşgul olduğum problem Türkiye'yi ilim ve teknik alanında sür'atle en yüksek bir seviyeye çıkarmak konusudur. Memleketimizin kalkınmasının birinci derecede buna bağlı olduğu inancındayım. Tabii bunun içine ziraatimizin modernleştirilmesi ve Türkiye'nin ağır sanayiinin kurulması hususları girmektedir. Dünya yeni bir çağın eşiğinde bulun-

yor. Bu çağ atom ve füze çağıdır. Buna ilim ve teknik çağı da diyebiliriz. Bu yeni çağ, nasıl ki sanayi hareketi onsekizinci yüzyılda başlayıp geliştikçe toplumların sosyal yaşayışları üzerinde büyük tesirler yapmış ise, aynı şekilde insanların hayatını da değiştirecektir. Bunu şimdiden görmek lâzımdır. Bu sebepten memleketimizde de ben 27 Mayıs'tan sonra ilk defa milletimizin asırlar üzerinden bir sıçrama yaparak atlamasını ve atom, feza çağına ulaşmasını ileri sürdüm. Bugün de aynı görüşteyim. Türkiyemiz varolup yaşayacaksa birtakım şekil ve gösterişlerle oyalanma, zaman ve varlığını israf etme yerine bütün gücünü buhar, elektrik çağlarının üzerinden aşip atom ve feza çağına girmek için ilim ve teknikte güç kazanmaya harcamalıdır.

Bugün üniversite gençliğinde görmekte olduğum en büyük eksiklik ve kusurlar aynı zamanda Türk toplumunda da gördüğümüz kusurlardır. Bunları sırayla şöyle söyleyebilirim:

a — Gayesizlik, millî ülküden yoksun oluş.

b — Ciddiyetsizlik,

c — Disiplin ve bunlarla birlikte insanların haklarına karşı saygılı olmak.

İnsanları sevmek ve bencil olmamak gibi vasıflarını kaybedişi, buhran içinde bulunuşudur. Bu saydıklarımıza bir de çalışmamalarını, tembel oluşlarını ekleyebiliriz. Ayrıca ne pahasına olursa olsun sınıf geçmek ve diploma sahibi olmak zihniyeti memleketimiz için çok yıkıcı olmaktadır. Çocuklarımızda maalesef kopye yapmak bir âdet halinde olup çok kere de kahramanlık sayılmaktadır. Halbuki kopyecilik çok çirkin bir huy olduğu gibi âdi bir sahtekârlıktır da. Ne evlerimizde, ne de millî eğitim görevlilerimizin çalışmalarında çocuklarımızın bu

mânevî eksikliklerini gidermek için gerekli ilgi görülmemektedir.

Son yıllarda üniversite gençleri arasında yayılan aşırı sol akımlar memleketimiz için ciddi bir tehlikedir. Gençlerimiz okullarımızda bir takım teorik bilgilerle yükletilmektedir. Fakat çocuklarımıza millî ülkü, millî bir hayat feseresi, millî bir dünya görüşü verilmemektedir. Çocuklarımızın gönülleriyle kafaları çoğunlukla bu yönde boş bırakılmaktadır. Boş bırakılan her kaba ne rastgelirse o dolar. Onun için memleket evlâtlarına komünizmin sadece yanlış ve bâtıl olduğunu, kötü ve zararlı bulunduğunu anlatmaya çalışmak yetmez. Türkiye'nin kalkındırılması için komünizmin uygun bir sistem bulunmadığını açıkça göstermek ve ondan sonra da Türkiye'yi hızla kalkındıracak millî bir sistemi, millî bir doktrinini salık vermek lâzımdır.

GENÇLERE HİTAP

Genç Arkadaşlarım;

Aziz gençler, sizlerin partiye kaydınız yenidir, fakat her milliyetçi gibi, kayıttan önce de bizdendiniz. Zira biz devlet idaresini Türk Milletinin tarihî kıymet hükümlerine; maşerî vicdanlarına, islâmî ahlâkına dayandırmanın lüzum ve zaruretini dâva ediyoruz, bu unsurlara dayanarak güç ve kuvvet kazanacağımıza inanıyoruz. Daha da ileri giderek diyoruz ki, millî, ahlâkî, tarihî vasıflarımızı inkâr ederek, değiştirerek, kısacası Türklükten çıkarak kuvvet kazanılacaksa bunun karşısındayız. «Zira kurt karın doyurmak için köpekliğe razı olmaz.»

Aziz arkadaşlarım, Milletimiz tarihin hangi çağında kendinden başkalarına özenmiş, başkalarına

benzemeye gayret etmişse zaafa düşmüş ve devleti dağılmıştır. Ne zaman kendine dönmüş, kendi benliğinin cevherine dayanmışsa dünyayı titreten bir güç olmuştur.

Bilge Kağanın Orhun taşlarına kazdığı ebedî öğüt gerçeği bildiriyor.

«Ey Türk titre kendine dön.»

Kendine dönüş başlamıştır. Yıllar yılı suçmuş gibi görülen milliyetçilik yeniden parlamıştır. O kadar ki, 29 yıldır milliyetçiliği ağzına almayan ve genç subayları, ihtiyar âlimleri, üniversiteli aydınları milliyetçilikle suçlayıp Tabutluk işkencesine tâbi tutan kişiler bile «biz milliyetçiyiz» demek zorunda kalmışlardır.

Yıllardır liderlerinin izinde yürüyen, kelimelerini onun mefhumlarına göre seçen kişiler, yedi yıl önce milliyetçilerin yurt dışına sürülmesini alkışlayan kimseler bugün yeni kurdukları partinin milliyetçi olduğunu ilân etmektedirler. Hattâ oportünist, sosyalist, komünist, mason beynelmilelçiler bile milliyetçi görünmek mecburiyetinde kalmışlardır. Bu büyük bir zaferdir ve kazanılmıştır. Otuz yıldır süren savaştan galip çıkan biziz. Zira silâhımız Türk'ün tarihî, Türk'ün mânevîyatı, Türk'ün realitesi, hü-lâsa edelim; Türk'ün kendisi idi. Onların silâhı; ifsat, iftira, sövgü, yergi, menfaat, hırs, yalan, dolandı.

Anadolu'da «Yel kayadan ne koparır» derler. Tezvir yeli Türklük kayasına çarptı ve dağıldı.

Birinci merhale aşılmıştır, milliyetçilik, Türkçülük dosta düşmana kabul ettirilmiştir.

Şimdi ikinci devre başlamıştır, milliyetçilik siyasî ve idarî tatbikata geçmelidir. Bunu da başara-

çağız. Zira 30 milyon Türkle beraber 100 milyon Türklüğün kudretini kalbimizde duyuyoruz.

Genç arkadaşlarım;

Hür, müreffeh ve kudretli bir Türkiye kurmalıyız. Hem de çok çabuk, çok hızlı, hiç vakit kaybetmeden. Heba edilen 150 yıldan sonra 1960'dan bu yana 9 sene zaaf lar tereddütler, küçük oyunlarla heder edildi. 9 yıl çok zamandı, aşk ile, imân ile, ilim ile girişilecek bir savaşı sona erdirmeye yeterdi. Üzüntümüz budur. Millet hayatının 9 yılını şahsî kaprisleri uğruna israf edenlere lânet ediyoruz. Dâvamız şahısları ile değil tutumları iledir.

Aziz Arkadaşlarım;

Güçlenme yolunda ilk yapılacak iş sanayileşmedir. Bugün dünya yüzünde nüfusu ve toprak sahası ne kadar küçük olursa olsun sanayii kuvvetli olan memleket kuvvetli memlekettir. Tekniğin ilerlemesi, atom ve füze silâhlarının harp sahasına girmesi buna sahip olanlarla olmayanlar arasında büyük farklar yaratmıştır. Biz dünya yüzünde çağdaşımız olan ileri tekniğin sahipleri ile bir hizaya gelmek mecburiyetindeyiz. Varlığımızın garantisini ilelebet müttefik yardımlarına bırakamayız.

Bu gerçek bir emniyet değildir. Yarın ya iç fesatçıların teşviki ile Nato'dan çıkmak veya bir Rus-Amerikan uzlaşması ile Nato dağılmak durumuna gelirse yeni ittifaklar mı arayacağız? Hayır arkadaşlarım, kendini savunur, kendi silâhını yapar, kendine yeter bir millet olmalıyız. Bu sanayileşmekle kabildir. Devletin de, ferdin de bütün imkânları sanayie yönelecektir. Köylerde yaşayan nüfusun dörtte üçü sanayide olacaktır. Bu suretle hem boş duran, boş durduğu için birbirini kıran vatandaşlarımız iş bulacak, rahat edecek, emeğinin nimetini görecek,

hem Türkiye istihsali artacak, kendine yetecek ve yabancılara satılacaktır. Hem ziraatteki nüfus azalarak bugün çiftçi nüfus başına (8) dönüm düşen toprak 250 dönümden aşağı düşmeyen aile çiftlikleri haline gelecektir.

Sanayileşen Türkiye'de dağınık köyler birleştirilerek yeni şehirler kurulacaktır. Bir fabrika, Karabük gibi 12 evlik bir köyü 55 bin nüfuslu bir şehir yapmıştır. Sosyal ve ekonomik kaide budur. Bir iş yeri 6 kişiyi başına toplar ve besler. Yeraltı madenleri ve yerüstü su enerjileri ile Türkiye kısa zamanda sanayileşecek imkân sahiptir. Bu imkân kullanılmalıdır.

Mamul sanayi mallarımız için müşteriler hazırdır. İstihlâk haddi fazla, iştirak kabiliyeti kuvvetli, tarihî, dinî, stratejik birliğe sahip olduğumuz petrolcü güney komşularımız kendileri için en ucuz malları Türkiye'den alacaklardır.

Bu sanayiın kurulma ve gelişmesi için eğitimin yönü tekniğe çevrilecek her sene üniversite kapılarında ıstırapla inleyen gençlik, yeni yeni teknik ilimler öğreten fakültelere yerleşecek, yüzbinlerce mühendis ve teknisyen yeni Türkiye'yi, Büyük Türkiye'nin çekirdeğini kısa zamanda gerçekleştireceklerdir.

Kudretimizin kaynağı, ümidimizin mihrakı, yarınımızın teminatı sizlersiniz, aziz gençlerimiz.

TÜRK GENÇLİĞİNİN HEDEFLERİ

Ülke ve ulusların bugünü için ve yarını için umut kaynağı olan gençlik, aynı zamanda, bir devletin devamlılık konusundaki güvenidir. Önemi büyüktür, yücedir.

Üzülerek belirtmek gerekir ki, bugüne kadar ülkemizde gençlik konusu bir millî dâva olarak ele alınmamış, gençliğe hizmet yolunda bir metod tesbit edilmemiştir.

Türk Gençliği, Türk Milletinin geleceğinin biricik ümidi ve kurtuluş kaynağıdır. Bu görüşle gençleri teşkilâtlandırmak, memleket kalkınmasında başarılı hizmetler yapmaları için hazırlamak ve yetiştirmek gereklidir.

Bugüne kadar yöneticiler tarafından gençliğin hamle gücü değerlendirilmemiş ve gençlik gelişmiş güzel bir atmosfer içinde sosyal, ekonomik, siyasal, teknik imkânsızlıklar karşısında yapayalnız ve yardımsız bırakılmıştır.

Gençliğin ruh ve beden sağlığı büyük ölçüde ihmale uğramıştır. İyilik, doğruluk, güzellik, gerçek ülküsü ve ilmin meydana getirdiği sonuçlar sistemli bir şekilde gençliğe verilmemiş ve gençliğin temel eğitimi görüntüler ve tesadüflere dayandırılmıştır.

Devletin gençliğe ait yükümlülükleri yerine getirilmemiştir. Gençlik zümrecilik ve kaba partililik anlayışı içinde lider kadroların ülke yararına çizilmeyen dar fikirler hücrelerine kapatılmak istenmiştir. Partiler gençliği bir bütün olarak görmek ve ana programlar düzeni içinde bu millî dâvayı çözümlenmek yolunu seçmemiş, yabancı fikir ve politika akımlarının tesirinden doğacak zararlı sonuçları düşünmemiş, gereken tedbirleri almamıştır. Sonuç olarak diyebiliriz ki, gençlik yetişimi Türkiye'de nicelik yönünden olduğu kadar, nitelik bakımından da yetersiz bırakılmıştır.

Gençlik, yorgun ve yıpranmış yetişkinlerin baskı ve istismarına hedef kabul edilmiştir. Fakat bütün bunlara rağmen, yetişimi eksik ve kusurlu ol-

makla beraber, genç kuşakların formasyonu yaşlı kuşaklardan ileridir. Yarına güvenimiz de bundan doğmaktadır. Bunu mutluluk sayarız.

Bugün dünya nüfusunun üçte biri gençlerden müteşekkildir. Bu rakam küçümsenemez, hele az gelişmiş ülkelerde ise toplam nüfusun yarısını bulmaktadır. Bu ülkelerde gençlik toplum sorunları ile uğraşmakta ve daha aktif bir rol oynamaya hazırlanmaktadır.

Türkiye'de gençliğin oranı, toplam nüfusun %40'ını aşmaktadır. Türk gençliği diğer az gelişmiş ülke gençlerine oranla daha fazla çağdaş uygarlık düzeyinde, mes'elelerin güç ve daha nâzik duruma gelmiş olması idrâki içinde itici, hamlecî kuvvet olma zorunluğundadır. Türk Milletinin birliği, Türk Vatanının ve Devletinin egemenliği ve bütünlüğü temel değerini korumak ve bunu bozmak için çaba gösteren fesat güçlere karşı savaşmak bilincini ve heyecanını daima taşımaktadır.

Doğu ve Batı ülkeleri kendi gençliklerinin önemli rolünü bilerek, gençlik politika ve hedeflerini tahakkuk ettirmişlerdir, ettirmektedirler. Bunun yanında dünya ülkelerinin gençliğine ve onun problemlerine, kendi görüşlerini kazandırmak için, uygulanacak politikanın tesbit, tatbik ve tahliline eğilmişlerdir.

GENÇLİK ANLAYIŞIMIZ

Gençlik, hür düşüncenin ve beşer aklının varlığında yeni bir davranış ve gelişecek toplum yapısının temel güç, enerji ve ümit kaynağıdır. Gençlik, politika hedeflerini tahakkuk ettirici, yükseltici, ilerleticidir.

Biz Türkiye'de fikir, ruh ve beden sağlığı, fikri hür, vicdanı hür, ezilmeyen ve ezmeye hevesli olmayan yüksek bir irâdeye sahip, devletin ve milletin geleceğini, sorumluluğunu taşımaya hazırlanan, nefsine güveni olan gençlik istiyoruz.

Bu ruh ve şuurla yoğrulacak Türk gençliğini sosyal, kültürel, ekonomik kalkınma dâvamızın çözümcüleri, millî varlığı ayakta tutan, yücelten, bölünmezliğini sağlayan güçlü bir temel aksiyon varlığı kabul ediyoruz. Gençliği geleceğin kuvvetli ve müreffeh Türkiye'sinin ana yapısını teşkil eden bir unsur olarak ve yüksek idarecileri olarak görüyoruz.

Türk gençliği ayrılmaz bir bütündür, bölücü çabaların sermayesi ve oyuncağı değildir.

GAYE VE HEDEF

Türk gençliğinin gayesi, Türkiye'de insan hak ve hürriyetlerini, kişinin ve toplumun refah ve huzurunu, sosyal güvenliğini gerçekleştirecek ve teminata bağlayacak bir devlet düzeninin ve yönetiminin bütün müesseseleri ile birlikte hızla kurulmasını sağlamak ve Türkiye Cumhuriyetinin hürriyet, barış, hizmet ve refah devleti olarak inşa ve gelişmesinde aksiyoner kitle haline gelmektedir. Hedef ise: Çağdaş insanlığın ortak medeniyetine yapıcı olarak katılmaktır. Bu amaçla Türk gençliği olarak devletin bütün güc ve imkânlarının ileri bir hayat tarzı kurmak ve yaşatmak için seferber edilmesini, milletin çağdaş ilim ve tekniğe göre teçhiz ve teşkilatlanmasını gerekli görmekteyiz. Devletin yönetiminde, toplum hayatında ve gençliğin yetiştiril-

mesinde ilmî düşünce ve plân ilkesinin egemenliğini istiyoruz.

Türk gençliği bu gayeye:

a — Millîyetçi, mânevîyatçı, sosyal, hukuk devleti ülküsüne;

b — Hürriyet, Milliyet, Ahlâk, İlim, Toplumculuk, Gelişmecilik, Halkçılık, Köylücülük, Teknikçilik ve Endüstrileşme ilkelerine samimiyetle bağlanmakla ulaşabilir kanışındayız.

GENÇLİĞE TAAHHÜTLERİMİZ

Biz Türk Milletinin çağdaş uygarlığa ulaşması için Türk Gençliğinin:

a — Millî kültüre sahip kılınmasını, benliğinin korunmasını, nesilden nesile geliştirilerek ulaştırılmasını,

b — Fikrî ve fizikî gelişmesinin modern bilim ve yaşama düzeyinde gerekli yetenekte sağlanmasını; şart görüyoruz.

Bu amaçla:

1 — Kültür ve eğitim müesseselerinin bilim düzeyinde verimlilik ve rasyonellik ilkesine uyarak kurulmasını, cihazlandırılmasını, meslekî ve sosyal tertibin modern milletler ölçülerine göre geliştirilmesini sağlamalıdır.

2 — Fırsat ve imkân eşitliği hiç şaşmaz hedefimizdir.

3 — Millet gençliğinin tümüne sosyal sigorta garantisi tatbik edilmelidir.

4 — Gençliğin tümüne parasız sağlık hizmeti temin edilmelidir.

5 — Çocuklar ve gençler çalışma şartlarından özel olarak korunmalıdır.

6 — Eğitim ve kültür tesisleri yurt sathında dengesiz dağıtılmamalıdır.

NETİCE

Üniversite gençliği tek bir ülkü etrafında toplanmalıdır, o da: Milliyetçilik, Türkçülük şuurudur. Türkiye sınırları içinde yaşayan vatandaşlar bölge, kök, din, mezhep farkı gözetilmeksizin Türk Milletinin öz evlâtlarıdır. Bunların vatanın yükseltilmesi ve Türklüğün güçlü, ileri bir varlık haline getirilmesi yolunda el ele çalışmalarını sağlamak ve birleşik millî ülkümüze doğru koşturmak, Türk gençliğinin başta gelen ödevlerindedir.

Ayrıca gençliğin, milliyetçi görüşleri benimsemesi vatan ve millet yararına hepimize çok, pek çok şeyler kazandırır.

Üniversite gençliğinin, maddî durumu çok iyi olanlar hariç, bütün hepsinin iâşe, giyim, yatma külfeti ile bütün ders, araç ve kitaplarının masraflarını devlet üzerine almalıdır.

Burslar bu amaçla çok geniş imkânlar ile genişletilmelidir. Bundan başka üniversite gençliği tatil devrelerinde halka ve köye, bunların mes'elelerine inmek ve dertleriyle dâvalarını yakından bilmek, kavramak için aralarına girerek ve hattâ köy kalkınmasında fiilen, bedenen çalışması kat'i olarak gerekir.

BÖYÜK HEDEF

Ben Türk Milletini;

Sokaklarda ıspanak fiatına satılan demokrasiye,

Rüşvetle, hile ile, çiğnenen, çiğnetilen hukuk düzenlerine,

Ahlâk'tan mahrum bir hürriyete,

Tefeciliğe, karaborsaya yer veren bir ekonomiye çağırıyorum.

Türklük şuûr ve gururuna, İslâm ahlâk ve faziletine, yoksullukla savaşa, adâlette yarışa, birliğe, kardeşliğe, kısacası hak yolu, hakikat yolu, ALLAH yoluna çağırıyorum. Modern medeniyetin en ön safına geçmek üzere çağlar üzerinden sıçramaya çağırıyorum. Hareketin adını isteyenlere açıkça ilân ediyorum:

Yeniden mânevîyâta dönüş... Hedefimiz Türkiye'yi aç hürler, tok esirler ülkesi yapmamaktadır. Bu yolda bizi tavizkâr politikacı olarak itham edenler, Türk'ün yüce varlığını anlayamayanlardır. Unutmamalıdır ki, bir çiftçinin toprağa tohum saçması, tarlaya tâviz vermesi demek değildir. Toprağı değerlendirmesi ve verimli kılması demektir. Bizim hareketimizin de mânâ ve rûhu budur. Yine unutulmamalıdır ki, medeniyetler, devletler para ile değil, inançla kurulurlar; parasızlıktan değil, inançsızlıktan çökerler.

Türk Aydınları, Türk Gençliği, buluşma yerimiz **Büyük Türkiye**'dir. Buluşma noktamız imanlı Türk ferdinin kafası, kalbi ve cevher-i aslîsidir. Bugüne kadar olduğu gibi Türk halkını yalnız kendi yazdığınız kitabı okumaya, yalnız kendi söylediklerinizi dinlemeye çağırmayınız. Siz de onun söylediklerini dinlemeye, onun okuduğu kitabı okumaya, onu tanımaya, anlamaya koşunuz.

O zaman buluşma yeri ve noktasında asgarî müştereklerde değil, azamî müştereklerde birleşeceğiz.

Türk Milletini iktidarları için bir basamak, demokrasiyi de sadece bir rey düzeni olarak kabul eden görüş, bizim görüşümüz değildir.

Saflarımız, Türk Milleti'nin ve Devletinin ebedî

hayâtını düşünen milliyetçilerin, vatanseverlerin meydana getirdiği bir saftır.

Anadolu'nun dağlarında, ovalarında bir Eyüb Peygamber sabrı ile dolaşan, çalışan, kahrkeş, çilekeş çiftçi, işçi topyekûn yurt çocuklarını bu mânevî dâvamıza dâvet ediyoruz.

Vazifemiz; «ALLAH, taşıyacağımızdan daha fazla yük yüklemesin» inancı içinde çalışan, yürüyen bu insanların inançları ile istihzâ ve istiskal değildir. Onların yükünü omuzlamaktır, onların haklarını çarlarla; rızıklarına, emeklerine el uzatanlarla mücadelelerdir.

Bu mücadelemiz içte ve dışta yılmadan devam edecek ve bu yolda Allah'ın izni ile mutlaka muvafak olacağız. Çünkü yolumuz hak ve hakikat yoludur. Bu ülkede teknik üniversitelerin, fen fakültelerinin lâboratuvarları ile Yüksek İlâhiyat Akademilerinin koridorları birleştirilmelidir. Bugün «madde» ve «mânâ» felsefesi insanlığı bir çıkmaza doğru sürüklemektedir. Oysa madde ve mânâ ne birbirinin aynı, ne de birbirlerinden gayridir. İnsanlığı ve milletleri gerçek mutluluğa götürecektir, mutlaka ilmin ve ahlâkın basamaklarından geçmelidir.

Türk Milleti bu yolda bir çok örnekler vermiş, insanlığa önderlik etmiştir. Bugün yine Milletimizin ve aynı zamanda insanlığın mutluluk tohumları bu topraklarda gizlidir.

Türkiye ve Türk Milletinin karakteri içerden ve dışardan çok iyi kıymetlendirilmelidir. Kore yaylâsında kopan bir fırtına, kendi sahillerinde söner. Vietnam'da kopan bir fırtına, ancak kendi sahillerini yalar; Himalayâlar'da kopan bir fırtına dahi Hint Okyanusu'nda kırılabilir. Fakat, Anadolu Yaylâsında kopan bir fırtına bütün Dünyâ'yı tesir altına alabilir. Bunun böylece bilinmesi ve değerlendirilmesi gerek.

Üçüncü Bölüm

27 MAYIS
HAKKINDA

1 — RADYO KONUŞMALARI

27 MAYIS

Sevgili Yurttaşlarım,

Bu akşam 27 Mayıs'ın 6 ncı yıldönümündeyiz. 6 yıl evvel, Silâhlı Kuvvetlerimiz Millet adına ve Milletle beraber idareye el koymak lüzumunu duymuştu. 27 Mayıs gününden önceki olaylar ve hazırlıklar sırasında birbirinden farklı başlıca iki görüş karşı karşıya gelmişti. Bunlardan birisi yapılacak hareketin partiler üstü bir hüviyet taşımasını ve millete bir bütün gözüyle bakarak hürmetle, adâletle ve eşitlikle hizmet edilmesini öngörüyordu. Bizler yani sonradan 14'ler diye adlandırılan kimseler birinci grupda bulunuyorduk. Diğer taraf ise, İsmet İnönü'nün Genel Başkan bulunduğu C.H. Partisinin memleketi idareye ehliyetli bulunan yegâne parti olduğunu ve Demokrat Parti iktidarını sür'atle yıkarak idareyi C.H. Partisine vermeyi ve İnönü'yü de Cumhurbaşkanlığına getirmeyi istiyorlardı. Biz bunlara karşı, milletin yarısından azını teşkil eden C.H. Partisiyle birleşerek milletin geri kalan diğer kısmına karşı cephe almanın memleketi yıkmak demek ola-

cağını, İsmet İnönü'nün ise, şahsiyetinin yıpranmış olduğunu, bu sebepten Millî Birliği temsil edemeyeceğini söylüyorduk. İnönü ve C.H. Partisini iktidara getirmenin, Orduyu partizan bir tutuma düşürmek olacağını, daha kötüsü bu durumun C.H. Partisini de seçim yoluyla iktidarı alamayınca Orduyu kışkırtarak zorbalığa başvurmuş bir parti haline düşüreceğini ve neticede bunun ordu için büyük bir leke teşkil edeceğini ileriye sürüyorduk. Bunun için partilerüstü bir kimseyi Cumhurbaşkanlığına getirmeyi, partilerüstü bir kimseyi Başbakanlığa getirmeyi ve partilerüstü millî bir idare kurmayı, halkı sür'atle kalkındırarak hamleleri yapmayı düşünüyorduk.

Kongrelerini yapmadığı gerekçesiyle D.P.'li bir Avukat tarafından mahkemeye verilen D.P. müstakil bir mahkeme tarafından kapatılmıştı. Milletimizin yarısını teşkil eden ve oy vermekten başka bir suçu olmayan bu çoğunluk bizim milletimizdi. Partili hayata başlayınca elbette onları organize eden kişiler bulunacaktı. Memleketin kaderi ile kumar oynanmaz. Ehliyetsiz kimseler tarafından kurulacak bir parti memleketi buhranlara sürükleyebilirdi. Bunun için vatansever, milliyetçi ve reformist olan MBK'si Millî Birlik Partisi'ni kurarak bu kabil tehlikeleri önlemeli idi. Sayın Gürsel de bu fikri benimsemiş ve Komiteye empoze etmiştir. C.H.P. sempatanı birkaç komite üyesinin itirazına rağmen bu teklif komitede kabul edilmişti. Maalesef yurt dışına gönderilmemiz bunu tatbika mâni oldu. Zayıf ve beceriksiz A.P. lider kadrosu memleketi bu buhranlı günlere kadar getirmekle ne kadar haklı olduğumuzu ortaya koydu.

27 Mayıs harekâtı 14'lerin görüşüne uygun şekilde başladı. Partili bir başkan değil tarafsız bir

başkan başa getirildi. Ne sivil halktan ne de devlet kuvvetlerinden bir itiraz ve karşı koyma olmadı. Türk Milleti 27 Mayıs'ı büyük bir sevinç ve coşkunlukla karşıladı. Her taraftan çeşitli vatandaş gurupları mektupla, telgrafla veya şahsen gelerek tebriklerini bildiriyorlar ve (Bizi siz idare ediniz. Sakın İnönü'nün eline bırakmayınız) diyorlardı. Bu arada M.B.K.'si çalışmaya başladı. İlk iş olarak bir Anayasa hazırladı. Bu Anayasanın bir maddesi partilere mensup kimselerin, kurulacak Hükümetlere alınmayacağı idi.

Memlekette yaraları sarmak ve huzur getirmek için partizan olmayan bir idare çalışıyor ve milleti kalkındırmak için büyük hamlelere girişmek istiyordu. Bu maksatla da birçok işlere teşebbüs etmiştik. Fakat, evveldenberi diğer görüşün sahibi bulunan komite üyeleri bize şiddetle karşı koyuyorlar ve; «bu işlerin icraatına niçin giriyoruz, bunlar uzun vâdeli işlerdir. Biz hain bir iktidarı yıktık, vazifemiz bitti. Şimdi hemen seçim yapalım. Böylece iktidara gelecek olan parti bu işleri düşünsün» diyorlardı. CHP'si de bu gurubu devamlı olarak kışkırtıyor ve tam bir işbirliği halinde bulunuyorlardı. Sayın Gürsel, o günlerde İnönü ile görüşmüştü. İntibalarını Komiteye şöyle anlatıyordu:

«Sayın İnönü gerdeğe girecek bir delikanlı gibi iktidar için arzulu ve ihtiraslı.» Nitekim Dünya Gazetesinde merhum Avni Doğan'ın yayınlanan hâtıralarında İnönü'nün Millî Birlik Komitesi'ni parçalamak ve işgöremez hale sokarak iktidarı almak için nasıl çabalar göstermek istediği açıklandı. Bize karşı cephe alan C.H.P.'si ile sıkı bir işbirliği yapan bir kısım arkadaşlarımız; «Biran evvel seçim yaptıralım; iktidarı hemen İsmet Paşa'ya bırakalım, biz

de Tabîî Senatör olalım,» diyorlar bizi şiddetle taziyik ediyorlardı. Halbuki daha yeni Anayasa hazırlanmamıştı. Halkın arasındaki ikilik ve düşmanlık olduğu gibi duruyor, memleketin kalkınması için gerekli hamleler yapılmamış, hatta Plânlama teşkilâtı kurulmamış bulunuyordu. Onların komite içi baskılarına paralel olarak C.H.P.'si de bütün propoganda imkânlarını seferber ederek bizi kötölemeye girişmişti. Bizim (Kuyruklar) ve (düşükler) diye adlandırılan kimseleri himâye ettiğimizi ve onlarla işbirliği yaptığımızı, diktatörlük kurmak istediğimizi, seçim yapılmasına karşı olduğumuzu her tarafta yayıyorlardı. Komünistler de, bizim milliyetçi ve anti-komünist olduğumuzu anlamış buldukları ve bizi kandırarak kullanabilme ümitleri kalmadığı için, C.H.P.'siyle tam işbirliği halinde aleyhimize çalışıyorlardı. Hakkımızda, faşist olduğumuz, nazi ve Hitlerci olduğumuz, ırkçı olduğumuz yolunda ve daha akla gelmedik başka birçok iftira ve yalanları da sıralayarak halkı aleyhimize çevirmeye çalışıyorlardı. Halk Partisi ileri gelenlerinin aleyhimize olmalarının sebebi, kendilerine iktidarı acele olarak takdimde olmadığımızı anlamış bulunmalarıydı.

Biz acele seçimlere gitmenin memleketi tekrar huzursuzluğa sürükleyeceği inancındaydık. Bir süre devleti partilerüstü olarak yönetmenin, bu suretle millî birliği zedelemiş olan düşmanlığı kaldırmak için halkı barıştırmamızın gerekli olduğuna inanıyoruz. Aynı zamanda da partilerin oy kaygusu ile yapamadıkları ve yapamayacakları radikal hamleleri yapmak isteğindeydik. Hindistan'dan memlekete döndüğüm zaman, yayınlamış olduğum bildiride bu fikirlerimizi özetlemiştim. Şimdi sizlere bu bildiriye

okuyacağım. Konuşmanın ikinci kısmını da yarın akşamki saatımızda sunacağım.

Bildiri şudur:

«Sevgili vatandaşlarım,

Ülkü ve inancından vazgeçmez bir insan olarak iki yıl önce aranızdan ayrılmış uzaklara gitmişim. Bugün yine aynı azim ve imanla dolu ve Türk Milletinin geleceği hakkında büyük ümitler taşıyarak tekrar sizlere kavuşmuş bulunuyorum.

Sizlerden biri ve sıradan bir vatandaş bulunmak öğünç ve heyecanımın tek kaynağını teşkil etmektedir.

Söze başlarken Millet iradesinin herşeyin üstünde tutulmasını ve ona herkes tarafından saygı ve itaat gösterilmesini bir selâmet yolu olarak gördüğümü tekrar belirtmek isterim.

27 Mayıs 1960 sabahı yazarak sizlere Radyodan yayınladığım bildirin mânâ ve ruhuna daima sadık kaldım. Bugün de memleketin huzur ve yükselişini bu beyanatın belirttiği ruh ve yönde görmekteyim.

İrk, din ve mezhep farkı gözetmeksizin vatandaşların refah ve saadetini sağlamak ve insana değer veren, insanca bir zihniyetle memlekette huzur ve istikrarı sür'atle tesis etmek için her çeşit gayret gösterilmelidir. Mübarek vatan topraklarına ayak bastığım şu günlerde sizlere 27 Mayıs'ın gayelerini yok etmek isteyen her türlü hırslı ve bencil tutumlara karşı göğüs germiş yetkili bir kimse olarak açıklamakta fayda görüyorum.

Sevgili Vatandaşlarım!

27 Mayıs hiç bir partiye ve zümreye karşı ve herhangi bir şahıs ve zümre ve parti lehine bir ha-

reket olarak yapılmamıştır. O bütün Türk Milleti'nin lehine ve onun refahı için yapılmıştır.

27 Mayıs, iktidarda bulunan bir partiyi silâh zoruyla iktidardan indirip onun yerine bir muhalefet partisi oturtmak için, yâni âdi bir hükümet darbesi olarak düşünülmemiştir. Onun kökleri asil gayeli kaynaklara inen derinliklerdedir. Sefalet, yokluk ve karanlık içinde sahipsiz bırakılmış köylü ve halk kitlesini en kısa yoldan ve hızla modern uygarlığa ulaştırmak, Türk Devletini kendi gücüyle ayakta durabilecek hale getirmek için yapılmıştır.

Politika bezirgânlığı ve şahsî menfaat hırslarıyla tehlikeye düşürülen millî birliği korumak, kardeş kavgasına meydan vermemek gayesiyle yapılmıştır. Vatandaşın bir tekinin bile burnunu kanatmadan, onlar arasında hiçbir farklı muameleye meydan vermeden gölgesiz bir adâlet ve hukuk düzeni kurmak için yapılmıştır. Memleketin savunma gücünü en yüksek dereceye çıkarmak, Türk Silâhlı Kuvvetlerini 2 nci Cihan Harbin'den beri terkedilmiş olduğu bakımsızlıktan kurtarmak için yapılmıştır. Topraksız köylüyü toprak sahibi yapmak, bütün milleti içine alan bir yardımlaşma teşkilâtı kurarak hiç bir vatandaşı yardımsız ve sahipsiz bırakmamak için yapılmıştır.

Güzel sanatlar ve spordan halk hizmeti için faydalanmak, aydınları ve gençleri köylere ve halkın içine gönderip halkla harman ederek memleketi hızla kalkındırmak için yapılmıştır.

Ülkü ve Kültür Birliği, Türk Kültür Dernekleri gibi kurumlarla uyanıklık sağlamak, millî kültürü geliştirmek, millî birliğimizi sağlamlaştırmak için yapılmıştır. 27 Mayıs ilmi meşale yaparak, hızla kal-

kındırmak ve Türk Milleti'ni en kısa zamanda atom ve feza çağına sokmak için yapılmıştır.

Türkiye'yi muzır cereyanların mânevî istilâsından kurtarmak ve onu millî özelliğe sahip hür bir fikir ve vicdan hayatına kavuşturmak için, yani kısacası Türk Rönesansını yaratmak için yapılmıştır.

Muhterem vatandaşlarım. Bugünkü tutum ve hızla, sıralanan hedeflere kaç yüz senede ulaşılacağı düşünülmeli ve bu geçecek yüz yıllar sırasında, modern memleketlerin bizi beklemeyecekleri de hesaba katılmalıdır. Bugün, dünya atom ve feza çağına girmiştir. 19 uncu yüzyılda meydana gelen ilmi ve teknik gelişmeler nasıl sosyal, ekonomik ve politik hayatı altüst etmiş ise, gelen atom ve feza çağı da büyük değişikliklere sebep olacaktır. Bir sıçrama yaparak çağlar üzerinden atlayıp atom ve feza çağına girmek zorundayız.

Birbirimize karşı davranışlarımızda daima karşılıklı sevgi, saygı, hoşgörülük duygusu hâkim olmalıdır. Siyasî partiler, bir saltanat vasıtası değil, sadece memlekete ve millete hizmet için bir vasıta olarak kabul edilmelidir.

Her kim olursa olsun bütün vatandaşlara karşı şefkât, sevgi ve kanun himayesi şart sayılmalıdır. Fikirlerini kabul etmediğimiz veya şahsî aykırılıklarımız bulunanların da insanca, hukuk düzeni içinde işleme tâbi tutulması esas olmalıdır. Millet ve devlet faaliyetleri ilim ve tekniği herşeyin üstünde tutan bir görüşe göre düzenlenmelidir.

Sevgili Vatandaşlarım.

Mensubu bulunduğumuz Türk Milleti, büyük kabiliyetlere ve büyük güce sahip bir millettir. Kud-

retimiz ve irademiz, önümüzdeki güçlükleri yenmeye ve bize çevrilmiş olan tehlikeleri göğüslemeye yeterlidir.

Ey geçmişin büyük fırtınaları, eşsiz şan ve şerefleri içinden gelen ve mutlu yarınlara elbette erişecek olan büyük Türk Milleti, selâm, sevgi ve hürmet sana.»

27 MAYIS

Sevgili Yurttaşlarım,

Bundan önceki radyo konuşmalarımızda bazı hakikatleri açıklamıştık.

Bundan, C.H.P.'si idarecileri öfkeye kapıldılar ve bizi tehdide giriştiler. Güya kendilerine birçok emekli ve muvazzaf subaylar baş vurmuşlarmış, eğer susmaz isek sonra fena olurmuş gibi sözlerle bizi korkutmaya çalıştılar. Fakat bu sözleriyle kendi kendilerini ele verdiler ve Türk Silâhlı Kuvvetlerini, kendi hasis emelleri için nasıl bulandırmaya çalıştıklarını meydana vurdular. Peki kim imiş bu muvazzaf subaylar? Ve niçin bir siyasî partiye yarıdakçılığa ve jurnalcılığa geliyorlar...? Tabii hepsi yalan. Türk Ordusunun millî gelenekleri daima politika dışında kalmaktır. O halde sizler, bir siyasî partinin yöneticileri olarak niye muvazzaf subayları politikaya bulaştırmaya çalışıyorsunuz? Size ihtar ediyorum. Kirli ellerinizi Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çekiniz. Çünkü o sizin gibi partizanların ordusu değildir. Bütün Türk Milletinin gözbebeği Türk Silâhlı Kuvvetleridir. Sayın Genel Kurmay Başkanının «Ordu Anayasanın emrindedir,» sözünü hatırlayınız.

Sevgili yurttaşlarım.

C.H.P.'si 13 Kasım'ın yapılışında kendilerinin ilgisi bulunduğunu yalanlamaya çalışmaktadır. Fakat bizim elimizdeki belgeler ve hâlâ yaşamakta olan şahitler söylediğimiz herşeyin doğruluğunu ortaya koyabileceği gibi, İnönü ve çevresindekilerin diğer başka oyunlarını ve hünerlerini de halka anlatabilecek durumdadır. Uzun süre Halk Partisi'nde en yüksek makamlarda bulunmuş olan ve İnönü'nün Başbakanlığında Başbakan Yardımcılığı yapmış olan Merhüm Avni Doğan'ın Dünya gazetesindeki açıklamaları bugüne kadar C.H.P.'si tarafından yalanlanmamıştır. Bu açıklamalarda Sayın Avni Doğan, İnönü'nün Komiteyi parçalamak için aldığı tertipleri ve 13 Kasım'a giden faaliyetleri yana yakıla anlatmaktadır. Ayrıca yine yıllarca C.H.P.'sinde yetkili görevlerde bulunmuş olan ve Ulus gazetesinin başyazarlığını yapmış bulunan çok muhterem yazar ve düşünürümüz, Yakup Kadri Bey'in açıklamaları da bizim sözlerimizi doğrulamaktadır. Hattâ bunları hiç dikkate almasak bile, Halk Partisi'nin yayın organlarının beş altı yıllık yayınlarını incelediğimiz takdirde onların 13 Kasım'daki rolleri inkârı imkânsız şekilde ortaya çıkar.

Bizim için, şuna veya bunu yaranmak maksadıyla böyle açıklamalarda bulunduğumuzu söylemekteydiler. Biz hiç bir zaman, hiç bir kimseye veya partiye yaranmak için hareket etmedik ve etmeyeceğiz de. Eğer böyle bir niyetimiz olsaydı CHP'ne yanaşır ve zamanında birçok çıkarlar elde edebilirdik...

27 Mayıs'tan beri C.H.P.'si, aleyhimizde söylenemedik yalan ve iftira bırakmamıştır. Daha sonra biz C.K.M.P.'ye girince bizi kendilerine rakip gören A.P.

si idarecileri de bu yalan ve iftiraları onların bıraktığı yerden alarak bizi halk içinde kötölemeye girişmişlerdir. Bu durumda geçmişin olaylarını açıklamak bizim için bir zorunluk haline gelmiştir. C.H.P.'-si ne bekliyor, yani kendilerinin işledikleri hatâların önlenmesi için gayret göstermek yüzünden kendileri tarafından uğradığımız haksızlıklardan çektiğimiz yetmiyormuş gibi şimdi de işledikleri günâhların vebâline sessiz durarak katılalım mı? Ve bundan sonra da yine siyasî entrikalarla işlemeye niyetlendikleri oyunlara yardımcı mı olalım? Hayır asla; biz onların zihniyetini memleket için zararlı görmekteyiz ve bu zihniyetle yılmadan, çekinmeden mücadele edeceğiz.

Sevgili yurttaşlarım,

Namuslu insanlar, vatansever insanlar sizlere sesleniyorum...

Bugün memleketimiz, içte ve dışta ciddi buhranlarla karşı karşıyadır. Dertlerimizin çözümü için her şeyden önce Türk insanının yaşama felsefesini ve hayat görüşünü ele almak lâzımdır. Ona, milletçe baskısı altında bulunduğumuz meseleleri açıkça anlatmak lâzımdır. Ona, milletçe baskısı altında bulunduğumuz meseleleri açıkça anlatmak ve yol göstererek gayretlerini organize etmek, onu harekete geçirmek lâzımdır.

Aydınlarımız çoğunlukla, 200 yıldanberi hep aynı fasit dairenin çemberi içinde bulunmaktadır. Bu da, yabancı doktrinleri ve idare sistemlerini taklit edip, Türk Milletine uygulamaya çalışmalarıdır.

İster Marksizm veya halk diliyle Komünizm, ister kapitalizm olsun, bunlar Türkiye'nin gerçeklerine ve şartlarına uymayan sistemlerdir. Bu yabancı sistemler, Türkiye'yi kalkındırmak şöyle dursun,

yıkar... Batırır, ve köle hale düşürür... Türkiye'yi kalkındırmak için, Türk Milleti'nin gerçeklerine, tarihine, millî özelliklerine ve modern ilme uygun yerli bir görüş, millî bir doktrin ortaya koymak lâzımdır. Biz parti olarak böyle bir millî doktrin sahibi bulunmaktayız. Ve buna Dokuz Işık görüşü diyoruz. Bu görüşümüzün dayandığı esaslar, 9 ilke halinde sıralanmıştır.

Bugüne kadar iktidarı elinde bulundurmuş olan, iki iri partinin yöneticileri, memleketin beklediklerini verememişlerdir.

Bunlar, devletin bütçesini gösterişli binalara, betona, taşa harcayarak dondurup taş haline getirmeyi hüner saymışlardır. Bunlar yaptıkları partiler kanunlarıyla devlet bütçesinden milyonları fuzûlî olarak partizanlara aktarmışlar ve aktarmaktadırlar. Bugün bir seçimde harcanan paraları düşününüz.. En az 300 milyon Türk Lirası boş yere savrulmaktadır.

Böyle yöneticilerle ve politikacılarla bundan sonra hızla kalkınmamızı sağlayacak hareketlerin başarılması mümkün değildir. Yeni bir kadroya ve yeni bir kuvvete ihtiyaç vardır. İşte o yeni kadro ve kuvvet bizleriz. Türk Milleti'nin bugün kendisine hizmet yolunda ter dökmekten, zahmet çekmekten yılmayacak insanlara ihtiyacı vardır. Ben ülkücü, cesur ve fedakâr insanlar arıyorum. Cesaret ve fedakârlığı başka her çeşit vasfın üstünde tutuyorum. Göz kırpmadan en sert mücadelelere girişecek, yorulmadan dağları aşacak, köyleri dolaşacak insanlar istiyorum. Kuvvetli, uygar, ileri Türkiye ancak böyle kişilerle kurulabilir.

Sevgili Yurttaşlarım.

Birbirinizi seviniz, birbirinize kucak açınız, affediniz, birleşiniz ve birlik olunuz.

27 MAYIS:

Bugün 27 Mayıs 1968. Aziz yurdumuzun içine düştüğü, düşürüldüğü keşmekeşi, karanlığı, sekiz yıl öncesini hatırlıyoruz.

Hızla değişen dev adımlarla ilerleyen bir dünya üstünde geri kalmış, geri bırakılmış, kendinden başka dostu olmayan milletimizin, politik kin ve hüsrarla girdiği çıkmazı elemle görüyoruz.

Bu kinin, aziz milletimizi birbirine düşman iki bölüğe ayırdığı, nifakın camiye, kahveye, mezarlığa hattâ aile içine uzandığı bir dönem yaşadık. Durumun daha elim ve daha vahim bir hal almasına fırsat vermemek, millî bütünlüğü daha fazla zedelemekten korumak, siyasî mücadeleyi bir nifak sebebi olmaktan çıkarmak için Türk Milleti'ni barıştırmak, siyâseti, kalkınmanın hızını yükseltici bir metod araştırması hudutlarına geri getirmek, sokağa düşmüş bir kör doğuşünü durdurmak için silâhli kuvvetlerin müdahalesi zarurî olmuştur.

Bir Türk subayı olarak, bütün çarelerin tükendiği bir devrede, bu müdahaleyi en az zararlı, en az

ıstıraplı bir usulle gerçekleştirmeye gayret edenlerden biri bulunmak en büyük iftiharımdır.

Bütün bu elemli olaylardan alınması gerekli bir ders vardır: Bu çekişmelerin ve zarurî müdahalelerin tekerrürünü önlemek için tedbirler alınmalı idi. Nimetlerle külfetler arasında bir denge kurulmalı, Devletin varlığı kuvvetlenmeli, rejim meseleleri tartışma yapılmaz bir sağlamlığa ve açıklığa kavuşmalı idi. Bunun için de yapılan hareketin suçlu arama, ceza tayin etme, zümre indirme yönüne değil, denge kurma, çare bulma, yara sarma istikâmetine ağırlık koymak lâzımdı. Bizim mücadelemiz, bu gerçekçi, faideli ve büyük gaye için olmuştur.

Gayemiz Devleti kurtarmak, milleti koruyucu kuvvetlendirici, yükseltici bir nitelikte yeniden kurmaktı. Ülkenin bütün imkânlarını, milletin bütün kabiliyetlerini seferber etmek ve çağdaş teknolojinin bütün nimetlerine en kısa zamanda ulaşmak için çağlar üzerinden aşarak büyük Türkiye'yi var etmektir.

Bu hedefe vardığımız gün dünya dengesinde ağırlığı olan, bölgesinde barışı koruyan, yabancılara avuç açmadan yaşayan bir Devlet olacaktık.

Hâlâ da tek yol, tek hedef, tek gâye budur. Ne yazık ki, bu yol tıkandı, Devletin yönetimi hırslı devlet adamları ile sözün işten, şöhretin hizmetten üstün görüldüğü politika bezirgânlarının eline düştü.

Onlar gâfil ve kindar idiler. Devletin geçmişini, Milletin geleceğini, tarihin akışını düşünmediler.

Büyük ve MİLLÎ BİR HAREKETİ şahsî ihtiraslarına âlet etmekten çekinmediler. Türk Milleti için açılmış büyük bir yol, kişi gayelerine saptırıldı ve hedefinden ayrıldı. Bunu 27 Mayıs'a gönül vermiş,

o günü benim heyecanımla yaşamış olanlara ithaf ediyorum.

Devlet yeniden kurulmalıdır. 27 Mayıs, 13 Kasım öncesi istikâmetine tekrar getirilmelidir.

İdare cihazi yeniden düzene konmalı, yüzde üç-yüz fazla personelle çalışan ağır, pahalı, memuru bezdiren, vatandaşı yıldırان bir mekanizma olmaktan arınmalıdır.

İmarı, şehir ve belediyelerin hudutlarını aşmayan bir idareden ve inşaatı arsa spekülâsyonlarını artıran bir zihniyetten kurtulmalıyız. Türkiye'yi kamu hizmetleri en büyük şehirde kısmen yürüyen, en ilkel ihtiyaçları gidermekle övünen Belediye Reislelerinin memleketi olmaktan çıkarmalıyız.

Bunun için gerekli emek, malzeme ve bilgi Türkiye'de vardır. Yalnız Devletin plân organizasyonu yoktur. Milyonlarca insan açık ve gizli işsiz olarak yaşamakta. Hayır, buna yaşamak denmez. Sadece çile doldurmaktadır. İktidara sahip olanlarla iktidarı almak isteyenler, buna çare bulmak yerine onların hislerini tahrik etmekle, hesap dışı vaadler yapıp, onları kandırmakla ikbal kavgası yapmaktadır.

Edirne'den Kars'a kadar harap bir vatan da yalnız imar için milyonlarca insanın emeğine ihtiyaç varken, altı milyon insanın iş gücü âtil bırakılmaktadır. Bir çalışma savaşı açmak ve bunu zafere erdirmek lâzımdır. Şarttır.

Bir Millî Eğitim savaşı açılmalı, her savaşı gibi bunun da plânı ve gayesi Millete mal edilmeli ve benimsetilmelidir.

Bugünkü her öğretmenin kendi aklındaki, eline verilen çocuğa telkin ettiği bir curcuna halinden kurtarmalıyız. Bütün tarihimiz boyunca mukaddes sayılan, mabetten bir parça olan okul bugünkü halinden kurtarılmalıdır.

Öğretmen, lâıyk olduğu saygıya kavuşmalı ve saygıya hak kazanmalıdır. Millet çocukları ana-baba imkânlarına göre değil, Devlet desteğine dayanarak kabiliyetleri nisbetinde eğitilmeli, yoksulluğun kösteklediği kabiliyetlerden millet mahrum edilmemelidir.

Kültür kentlerinin kuruluşu hızlandırılmalı ve ilmin ışığı yurdu aydınlatmalıdır. Ülkü ve kültür birliği teşkilâtı ele alınıp kurulmalıdır. Köy, köylü, toprak ilişkileri ham tahrikler, kin ve nifak yaratıcı dü-raklamalar yapmak için bir vasıta sayılmaktan çıkmalı, açık, belli, aşikâr hesaplarla bir çözüme götürülmelidir.

Bütün yurttaşları içine alan bir sigorta sistemi kurulmalı. Hasta ile doktorun para çekişmesi, can pazarında fiyat kavgası gibi ayıplardan kurtulmalıyız.

Mâli Teşkilât hafifletilmeli, kolay ve basit bir vergi sistemi uygulanmalıdır. Vergi ödeyen vatandaşın ezilen bir düşman değil, korunacak bir dost olduğu fikri vergiciliğın baş ilkesi olmalıdır.

Dış politika geleceğın Türkiye'sine göre şimdiden ele alınmalı; tarihî, mânevî bütün teşkil ettiğimiz bölgelerde maddî ve mânevî ilişkilerin yenilenmesine gidilmelidir.

Milletlerarası anlaşmalar boyunduruk altına girmek için değil, emniyet için katlanılan yüklerdir. Her yük gibi faydası ve ağırlığı arasındaki nisbet daima kontrol edilmelidir.

Dış ticaretimiz Türkleşmelidir. Dış ticaretimizin beş milyarlık kârı gözü dışarda, gönlü dışarda, kökü dışarda olan yalnız eli cebimizde kalan üç beş kişilik bir grubun kontrolundan kurtulmalı, yurt içinde yatırım yapan, kökü bu toprağın derinliğine inen Türk'ün eline doğru kaymalıdır.

Bugün bu hedefler 27 Mayıs'ta varmak istediğimiz, plânladığımız ve başladığımız işlerdi. Yazık ki, kalanlar ve onları âlet eden politikacılar tarafından terkedildi; ihânet edildi.

Ve 27 Mayıs hareketi gayesinden saptırıldı. 27 Mayıs hedefine ulaşamadı. 27 Mayıs sabahı söz verdiğimiz ve kurmaya çalıştığımız, partilerüstü âdil tarafsız idare, acele seçim suikasti ile yıkılmasaydı; bugün daha mesut, güçlü bir Türkiye kurulmuş olacaktı.

Bütün bu yarım kalan işlerden daha acı ve daha kötü olan şudur ki, 1919'dan beri pusuda bekleyen, yer altında yaşayan bir komünist gayret, su yüzüne çıktı, 27 Mayıs'ı kendisine siper ederek ilerliyor ve büyük demogoji ile kendine yapılan her müdahaleyi 27 Mayıs'a yapılmış göstermeye de muvaffak olmaktadır.

Hasta Devleti tedavi için giren bir doktor gibi olan 27 Mayıs devriminin açtığı kapıdan zehirli bir soğuk da girmiştir. Bu zehirli soğunun o doktorla âlâkası olmadığı iyice bilinmelidir.

Aziz Milletim.

27 Mayıs bugün iktidarın izansız yöneticilerinin söylediği gibi, bir avuç gasbın Devlete el koyması hareketi değil, şerefli Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yaptığı milleti kardeşliğe, yükselişe, birliğe ulaştırma hareketidir. Ne şanlı Türk Silâhlı Kuvvetleri, ne de büyük Türk Milleti, bir avuç insanın iradesine boyun eğecek varlıklar değildir. 27 Mayıs Türk Silâhlı Kuvvetlerinin eseri ve Türk Milleti'nin öz malıdır. Benim o günkü ve bugünkü arkadaşlarım, yurtsever aydınlar... asil ve tahammüllü milletim... 27 Mayıs'ı yıkanların, yönünü değiştirenlerin,

hedefinden saptıranların 27 Mayısçılık şantajına, istismarına dikkat ediniz, 27 Mayıs'ı o sabahki ruhu ile alınız ve böyle değerlendirerek hedefine götürünüz.

Sevgili vatandaşlarım.

Bugün her çeşit ayrılıktan uzak, birliğe kardeşliğe dayanarak büyük Türkiye'yi kurma mücadelesini yapmaktayız. Bayrağımız Milliyetçilik bayrağı, Dokuz Işık bayrağıdır. Milletimizin kaderini değiştirmek için partili partisiz bütün vatandaşları bu bayrağın altında toplamaya çağırıyorum.

27 MAYIS

Sevgili Yurttaşlarım.

Sizlere dün akşam 27 Mayıs hakkında gayet özet olarak bazı bilgiler sunmuştum. Gayet kısa özet diyorum. Çünkü on dakika gibi bir zamana o meselelerin iç yüzünü sığdırmak mümkün değildir. Bu konular üzerindeki hâtıralarımızı ilerde tafsilâtli olarak yayınlayacağız. Şimdi, size bu akşam 13 Kasım'ın sebeplerini anlatmaya çalışacağım.

İki ayrı görüş sahibi olan Millî Birlik Komitesi üyeleri arasındaki anlaşmazlık gittikçe şiddetleniyordu. Bunda C.H. Partisinin büyük rolü vardı. Eylül ayından itibaren Komite artık birbirine düşman iki grup halindeydi. Birliği, âhengi kurmak ve bir uzlaşmaya varmak için iyi niyetli arkadaşlarımız çok gayret gösteriyorlardı. Bunun için, gruplar arasında çeşitli toplantılar yapılıyordu. O sıralarda İsmet Paşa ile sıkı temas halinde bulunan karşı guruptan bazı arkadaşlar, komite üyelerinin tabii senatör olma teklifini komiteye getirdiler. Bu konu Gürsel Paşa'nın başkanlığında toplanan komitede, Ekim ayı sonlarında uzun uzun müzakere edildi. Görüşmeler yapılırken, şimdi tabii senatörler içinde bulunan on bir üye

bunun kabul olunmasını şiddetle savundular. Fakat biz on dörtler ki, o zaman on dört değil, daha fazla idik, bunu doğru bulmuyor. Millet huzurunda etmiş olduğumuz (bir karşılık beklemeden hizmet etme) yeminine ihanet olacağını ileri sürüyorduk. Müzakereler sırasında, ONDÖRTLER'den bir arkadaşımız ayağa kalkarak heyecanlı ve kızgın bir sesle (arkadaşlar) dedi, (bu bir siyasî rüşvettir, İsmet Paşa'nın iktidarı elimizden almak için bize uzattığı bir kemiktir, ve modern hiç bir memlekette böyle bir müessese yoktur. Bu bizim yeminimize aykırıdır. Biz millet önünde hiç bir karşılık beklemeden millete hizmet edeceğimize yemin ettik. Onun için tabîi senatörlük diye bir şey kabul edilemez. Biz kendimizi millete adadık. Şimdi cesaret edip hizmete devam etmeliyiz.)

Üyelerin çoğu da zaten bu görüş ve bu fikirde idi. Onun için müzakerelerin sonunda yapılan oylamada on bir muhalife karşı 26 kişilik bir çoğunlukla, Tabîi Senatörlüğün reddedilmesine karar verildi. Aynı gün komitenin referandum yaparak halkın tasvibini almak şartı ile dört yıl iktidarda kalması ve bu süre içinde Millî Birlik Komitesi'nin, Millî Birlik Partisi halinde teşkilatlanması ve böylece seçimlere gidilmesi teklifi de görüşüldü. Netice gene on bir muhalife karşı 26 kişilik çoğunlukla bu teklif de uygun görülerek kararlaştı.

Ancak, lehte by veren 26 kişiden 19'u bu karara katılmış, geri kalan yedi kişi de, kurulacak partinin program ve tüzüğünü incelemek ve beğenmek şartı ile böyle bir partide yer alabileceğini belirtmişti. Ayrıca, bu sıralarda alınmış kararlardan birisi de bir kurucu meclis toplanması idi. Bunun için daha Ağustos başında ben kendi el yazımla bir önerge vererek

millet şûrası adı ile bir meclisin acele toplanmasını istemiştim. Esasen 27 Mayıs'tan önce yapmış olduğumuz ilk plânımızda 27 Mayıs başarıya ulaşır ulaşmaz, böyle bir meclisin kurulması tasarlanmıştı.

Fakat, burada açıklanması uzun sürecek sebepler yüzünden, bu yapılamamıştır. Ancak, 1960 Ekiminin son günlerinde, Millî Birlik Komitesi bir kurucu meclis kurulmasını faydalı mülâhaza etti ve bunun için gerekli hazırlıkları yaptırmak vazife ve yetkisini Devlet Başkanı Cemal Gürsel Paşa'ya verdi. Ertesi gün yapılan toplantıda, alınan kararlara muhalif kalmış olan on bir üye telâşlı bir şekilde tekrar müzakere açılmasını teklif ettiler. Ve açılan müzakerelerde bir gün önce alınmış olan kararları bozdurmaya çalıştılar. Fakat, muvaffak olamadılar. Bu sırada Gürsel Paşa'nın toplanacak Kurucu Meclisin Anayasasını hazırlamak ve gerekli düzeni yapmak üzere üç kişilik bir kurul kurduğunu öğrendik. Bu kurul, Profesör Turhan Feyzioğlu, Profesör Enver Ziya Karal ve Emin Paksüt'ten meydana gelmişti. Bunların üçü de C.H. Partili idiler. Böyle bir kurulun hazırlayacağı Kurucu Meclisin partizan bir kimliğe bürüneceği yolunda büyük endişelere düştük. Böyle olmayacağına inanılsa bile, kurulu teşkil eden kimselerin hepsinin de C.H. Partisinden seçilmiş olmasının halkın itimadını sarsacağını ve bir takım dedikodulara sebebiyet vereceğini düşündük. Bunun için Gürsel Paşa'nın katıldığı bir toplantı yaptık. Fakat toplantıya Gürsel Paşa başkanlık etmedi; o da üyeler arasında oturdu. Paşa tarafından seçilmiş olan üç kişinin de C.H. Partili oluşunu şiddetle tenkit ettik. Ve bunun mahzurlarını belirttik. Kurula tarafsız ilim adamlarından ve diğer partilerden de dört üye daha katılmasını teklif ettik. Toplantı bir sonuca varmadan dağıldı.

Birkaç gün sonra Kadri Kaplan'ın başkanlığında yapılan başka bir toplantıda, komite dışında görev almış bulunan iki üyenin durumları müzakere edildi. Yapılan oylamada her ikisinin de dışardaki görevlerini bırakarak derhal komiteye dönmelerine çoğunlukla karar verildi. İşte bu olaylar birbirinden farklı iki görüş sahibi olan üyelerin durumunu iyice belirtti ve 13 Kasım'a yol açtı.

13 Kasım hareketi, 27 Mayıs'ın arkadan hançerlenmesidir. Aynı zamanda bir anayasa ihlâlidir. Bütün Millî Birlik üyelerinin kabul ve imza ederek ilân ettikleri 27 Mayıs Anayasasının çiğnenmesidir. Bir tarafta Yassıada'da eski iktidar mensupları anayasayı ihlâlden muhakeme edilirken, bu tarafta da 13 Kasımcılar kendi yaptıkları anayasayı ayaklar altına alarak, 27 Mayıs'ı katletmişlerdir. 13 Kasımın yapılmasında C.H.Partisinin ve komünistlerin büyük rolü olmuştur. 13 Kasımdan sonra memleket tam bir partizan idarenin tesirinde kalmıştır. Toplanan kurucu meclisin üyelerinin beşte dördünü C.H. Partililer teşkil etmiştir. Halk Partisine mensup olmayan vatandaşlara karşı gittikçe artan bir baskı ve korku almış yürümüştür. Bizim arkamızdan da bizi kötölemek için binbir yalan ve iftiraya baş vurulmuş, hakımızda söylenmedik şey bırakılmamıştır. 27 Mayıs'ın bu şekilde ihanete uğraması ve bizim hakkımızda ortaya atılan ahlâksızca ithamlar Silâhlı Kuvvetler içerisinde beraber çalıştığımız ve yıllarca hayatımızı birlikte memleket hizmetine verdiğimiz ve en son 27 Mayıs'ta da kendilerinin temsilcisi olduğumuz arkadaşlarımızı çok müteessir etti ve harekete geçirdi.

Bir takım fırsatçılar ve politika bezirgânları arkadaşlarımızı istismar ettiler. Bunun neticesi mem-

lekette üzücü pek çok şeyler oldu. Bunlara şimdilik dokunmayacağım. Yalnız şu kadarını söyleyeyim ki; 27 Mayıs memleketi hızla kalkındırmak için güzel bir fırsattı. Bu fırsat heder edildi. 27 Mayıs hedefine ulaşmadı. Hedefinden saptırıldı. Bunun baş sorumluları İnönü ile tabii senatörlerin bir kısmıdır. Şimdi 27 Mayıs'ı katletmiş olan bu insanların 27 Mayısçı rolüne çıkmaları ve 27 Mayıs'ı savunur görünmeleri çok hazindir. Bunların yaptıkları 27 Mayıs'ı savunmak değil, kendi çıkarları için 27 Mayıs'ı istismar etmektir.

Bugün Adalet Partisinin liyâkatsız ve beceriksiz yöneticilerinden tedirgin olan kimseler, bu hakikatları göz önünde tutmalı ve Adalet Partisinin yerine memlekete hizmet edecek başka bir kadro ararken, C.H. Partisinin gözden uzak tutulması gerektiğini iyi bilmelidir.

Sevgili Vatandaşlarım;

Size, çok özet bir şekilde yakın geçmişimize ait bazı olayları açıklamış bulunuyorum. Bunlar üzerinde bugüne kadar konuşmamayı, bir şey söylememeyi tercih etmiştik. Yine de susmak ve konuşmamak isterdim. Fakat, bir takım fırsatçıların ve karıştırcıların tutumları bizi buna mecbur etti. 27 Mayıs hareketinin hazırlanışı ve yapılışı ile daha sonraki gelişmeler hakkında şimdiye kadar bir çok şeyler yazıldı ve söylendi. Bunların çoğu yanlış, yalan ve eksiklerle doludur... İlerde bunların belgelerin ışığı altında açıklanacaktır. Bugün bizler, millet olarak karşılıklı anlayış, sevgi ve birlik ihtiyacı içindeyiz. Yüzümüzü daima maziye ve geriye çevirmemeliyiz. Geçmişteki olaylar geçmiştir. Onları bir daha geri getirip değiştirmeye imkân yoktur. Şimdi yüzümüzü ge-

leceğe çevirerek, kudretli, refahlı, büyük Türkiye'yi kurmak için elele, kardeşlik duyguları içinde çalışmaya koyulmalıyız. Sizlerin temiz duygularınızı, merhamet ve şefkatinizi tahrik ederek, oylarınızı almak isteyenlere karşı dikkatli olmalısınız. Partileri de, partaciliği de, her çeşit didişme ve çekişmeleri de bir kenara atarak bileşmeliyiz ve Millî Birliğimizi her şeyin üstünde tutmalıyız.

Birleşiniz, affediniz, hoş görünüz, seviniz bir olunuz.

Zafer ülkü kaynağının çeşmesidir.

Zafer bir çok gönüllerin birleşmesidir.

Gönülleri birleşenler, selâm sizlere.

Uzarlarda dertleşenler, selâm sizlere.

II — DEDİKODULAR ÜZERİNE

27 Mayıs ihtilâlinin ertesi günü bizi bir kurtarıcı gibi karşılayanlar, fikirlerimizin onlarınkine uymadığını, onların oyuncağı olmayacağımızı anladıktan sonra hakkımızda hemen iftiralara başladılar. Dedikodular ve iftira kampanyası yürütenler başta C.H. P. yöneticileri ve komünistlerdi. Bunlar daha önce açıkladığım gibi bizi kendi maksatlarına giden yolda birer engel olarak görüyorlar ve ne pahasına olursa olsun bizim bu yoldan çekilmemizi temin etmek için çalışıyorlardı. Yurt dışına sürülmemizi sağlayan 13 Kasım hareketi bunların sonucudur.

İftira kampanyası biz yurt dışına çıktıktan sonra da daha şiddetlenerek devam etti. İnsafsız ve akıl almaz söylentilerin tesirleri bu günlere kadar sürdü ve bizi zaman zaman bu konularda açıklamalar yapmak zorunda bıraktı. Kitabımızda bu konulara mecburen gene dönüyoruz.

Bu iftiralardan biri, merhum Menderes'in asılmasında benim de rolümün olduğu iddiasıydı. Aslında biz, bu çeşit idam ve diğer ağır cezaların karşısında idik. Hattâ, alınan bir karar neticesinde hükümet ve devlet başkanlarının bir süre yurt dışında

kalmaları için pasaportlarını bile hazırlatmıştık. 13 Kasım ihaneti bunu önledi. Yurt dışından da idamların yapılmaması için çalıştık. O zaman ben Gürsel'e bir mektup yazarak bu hareketin memleketin hayrına olmayacağını bildirdim. Bu mektup aynen şöyle idi:

**Yeni Delhi — Hindistan
7 Eylül 1961**

Orgeneralim,

Size asla yazmak niyetinde değil idim. Fakat bugün memleketin yüksek menfaatları bakımından bazı hususların dikkatinize sunulması zarurî oldu. Şöyle ki:

Yüksek Adalet Divanı bir kaç güne kadar eski İktidar mensupları hakkında hükmünü verecektir. Adaletin hükmüne müdahale etmemek ve daima hürmetkâr bulunmak şarttır. Ancak, hükümlerin infazı yurtda mevcut durumun nezaketi göz önüne getirilince ayrıca incelenmeye değer görülmüştür.

Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği cezalar içinde idam hükümleri mevcut bulunduğu takdirde bunların tâdil edilerek hafifletilmek cihetine gidilmesi çok faydalı olacaktır. Çünkü:

a) İdam cezalarının infazı 13 Kasım'dan beri atılan çok hatalı adımlar dolayısı ile memlekette meydana gelmiş olan huzursuzluğu daha çok artıracaktır.

b) Ölüm cezalarının infazı, yurt dışında Milletimiz ve Devletimiz aleyhinde tepkilere yol açacaktır.

c) Ölüm cezalarının infazı halinde; Milletimizi bölen kin ve garaz duyguları şiddetlenecek ve 27 Mayıs'ın amacı olan Milli Birlik ruhunun geliştirilmesi güçleşecektir.

ç) Yukarıda sıralanan mahzurlarına karşılık, cezaların infazı ile memlekete sağlanacak hiç bir fayda yoktur.

Esasen siyasî suçlardan dolayı, ölüm cezaları verilmesi, bugünün insanlık duygularına uymamaktadır.

Buraya kadar sıralanan mütalâalara ilâveten, hukuk bakımından da şu hususların incelenmesi lüzumludur.

1 — Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği idam kararlarının nihai incelenmesi, bununla ilgili kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tek meşrû yasama organı bulunan 27 MAYIS MİLLÎ BİRLİK KOMİTESİ'ne ait idi.

2 — Bugün ise, yasama organı yalnız başına 13 Kasım komitesi değil, Temsilciler Meclisi ile birlikte komiteden meydana gelen Kurucu Meclis'tir.

3 — Türk Anayasasına göre, idam hükümlerinin nihai incelenmesi, yasama organlarına aittir. Şu halde, bugün Yüksek Divanın vereceği idam kararlarının yalnız 13 KASIM KOMİTESİ'nce incelenmesi hukukî ve meşrû olamaz.

Aksi halde, millet ve tarih önünde sorumlu olacağınızı hatırlatırım.

Saygılarımla.

Alparslan Türkeş

Maalesef bu mektubum netice vermedi ve idamlar yapıldı. İdamlardan sonra milletin morali bozulmuş ve herkes İsmet Paşa'nın ve komitenin tutumundan çekinmeye başlamışlardı. Hoşnutsuzluk o kadar ileri bir seviyede idi ki, bana bu konuda pek çok mektup gelmeye başlamıştı. Ben bunlardan birine cevap vermiştim. O zaman komünistler ve İsmet

Paşa ile onun çevresine kümelenen Millî Birlikçilere karşı cesur yayınlar yapan Millî Yol dergisi, toplatılmasına sebep olan bu mektubu yayınladı. 30 Mart 1962 tarihli ve 10 sayılı Millî Yol dergisinde yayınlanan mektubum ise şöyle idi:

Yeni Delhi

19/Eylül/1961

Aziz Kardeşim ..... Bey,

14 Eylül 1961 tarihli içli ve samimi mektubunuzu aldım. Teessür ve üzüntülerinizde haklısınız. Fakat inancınızı hiçbir zaman kaybetmeyiniz. Menderes'in (Allah gani gani rahmet eylesin) yanlış tutumu ve İnönü'nün etrafındakilerle beraber çevirdiği fitne ve fesat memleketi çok sıkıntılı ve karışık bir duruma sokmuştu. Ben partilerin didişmesini durdurmak ve bilhassa C.H.P.'nin entrikalarına karşı memleketi korumak üzere bu ihtilâle karıştım. Çünkü asıl olan Türk Milletinin ve fakir Türk köylüsünün, Türk halkının mukaddes varlığını korumak ve kurtarmak idi, yoksa partiler veya şahıslar bir şey ifade edemezdi. 27 Mayıs'tan sonra da daima tarafsız ve âdil bir idare kurmaya gayret ettim. Fakat kendi menfaatlerine ve hırslarına, fesatlarına karşı beni engel görenlerin suikasdına uğrayarak zorla (evimin kapısı geceyarısı kırılarak) sürgüne gönderildim. 27 Mayıs'tan sonra .....i Menderes ve arkadaşlarını İsviçre'ye göndermek üzere ikna ettim. Fakat C.H.P.'nin komite ve ordu içinde âletleri olan Mucip Ataklı, Osman Köksal, Ekrem Acuner, Cemal Madanoğlu, Sami Küçük, Fikret Kuytak ve ..... tarafından bu teşebbüsüm balatlandı ve çok şahsiyetsiz olan ..... de bunların fitnesi ile ilk aldığımız karardan vazgeçti.

Buradan ben yine kendilerine mektup yazarak, Yassıada sanıkları hakkında verilecek ölüm cezalarının infaz edilmesine razı olmamalarını rica ettim.

Üç kişinin idam edildiğini öğrenmek suretiyle ben de sizin gibi çok üzuldüm. Tanrı millet ve memleketimizi ... yakın zamanda huzura, saadete kavuştursun.

Çok selâmlar ederek gözlerinizden öperim. Sıhhat ve sağlık haberlerinizi beklerim.

Alparslan Türkeş

Görüldüğü gibi memleketi huzura götürmeyeceğine inandığım idamların daima karşısında oldum ve bunlara mâni olmak için çalıştım. Fakat iftira kampanyası bu olayı her zaman ters taraftan göstermeyi becerdi.

III — KASA HİKÂYESİ

Hakkımızdaki söylentilerden biri de Başvekâlet kasalarının açıldığı ve içinden bazı şeylerin kaybolduğudur. İftiracılar bunun için hedef olarak gene bizi seçmişlerdir. Bunun aslını, konunun açıldığı her yerde söyledim ve o zaman aldığım TESBİT ZABİT VARAKASI'nı isteyenlere gösterdim. Fakat çamur atma, insan lekeleme kampanyası devam etti. Bu konuda, biz yurt dışında iken açılan kampanyaya karşı gene Millî Yol dergisinin bir yayını oldu. Onu aynen neşretmek faydalı olacaktır. 13 Nisan 1962 yılında çıkan bu derginin 12. sayısında bu konu şöyle anlatılıyordu:

«27 MAYIS'TAN SONRA BAŞBAKANLIKTA AHMET SALİH KORUR'UN KASALARI NASIL AÇILDI?»

«Bâzı aşırı C.H.P.'ci dergi ve gazeteler, Alparslan Türkeş'i lekelemek için onun 27 Mayıs'tan hemen sonraki günlerde Ahmet Salih Korur'un kasasını açtığını ve o kasada bulunması gereken 270 bin liranın eksik çıktığını imâ ettiler. Bundan daha fazlasını ve daha açıkça ifâde edilmiş şekillerini de aynı çevreler fiskos suretiyle yapıyorlar.

Bu işin aslının ne olduğunu o günlerin en yetkili şahsiyetlerinden tahkik etmek suretiyle tesbit ettik. Aşağıda okuyucularımıza sunuyoruz.

27 Mayıs günü Genel Kurmay Başkanlığı Şûra salonunda toplantı var. Toplantıya katılanlar 27 Mayıs'ı yapanların ileri gelenlerinin hemen hepsi. O toplantıda verilen karara göre Başbakanlık evrakını teslim almak üzere Alparslan Türkeş ve Suphi Karaman, Cemal Gürsel'in yanında vazifeli kınıyorlar. Bu işe bu iki kişilik heyetin memur edilmesine itiraz eden birisi çıkıyor; Sami Küçük. Diyor ki: Bu vazife, ağır bir vazifedir; Ekrem Acuner'in bu işte Türkeş'e ve Karaman'a yardımcı olarak bu heyete katılması faydalı olur. Bu teklif kabul edilmeli. O toplantıda Rifat Baykal'ın Cemal Gürsel'e hususî kalem müdürü olması ve şimdilik Kara Kuvvetleri Kumandanlığı binasında yatıp kalkmakta olan Cemal Gürsel için bir iki güne kadar Başbakanlıkta yer hazırlanması da kararlaştırılmıştır.

28 Mayıs günü Rifat Baykal Başbakanlık binasına giderek oradaki kapıları ve kasaları oradaki memurlarla birlikte ve bir zabıt tutarak mühürletiyor.

27 Mayıs günü olduğu gibi 28 Mayıs günü de Türkeş henüz Başbakanlığa ayak basmış değildir. Türkeş bütün 28 Mayıs gününü Genel Kurmay Başkanlığında, Gürsel'le, Sunay'la ve diğer arkadaşlarıyla birlikte çalışmakla ve gerekli emniyet tedbirlerini ve

plânları tanzim etmekle ve bunların Silâhı Kuvvetlere ve Vilâyetlere bildirilmesi ile geçirmiştir. Türkes ancak 29 Mayıs günü vakit bulup Başbakanlık binasına geliyor. Orada Baykal ile de görüşüyor ve herşeyin usulüne göre mühürlenmiş ve muhafaza altında bulunduğunu görüyor. Gürsel için hazırlanan odayı da görüyor, Kabine odasının da M.B.K. için hazırlanmasını uygun buluyor ve o gün öğleden sonra Genel Kurmay Başkanlığından Gürsel'i Başbakanlığa getiriyor. Gürsel kendisi için hazırlanan odaya yerleşiyor. Ama Türkes yine Başbakanlıktaki müsteşarlık odasına girmiyor. Çünkü 27 Mayıs günü Başbakanlık binası Jandarma Muhafız Bölüğü ile Harpokulu Taburu arasında cereyan eden ateş muharebesinden sonra bir aralık, hattâ 27 Mayıs gününün büyük bir kısmında ortada kalmış ve bu arada bir yağmaya da uğramıştır. Bâzı odalar kilitli olduğu için kapıları açılmamış, bu kapılar kırılmış ve dosyalar da sağa sola savrulmuştur. Ahmet Salih Korur'un odası da bu perişanlığa uğramış odalar arasındadır.

28 Mayıs sabahı yanındaki silâh arkadaşlarıyla buraya gelen Rifat Baykal odayı bu perişan halde bulmuş ve bir şey zayi olmaması için derhal kapısını bir iple bağlayarak mühürletmiş ve başına da bir nöbetçi dikmiştir. 29 Mayıs sabahına kadar kapı ve oda bu durumda kaldı.

29 Mayıs sabahı 8 sivil hâkimlik bir hâkimler heyeti kuruluyor ve bu heyet ilk iş olarak mühürlü olan Ahmet Salih Korur'un odasındaki evrakın emniyet altına alınması ve oda içinde bulunan menkûl ve gayrimenkul eşyaların sayılarak zabıtla tesbiti işine girişiyor. Bu iş üç gün sürüyor. Hâkimler heyetinin tuttuğu zabıtların bir nüshası Türkes'e, bir nüshası

Yüksek Soruşturma Kuruluna, bir nüshası Ankara Komutanlığına, bir nüshası Maliye Bakanlığına ve bir nüshası da Genel Kurmay Başkanlığına gönderilmiştir. Bu arada hem şifreli ve hem de kilitli olan kasalar bu heyetçe açılmadı. Çünkü ne anahtarları ortada vardı, ne de şifreyi bir bilen vardı.

31 Mayıs, yahut 1 Haziran, günü Selim Sarper Başbakanlığa geliyor. Gürsel'le eskiden şahsî dostluk ve münasebetleri olduğu için ve aileleri tarafından devamlı olarak sıhhat durumları sorulduğu için ve aynı zamanda kasaların anahtarlarını, bilhassa Dışişlerine ait olanların anahtarlarını, almak üzere Fatih Rüştü Zorlu ve arkadaşlarını ziyaret etmek istediğini söylüyor, bunun için Gürsel'den müsaade istiyor. Gürsel: Bu hususta sayın Türkeş ile görüşünüz, diye cevap veriyor. Orada bulunan Türkeş, Sarper'in isteğini uygun buluyor ve hattâ kendisi de Sarper ile beraber olmak üzere Harp Okuluna gidiyorlar ve orada tutuklu bulunan Bayar, Menderes, Zorlu ve Ahmet Salih Korur'dan anahtarları ve şifreleri alıyorlar ve bu münasebetle kendileriyle çok enteresan bâzı konuşmalar da yapıyorlar.

Oradan döndükten sonra ikinci bir hâkimler heyeti teşkil edildi ve bu heyet kasaları açarak oradan çıkacak evrak vesaireyi tesbit etmeye memur edildi. Ve heyet faaliyete geçti. Ancak Ahmet Salih Korur' ve örtülü ödeneği içinde bulundurduğu ve şifreli bulunan kasanın şifre miftahını uydurmak ve kasayı açmak bir türlü mümkün olamadı. Bu kasayı açmak için eskiden Başbakanlık kalem-i mahsus müdürü olan ve Türkeş tarafından da değiştirilmeyerek kendisine vazife gördürülen Mehmet Geylângil de hâkimler heyetinin yanında bulunduruldu. O da kasayı açamadı. Nihayet yine Mehmet Geylângil vasıtasıyla

le bir kasacı getirildi ve hâkimler heyetinin önünde kaynak makinesi ile kilidi eriterek kasayı ancak o şekilde açabildi. Kasanın tesbitine ve sayımına bu suretle ve bundan sonra başlandı. Türkeş ancak bu sayımdan sonra ve hâkimler heyetinin zabıtlarına göre ve ayrıca mevcut parayı Mehmet Geylângil'e ve orada bulunan Muzaffer adında diğer bir memura saydırarak kasayı teslim aldı. Bunu tesbit eden zabıtlardan da birer nüsha yukarıda adları geçen yerlere gönderilmiştir.

Eğer kasanın açılmasında ve Türkeş tarafından el konulmasında en ufak bir yolsuzluk imkânı olsaydı, onun M.B.K. içindeki düşmanları elbette ki kendisine en büyük hücumları o sıralarda yaparlardı.

Türkeş'e bu konu ile ilgili hücum yine yapılmış, ama bu hücum şu şekilde olmuştur. Ekrem Acuner, Sami Küçük ve Mucip Ataklı bir aralık M.B.K.'de Türkeş'e örtülü ödenek paralarının bir kısmını kendisini destekleyecek bazı kimselere ve dostlarına verdiği yolunda ithamlar ortaya attılar. Buna karşı Türkeş örtülü ödeneğin bütün sarf evrakını ve zabıtlarını M.B.K. de ortaya atmış ve bahsedilen kimselere hiçbir ödeme yapılmamış olduğu meydana çıktı.»

Hareketimize devam ederken daha böyle birçok yalan ve iftiraların hedefi olacağımızı biliyoruz. Bunlara milletimizden aldığımız güvenle karşı koyuyoruz ve karşı koymakta devam edeceğiz. Mücadelemiz basit, sıradan bir parti mücadelesi değildir. Mücadelemiz Türk Milletinin var olma ya da yok olma mücadelesidir. Bu mücadelede Allah'ın bize yardımcı olacağına, büyük milletimizin silkinip kendisini bulacağına inanıyorum.

Dördüncü Bölüm

**RADYO
KONUŞMALARI**

PARTİZANLIK

Sevgili Vatandaşlarım;

Dünyanın ileri milletleri daha yükseklerē çıkmak için devamlı bir didinme ve gayret içindedirler. En eski devirlerdenberi daha üstün, daha kudretli ve refahlı olmak için, milletler arasında sonu gelmez bir yarış ve mücadele vardır. Bu yarışta geride kalanlar birçok felâketlerle karşılaşırılar. Hele böyle bir yarış ve mücadeleden habersiz olan milletler ise, çok acı şekilde yok olurlar. Parti olarak bizim gayemiz, Türk Milletini uyandırmak ve medeniyet âleminin ufuklarından onu yeniden bir güneş gibi doğdurmak için sür'atle bu yarışa hazırlamak ve korumaktır. Bunun için önümüze çıkan her engeli ezmek ve gereken her şeyi yapmak kararındayız. Türk Milletinin kalkınmasının ve medeniyet yarışında yer alabilmesinin en büyük engeli bugünkü hükümetin aciz tutumu ve uşak zihniyetli politikasıdır. Milliyetçi şuardan yoksun, hattâ milliyetçiliğin ve milliyetçilerin düşmanı olan bu uşak zihniyetli politika tenk edilmelidir.

Aziz Vatandaşlarım;

Hükümet üyeleri sık sık seçim emniyetinden, hukuk devletinden bahsetmekte, fakat memleketin her yerinde, seçim emniyetini yok eden baskılar yapmakta ve hukuk düzeninden eser bırakmamaktadır. Çanakkale, Erzincan ve daha birçok illerde iktidarın Bakanları, Çankırı'da iktidarın Meclis Başkan Vekili vatandaşlara açıktan açığa «A.P. adaylarına oy vermezseniz, hükümetten hiçbir yardım beklemezsiniz» diyerek baskı yapmaktadırlar. Boyabat'ta açılması istenen bir okula kadro verilmesini ricaya gelen heyete, Başbakanlıkta «Önce Boyabat'ta A.P.'ye seçimi kazandırın sonra isteklerde bulununuz,» cevabı verilmiştir. Memleketin her tarafından, vatandaşlar üzerinde ağır baskılar ve tecavüzler yapılarak seçim emniyeti yok edilmiştir.

A.P. iktidarının uyguladığı kalkınma politikası çok yetersiz ve yanıltıcıdır. Kabul edilmiş olan yılda %7 bir kalkınma hızı gayet azdır. Böyle bir kalkınma hızı ile Türkiye, Batı memleketlerinin bugünkü seviyesine ancak 250 yıl sonra ulaşabilir. Bu da adı geçen memleketler yerinde sayar ve bizi beklerse...

Hükümet, Türk halkının bin bir sıkıntı ile ödediği vergilerden meydana gelen bütçeyi, seçim propagandaları, kalabalık heyetlerle yapılan gösterişli iç ve dış geziler ve şatafatlı temel atma merasimleri için harcamaktadır. Yalnız şu seçimlerde harcanan milyonlarca liralara fakir milletin pek çok ihtiyacı karşılanabilir.

Sevgili Vatandaşlarım;

Memleketimizle ileri modern memleketler arasındaki mesafe hergün daha çok açılmakta ve büyümektedir. İktidarların uyguladıkları program çok yetersiz ve isabetsizdir. Milletimizin çağlar üzerinden

sıçratılarak, medenî milletlerin içinde bulunduğu çağa yani Atóm ve Uzay çağına sokulması lâzımdır.

Türkiye geniş imkânlarla ve zenginliklere sahip bir memlekettir. Bunlardan yararlanmak için imkân-ve iş seferberliğine gidilmelidir. Memleket kalkınması için imkânlar ve halk enerjisi seferber edilmelidir. Bunun için aydınları, yüksek öğrenim gençliğini teşkilâtlandırarak köylere, halkın içine göndermek gerekmektedir. Aydın ile halkı kaynaştırmak suretiyle ancak Türkiye geri kalmışlık durumundan hızla kurtarılabilir. Güzel Sanatları, bugünkü yardımsız, himayesiz, başı boş durumdan kurtararak teşkilâtlandırmak ve halk hizmetine koşmak lâzımdır. Ancak böylece halkın uyandırılması ve harekete geçirilmesi mümkün olabilir. Bilgili, uyanık, Millî Ükü sahibi, dünya gidişatından haberi din adamları yetiştirilmeli ve bunları öğretmenlerle elele, halkın kalkındırılması için çalışır hale getirmeliyiz.

Aziz Vatandaşlarım;

Biz parti olarak, Türkiye'nin kalkındırılması ve yabancılara avuç açmadan yaşayan, kudretli, refahlı bir varlık haline gelmesi için altı büyük reformun aynı zamanda yapılması kararındayız. Reform demek, Devlet işlerinin yeniden islâh edilmesi, yeni bir düzene sokulması demektir. Milletimizi hızla güçlendireceğine inandığımız bu altı büyük islahat hareketi şunlardır:

Idare Reformu: Devlet idaresi bugün gayet yavaş çalışmakta ve vatandaşı ezerek bunaltmaktadır. Rüşvet, iltimas, partizanlık halkı perişan etmektedir. Kırtasiyecilik, bugün git yarın gel davranışı, vatandaşı sıkıntılara boğmaktadır. Devlet çarkının bozuk işleyişi onu işleten memur sınıfını da ezip yıpratmaktadır. Personel Kanunu uygulanmamıştır. Bunun

yerine bir kısım memurlara %10 ilâ 15 bir zam yapılmış fakat Özel İdareler, Belediyeler, İktisadî Devlet Teşekkülleri bundan mahrum bırakılmıştır. Bir devlet uygulamak için kanun çıkarır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin çıkardığı kanunları uygulamayan bir iktidar gayri meşrû olur.

Bunun için biz parti olarak hizmeti vatandaşın ayağına götürecektir, Devlet çarkını hızlı ve ucuz çalıştıracak, memurların haklarının derhal verilmesini sağlayacak reformun yapılması dâvasını savunuyoruz.

Diğer reform ise, içtimâî islahat veya toplumsal reform dediğimiz harekettir. Bu da toplumsal adâlet ve fırsat eşitliği düzeninin kurulması, bütün Türk halkını içinde toplayacak bir toplumsal yardımlaşma ve güvenlik teşkilâtının meydana getirilmesi gayesini güden bir harekettir. İltiması, arkası ve parası olmayanın yüzüne bakacak kimse bulunmuyor. Böyle adâletsizlikten, ilgisizlikten, yüz üstü terk edilmiş bir toplumda huzur ve dirlik olamaz. Onun için biz acele memlekette toplumsal reformu yapmak gayesini gütmekteyiz. Tam bir toplumsal adâlet ve fırsat eşitliği düzeni kurulacak ve bütün vatandaşları içinde toplayan bir toplumsal yardımlaşma ve güvenlik teşkilâtı meydana getirilecektir. Türkiye'yi kurtaracak diğer hareket ise, Sanayi Réformudur. Memlekette Ağır Sanayiin, Atom Sanayiinin kurulması ve Türk Milletinin modern araç ve gereçlerini kendi evlâtlarının emeği ile kendi fabrikalarında yapabilir hale gelmesidir. Milletlerin ileri, üstün olmaları, gereken modern araç ve gereçleri yapabilme güç ve kabiliyetlerine sahip bulunmaları ile mümkündür. Bugün Türkiye'de millî sanayi ezilmekte ve baltalanmaktadır. Millî Sanayi kredi yokluğu veya pahalı kre-

di yüzünden ezilmektedir. A.P. Hükümeti millî sanayimizin baltalayıcılarını himaye etmekte ve onlarla işbirliği yapmaktadır. Biz, her engeli aşıp, beşinci kol faaliyetini ezip yıkarak en kısa zamanda Türkiye'yi sanayileştireceğiz. Devlet garantisi sağlamak suretiyle halkın elindeki küçük tasarrufları harekete geçirerek, israf edilmekte olan yüz milyonlarca liralık imkânları değerlendirerek, vurguncu, tefeci, mutlu azınlığın çanına ot tıkayarak, ithalât ve ihracatı Türkleştirerek, Anadolu'nun her yerinde fabrikalar kurarak memleketi sanayileştireceğiz.

Diğer ıslahat hareketi ise, kültür ve Millî Eğitim Reformudur. Bugünkü Millî Eğitim sistemi plânsız ve başıboşluk içindedir. Millî Eğitimi Türk Milletinin mânevî değerlerine, memleketin toplumsal ve ekonomik ihtiyaçlarına göre plânlamak lâzımdır. Teknik Eğitim öne alınmalıdır. Otuz kişilik Dünya çapında Yüksek İlim Adamları kadrosu yetiştirilmelidir. Güzel Sanatlar ve kültür faaliyetleri toplum için seferber edilerek halk hizmetine koşulmalıdır. Parti olarak biz Ülkü ve Kültür Birliği teşkilâtını kurmak dâvasındayız.

Bundan sonra, Tarım ve Toprak reformu meselesinden de bahsetmek isterim:

Türkiyemizin aşınma sonucu olarak her yıl en verimli toprakları kaybolmaktadır. Tarım ilmi esaslara göre yapılmamakta, köylü için bir besin ve yakıt politikası tesbit edilmemiş bulunmaktadır. Bunların çözümü, tarım reformuna bağlıdır. Ayrıca, toprak dağılmasını memleket gerçeklerine göre yeniden düzenlemek, Toprak Reformunun konusudur. Fakat, bu konu nüfusumuzun sektörlere dağılışı meselesiyle ilgilidir. Ayrıca, vergi reformu, malî reform da yapılmalıdır. Bugün vergi kaçakçılığı ve vergi adâletsiz-

liği Devleti ve vatandaşı takatsiz düşürmektedir. Çok kazananın çok, az kazananın az vergi almak ve malî formalitelerden kurtulmak gerekmektedir.

Dış politika, Kıbrıs dâvası gibi önemli konular da da bugünkü hükümetin beceriksiz ve enerjisiz, plânsız tutumu yüzünden Türkiye çok şey kaybetmiş ve kaybetmektedir. Memleketimizin geniş ve şumulü bir genel affa ihtiyacı vardır. Fakat iktidar partizan hesaplar ile yararsız özel aflar yoluna gitmiştir.

Sevgili Vatandaşlarım;

Milletimiz büyük tehlikeler ve buhranlarla karşı karşıyadır. Bizim dâvamız parti dâvası değildir. Sizleri safları birleştirmeye, elele vermeye dâvet ediyorum.

KALKINMA YOLLARI

Sevgili Yurttaşlarım:

Milletimizin kalkınması ve ileri gitmiş olan modern memleketlere yetişebilmeliğimiz için, büyük ve yorucu çalışmalara, hızlı hamlelere girişmek zorundayız. Türkiye'yi başkalarına avuç açmadan kendi gücüyle ayakta durabilen kuvvetli, refahlı ve uygar bir ülke haline getirebilmek için yeni hamleler yapmak zorundayız. Bütün bir milletin hayatını ve geleceğini güvenlik ve düzen altına alabilmek üzere yeni bir kurtuluş hareketi gereği ile karşı karşıyayız. Bunun için hepimizin ağır yükler altına girmeliğimiz icabetmektedir. Fakat köylüsü, şehirlisi ve aydını ile başbakanı ve boyacısı ile herkesin bu yükleri adâletle paylaşması lâzımdır. İnsanlar ağır yükler altına girmekten yılmazlar ve çekinmezler. Fakat her şeyden önce, halkı inandırmak, millete iman

ve ülkü vererek harekete geçirmek lâzımdır. Eğer vatandaşlar arasında yükler ve nimetler liyâkat, çalışma ve gayret esasına göre adâletle dağıtılmaz ise işte bu herkesi tedirgin eder. Onun için, yurdumuzda düzen ve huzurun sağlanması için, vatandaşlar arasında yükler ve nimetler, liyâkat, çalışma, gayret ve kabiliyet esaslarına göre adâletle dağıtılmalıdır. Herkese imkân eşitliği sağlayacak bir düzen kurulmalı ve toplumsal adâleti, toplumsal güvenliği sür'atle kuracak bir teşkilâtlanmaya gidilmelidir. Fakir olsun zengin olsun, herkesin aynı imkânları elde edebilmesi, devlet eliyle sağlanmalıdır. Yetim, dul, yoksul, kimsesiz, hasta, sakat herkesin korunmasını, iş sahibi olmasını, yardım görmesini sağlayacak geniş bir yardımlaşma teşkilâtı sür'atle kurulmalıdır. Bir ev halkı, birbirinden habersiz, ilgisiz, karşılıklı dayanışmasız, muhabbetsiz, ve yardımsız olarak yaşarsa o ev huzur ve selâmet içinde bulunamaz.

Türkiye bugün böyle bir eve benzemektedir. Bir taraftan iman ve ahlâk nurunu kaybetmiş kimseler, her çeşit değerlerin tahribi pâhasına vurgun, yağma ve menfaat peşinde, diğer taraftan milyonlarca köylü ve halk, fışkı ve çamur deryası ortasında, maddî ve mânevî karanlıklar içinde kendi kaderine terk edilmiş bulunmaktadır. Bunların sür'atle düzeltilmesi ve Türkiye'nin sağlam bir havaya kavuşturulması lâzımdır. Bunun için aydınların ve idarecilerin halka yönelmeleri, halkın içinde, halk gibi yaşamaları ve halk olmaları gerekmektedir. Birer fildişi kuleden farksız olan bir kaç büyük şehrin dar çerçevesinden kurtularak, ilim adamlarımızla, üniversitelerimizle, idarecilerimizle, köylüye ve halka doğru akmamız lâzımdır. Sanat ve kültür çalışmalarını yeni kurulacak bir bakanlığın emrine vererek halkımızın

san'at yoluyla eğitimi, uyarılması ve halk enerjisinin seferber edilmesi için harekete geçirmeliyiz.

Sevgili Yurttaşlarım;

Türkiye nüfusunun %71'den fazlası köylüdür. Devletin belkemiği, hizmetleri yürüten, yüklerin çoğunu taşıyan hep köylülerdir. Yıllardan beri herkesin tekrarladığı gibi, (Memleketin efendisi köylüdür); fakat gerçekler bambaşkadır. Bugün en çok ezilen, en çok hakları çiğnenen ve en büyük sıkıntılar içinde yuvarlanan köylülerdir. Üzülerek söylemek lâzımdır ki, şimdilik memleketin efendisi olmaktan çok uzaktırlar. Çoğunlukla okulsuz, doktorsuz, yolsuz, yoksul kendi hallerine terkedilmiş durumdadırlar. Genellikle halk yığınları, işçisi, esnafı ve memurlarıyla büyük sıkıntılar içindedirler. Sendika kanunundaki boşluklar dolayısı ile işçiler ve diğer çalışan insanlar büyük güçlüklerle karşılaşmaktadırlar. Hele köylülerin ne sendikaları, ne de sosyal sigortaları vardır. Bunlar büsbütün yüzüstü terkedilmiş durumdadırlar. Köylü ve esnaf kredi darlığı içinde kıvrانmaktadır. Ziraat Bankası, elindeki imkânların pek azını köylüye tahsis etmiş bulunmakta, kuruluş maksadı çiftçiye yardım olduğu halde, asıl başka sahalarda faaliyet göstermektedir.

Halkımız her bakımdan yardımsız, teşkilâtsiz bir halde olup, toplumsal adâletsizliğin ve dengesizliğin sebep olduğu binbir dert içinde yuvarlanmaktadır.

Memlekette imkân eşitliği, toplumsal adâlet ve güvenlik sağlayacak sür'atli tedbirler almak gereklidir. Bu tedbirlerin başında, bütün Türk halkını kapsayan bir yardımlaşma teşkilâtı kurulması ve hiçbir vatandaşın yardımsız, sahipsiz ortada bırakılmaması gelmektedir.

Sevgili Yurттаşlarım,

Bir toplumun en sağlam dayanağı ahlâktır. Ahlâkı bozuk olan, hakka saygısı bulunmayan ve adâletsizlik içinde yüzen bir ülkede huzur, düzen ve hayır olamaz. Böyle bir memleket yıkılmaya mahkûm olur. Parti olarak bizler adâleti, siyasî ekonomik sosyal ve hukukî bütün yönleriyle bölünmez bir adâlet ülkesü olarak görüyoruz. Herkese hakkını verme hususunda sarsılmayan, devamlı bir irade olarak kabul ediyoruz.

Partimiz için ahlâk bir gaye, bir insan unsuru olduğu kadar, gerçekleştirilmesi gereken müşahhas, amelî bir sonuçtur. Hak ve adâlete inanıyoruz ve adâleti samimî olarak mülkün temeli sayıyoruz.

Sevgili Yurттаşlarım,

Bugün Türkiyemiz büyük bir ahlâk buhranı içinde bulunmaktadır. Her tarafta rüşvet, iltimas almış yürümüş, ciddiyetsizlik, disiplinsizlik toplumda âdetta bir kaide haline gelmiş, devlet işlerinde ise laubalilik her kademeyi sarmış durumdadır. Halk ise, baskı altında bunalmış olup, rüşvetsiz, iltimassız olarak işlerini gördüremez haldedir. Özellikle köylüler, işçiler ve fakir halk tabakaları, Jandarmadan ve adâlet teşkilâtımızın çalışmasından çok şikâyetçilerdir.

Başta hükümet olmak üzere milletçe hepimiz yeni bir ahlâk devrimi yapmak zorundayız. Adâleti her işin temeli kabul eden bir ciddî, vazifesever bir duruma sür'atle getirmek lâzımdır. Bunun için, kültür ve eğitim kurumları harekete geçirilmeli ve sanat faaliyetleri halk hizmetine yöneltilmelidir. Rüşvet ve iltimas kaldırılmadan, ahlâk meselesi düzeltilmeden halkın rahat nefes almasına imkân yoktur.

Sevgili Yurttaşlarım,

Hükûmet ise, bu önemli durumdan habersiz görünmekte ve bugüne kadar ümit verici hiçbir harekete girişmemiş bulunmaktadır. Hükûmeti genel seçimlerden beri geçen uzun bir devrede seçim kanunundan başka hiçbir şey alâkadar etmemiştir. Seçim kanununu değiştirecek, muhalefeti tasfiye edecek. Mecliste tam ve kesin bir dikta kurulacak, işte hükûmeti bu devrede muhalefetle kanlı, bıçaklı hale düşüren görüş ve davranışı bu olmuştur. Seçim kanununun değiştirilmesine biz de taraftarız, daha 10 Ekim seçimlerinden önce seçim kanununu değiştirmek gerektiğini açıklamış, fakat iktidarın, istediği gibi bir geriye gidiş değil, daha ileri ve hakikî demokrasiyi sağlayacak olan, dar bölge nisbî seçim sisteminin kabul edilmesi gerektiğini belirtmişim.

Biz, bunların hepsinden de vazgeçiyoruz; iktidarın seçim kanununu değiştirmesine razıyız. Hattâ Meclisteki bütün sandalyalarımızı kendilerine bırakmaya da razıyız. Yeter ki yukarıdan beri sıralamış olduğum ve halkın acele beklediği hizmetleri yap-sınlar ve memlekete refah, düzen sağlasınlar. Fakat idarecilerde bugüne kadar bizi sevindirecek bir anlayış ve tutum görmüş değiliz. Memlekete hizmet herşeyden önce hakka inanmak, ülkü sahibi olmak, cesur ve dürüst hareket etmekle mümkündür. Geçici, bir anlık menfaatlar, bencillikler uğruna hakkı ayaklar altına almak ne oldum delisi kişilere, boş gurur ve yapmacıklara kapılmak, insanlar için çok çirkin bir şekilde küçülmek olur.

Biz daima Türk Milletine hizmet yolunda olacağız. Ve her zaman dürüstlük ve hak yolunda yürüyeceğiz. Belki pek az oy alacağız, veya hiç oy alamayacağız, fakat buna rağmen yine millete fay-

dalı olduğuna inandığımız yolda, hak yolunda yaşamaktan sapmadan, kimseye iftira etmeden, daima hakikata bağlı olarak yürüyeceğiz.

İMKÂNLARIMIZ VE ENGELLER

Sevgili Yurттаşlarım,

Bugün bizler yokluklar ve imkânsızlıklar yüzünden sıkıntı çeken bir memleket değiliz, biz sahip bulunduğumuz büyük zenginlikleri ve geniş imkânları değerlendirebilecek devlet adamlarını iktidara getirmemek yüzünden sıkıntı ve sefalet içinde bulunmaktayız. Yıllardan beri Hükûmete geçen kimse-ler Hükûmet sandalyalarını birer halka hizmet sandalyası olarak değil, birer saltanat sürme aracı olarak görmüşler ve o şekilde davranmışlardı. Bu yüzden bir ıstırap ve acı neticesi milletten toplanan paralar üretimi çoğaltacak yatırımlara harcanmak yerine, birkaç büyük şehrin sözde imarına, yani beton binalara harcanmıştır. Böyle yerlere sarfedilen paralar ve emekler biliyorsunuz ki, üretimin artmasına bir fayda sağlamaz. Halbuki Türkiye'mizin kalkınması gerek tarım alanında, gerekse sanayii alanında üretimin sür'atle arttırılmasıyla mümkündür. Yüz milyonlarca lira harcayarak gösterişli bir Millet Meclisi binası yaptırmak yerine, 5-10 tane fabrika kurmak elbette daha iyi olurdu. Bizim Meclisimiz varsın 50 yıl daha eski binasında kalsaydı. Bugün işsizlik ve geçim sıkıntısı ağırlığı gittikçe arttırmaktadır. Vatandaşlar geniş iş sahaları açılmasını beklemektedirler. 700 binden fazla vatandaş işçi olarak yurt dışına gitmek için sıraya girmiş bulunmaktadır. Genç kızlarımız, kadınlarımız ve gençlerimiz, ek-mek parası için gurbet ellerinin bin bir dert dolu

kucağına atılmaktadırlar. Halbuki Türkiye'de yapılacak pek çok ve geniş işler vardır. Kendi iş gücümüzün yetmeyeceği kadar geniş iş imkânlarına sahip bulunmaktayız. Ziraatın islâhı ve erozyon meselesi, sanayi kurulması, yolların inşaaası, denizcilik, turizm, yeraltı zenginliklerinin işletilmesi gibi milyonlarca insanın çalışmasına ihtiyaç gösteren hizmetler, devletten teşebbüs, organizasyon, himmet ve gayret beklemektedir. 10 Ekim 1966 seçimlerinden beri uzun bir zaman geçtiği halde Mecliste sadece 6 kanun çıkarılmıştır.

İktidar yöneticileri muhalefete mensup bazı hırslı politikacılarla kin ve intikam kışkırtıcılığı yapmak ve yangına körükle gitmek hususunda yarışmaya girmekten başka bir hareket göstermemiştir.

Kendilerine birçok defalar yaptığımız gayet samimî uyarmalar gerekli ilgiyi görmemiş ve beklenen etkiyi göstermemiştir. Bu yüzden doğmasından endişe ettiğimiz en kötü durumlar ortaya çıkmıştır. T. B.M. Meclisi kavga etmekten çalışmaya vakit bulamaz hale sürüklenmiştir. İktidarla muhalefet, iki ay gibi kısa bir zaman içinde birbirinin yüzüne bakamayacak kadar kırgın hale sokulmuş ve yeniden rejim meseleleri bütün zihinleri kaplamıştır.

Sevgili Yurtaşlarım,

Millete partilerüstü bir gözle bakmak lâzımdır. İktidar ve ana muhalefet partileri, millet anlamını o kadar dar ve partizanca bir görüşle ele almaktadırlar ki, âdeta millet demek sadece kendi partileri demektir. Bu görüş doğru değildir. Vatandaşlar bu zihniyet yüzünden çok ıstırap çekmiş ve bugün de çekmektedirler. Halen Adalet Partisine mensup olmayan vatandaşlar her tarafta baskıya uğramaktadırlar. Adalet Partisine geçmedikleri için kredileri ke-

silen, işleri bozulan baskıya uğrayan vatandaşlar çoğalmaktadır, bunlar ise hayırlı alâmetler sayılmaz.

Sevgili Yurttaşlarım,

Sizlere af konusundan da özet olarak bahsetmek isterim: İlerdeki konuşmalarında af meselesi üzerinde daha etraflı duracağım. Hepiniz biliyorsunuz ki, seçimlerden çok önce Adalet Partisi idarecileri tek başlarına iktidarı aldıkları takdirde af çıkaracaklarını ilân etmiş ve her yerde bunu propoganda olarak yaymışlardır. Dâha sonra bunu seçim beyannamelerine de koymuşlar ve seçimlerden sonra hükümet programlarında da zikretmişlerdir. Adalet Partisi yöneticileri, 1966 yılbaşından önce af çıkaracaklarını vaad etmişler, fakat her nedense çıkarmamışlardır. Bunun üzerine Ramazan Bayramı'na kadar çıkaracaklarını söylemişler, lâkin yine çıkaramamışlar ve bu sefer Kurban Bayramı'na kadar af kanununu meclisten geçireceklerini bildirmişlerdir. Lâkin bugüne kadar başka diğer vaadleri gibi bunu da yerine getirememişlerdir. Hayatın çeşitli talihsizliklerine uğrayarak hapishanelere düşmüş olan insanların sırtından oy avcılığı yapmak ahlâka aykırı birşeydir. Asla doğru değildir. Af müessesesi devletin devamlılık, ciddiyet ve ağırbaşlılık vasıflarına ve adâlet ruhuna uygun olarak kullanılmalıdır. 1960'dan 1965 yılına kadar geçen süre içinde dört defa af kanunu çıkarılmıştır. Fakat bu dört af, küçük sayıdaki hep aynı kimseler için çıkarılmıştır.

Hükümetin meclise getirdiği son kanun tasarısı da yine mahdut kimseleri hedef almış bulunmaktadır. Hükümetin, hele 146 ncı madde ile hüküm giymiş olan vatandaşları ayrı ayrı mütalâa etmesi adâlet anlayışı ile bağdaştırılmaz. Bize göre hükümetin hazırladığı af tasarısı yerine, siyasî, iktisadî, ma-

lî ve idarî suçların tümünü kapsayan genel bir af çıkarmak gereklidir.

Ancak bu mahiyette bir af toplum içinde huzurun teminine yardımcı olabilir. Böylece genel bir af çıkarıldıktan sonra da, af müessesesini ikide birde lâubali bir şekilde kurcalamamak lâzımdır. Af oluncak suçluların, cemiyet içinde namuslu bir iş sahibi olmaları için, af kanunu çıkarmadan önce bütün suçlulara iş sağlayacak bir plân uygulanmalıdır. Hükümeti, daha fazla gecikmeden böyle bir tasarı hazırlamaya ve meclis açılır açılmaz Meclisten çıkarmaya dâvet ediyorum.

Sevgili Yurttaşlarım,

Türk Milletinin varlığını korumak, yüceltmek ve devam ettirmek her düşüncenin üstünde yer alır. Millî iradenin başta gelen gayesi budur. Bu gayeye uygun hareket etmeyen kimseler, bir seçimde oyların çoğunluğunu almış olsalar bile millî iradenin temsilcisi olamazlar. Türk Milleti'nin varlığını korumak ve yüceltmek gayesine aykırı davranışlar kimler tarafından yapılırsa yapılsın, millî iradeye karşı gelme ve millete tecavüzden başka bir mânâ taşıyamaz.

Aziz Yurttaşlarım; Türkiye bugün geri kalmış bir ülkedir. Millî ekonomimiz, istihsal tekniğimiz, çalışma ve yaşama şartlarımız dünyaya ve çağa hâkim şart ve ölçülerin gerisindedir. Bu durumdan kurtulma ve çaba hamlelerinin başlangıcı 46 yıl öncesine gider. Kurtuluş Savaşımız esaret ve gerilik şartlarını yenmek, medenî âlemde şerefli yerimizi almak, refahlı ve kuvvetli bir Türkiye kurmak içindi. Milletimizi 46 yıl önce bir İstiklâl Savaşı vermeye zorlayan şartlarda bugün büyük bir değişme yoktur. 30 Ağustos Zaferi ile elde edilen netice, (İktisat, Tek-

nik ve Millî kültür zaferleri ile pekleştirilmediği) için güvene alınmış değildir. Refahlı, kuvvetli Büyük Türkiye gerçekleşmiş değildir.

Halbuki Türk Milleti, büyük işler başarmaya muktedirdir. Kendini tanıyan, anlayan, kendisi gibi yaşayan halk önderleri rehberliğinde bugünkü seviyesinin hızla çok üstüne yükselebilir ve ergeç yükselecektir.

Bunun için birbirini kötöleyen, fesat saçan uğursuz didişmeleri bir kenara bırakarak, doğacak büyük Türkiye'yi inşa için el ele vermek lâzımdır. Karşılıklı sevgi, anlayış ve hoşgörülülikle birleşmek, daima bir ve beraber olmak; işte başarıların tilsımı budur. Millî parolamız budur ve her zaman bu olmalıdır.

SONUÇ

Aziz ve Büyük Milletim,

Birkaç gün sonra seçimler olacak, sizleri temsil etmesi için vekil olarak tercih ettiğiniz kimselerin isimlerini sandığa atacaksınız, bu sandıktan çıkanlar bir belli müddet millet adına kanunlar yapacak, hizmetleri kontrol edecek, hükümetleri kuracak ve denetleyecekler. Bu büyük iş için memur ettiğiniz kimselerin şimdiye kadar yapmış olduklarını bilmeden yeni kimseleri seçmek belki de hatâlı tercihlere sebep olacaktır. Ben bu konuşmamda son birkaç yılın bir muhasebesini yapmayı bu yönden zarurî görmekteyim.

Son Birkaç Yılın Muhasebesi

Bu geçmiş yılın incelemesini yaparken, AP. iktidarını iki ayrı bölüm halinde ele almakta olduğumuzu belirtmek isterim. AP. teşkilâtını kuran ve teş-

kilâta giren veya AP.'ye oy veren vatandaş toplulukları bizim eleştirme ve hücumlarımızın hedefi değildir. Onlar aldatılmış ve kandırılmış olan temiz vatandaş kitlesidir. Kendilerine karşı sevgi ile ve hizmet aşkı ile bağlı bulunmaktayız.

Bizim tenkit ve kınamalarımızın asıl hedefi birbir yalan vaadle kandırarak başlarına geçen AP. idarecilerinin zararlı zihniyetleri ve yanlış tutumlarıdır.

Türk Milleti Bölünmez Kutsal Bir Bütündür:

Bizim gözümüzde, Türk Milleti bölünmez, kutsal bir bütündür. Hangi partiden olursa olsun veya partisiz bulunsun, her vatandaşın refahını, hürriyetini, şerefini korumayı ve sağlamayı bu milletin bir ferdi olarak namus borcu saymaktayız. Konuşmalarımızın maksadı, Türk Milleti'ni en kısa zamanda, en kısa yoldan yeryüzünün en kudretli, en refahlı toplumu haline getireceğine inandığımız tedbirleri göstermekdir.

27 Mayıs Hedefine Ulaştırılmadı.

1960 ihtilâli sizin de hatırladığınız gibi 13 Kasım ihâneti ile yön değiştirdi. Millî, tarafsız, âdil bir yönetim kurmak, memleketin muhtaç olduğu kökiü reformları yapmak ve Türk Milleti'ni daha hür, daha emniyetli, daha müreffeh bir toplum ve daha kudretli bir devlet haline getirmek gayesini, terketti. Böylece 27 Mayıs hedefine ulaştırılmadı.

27 Mayıs ihtilâlinden çok şeyler bekleyen ve bunda haklı olan millet hayal kırıklığına uğradı ve ümidi kırılanlar infial içinde kaldılar. İhtilâl ertesi iktidara gelenler ise, bir çeşit galip, bir nevi fatih

tavır ve edâsı ile millete hizmet yerine, millete zulüm ve tahakküm yoluna girdiler. Bilmediler ki, insan milletinin hâkimi değil, hâdimi olarak şereflenir.

Bu idrak noksanı, milletin büyük kısmını karşılarına itti. Bu itilmiş kimseler kendilerini temsil ettirmek için kurulu partiler arasında araştırmalar yaptılar.

Yeni kurulmuş iki partiden biri olan AP. ne kadar gayri memnun varsa o kadar çeşitli vaadlerde bulundu. Mason cemiyetlerinden İslâm cemiyetlerine kadar herkese herşeyi vaadetti. Bu suretle bütün kırılmış ümitlerin mihrakı oldu. Ayrıca 27 Mayıs öncesi iktidarda bulunan kimselerin hâtırlarını, onları seven ve onlara acıyanlara karşı azamî derecede istismar etti. Bu maksatla millette millî müesseseler arasında doğacak soğumalardan bile endişe etmedi, Birbirine zıt bütün ifratları tahrik etti, vaad etti.

Bu gayretlerin neticesi olarak milletin yüzde elli üçünün reyini alıp, 1965'de iktidara geldiler. O günden bugüne kadar yaptıkları ve milletin geldiği, getirildiği yeri görmekteyiz.

Kanayan Bir Yara: Kıbrıs

Dış meselelerimizde kanayan bir yara vardır. Bu daha evvelki iktidarın basiretsiz, cesaretsiz, kısır idrakının mahsulü olarak doğmuştu. AP. muhalefeti bu konuyu iktidara gelse hemen halledecek gibi gözükürdü ve böyle vaadlerde bulunurdu.

Üç yıldır hükümet etmektedir, Kıbrıs buhranının üzerinden üç kış daha geçti. Rum çetecileri her kışa girerken Ada Türklerini üç kere daha yurtsuz, ocaksız bıraktı. Kıbrıs'ta evinden barkından olmuş-

ların sayısı üç misli arttı. Hükümet Türkiye içinde manevra yapmaktan öteye geçemedi. Yalnız birşey yaptı. Kıbrıs mevzuunda hükümette, genel kurmayda, partiler arasında geçen gizli müzakereleri neşrettirerek Makaryosun da öğrenmesini sağladı. Bugün Kıbrıs dâvamiz AP. iktidarının âciz politikası yüzünden hedefe vamtan çok uzaktır.

Doğuda Her Köyden Bir Kişi Dağda Geziyor?

Bir asayiş buhranı vardır. Doğu bölgelerinde her köyden bir kişi dağda gezmektedir. Devletin garip aczi, her türlü haddin altına düşmüş, hükümet adamları ile eşkiya arasında uzlaşma müzakereleri bile yapılır olmuştur.

Hattâ bu uzlaşmada, eşkiya sözünü tutmuş, fakat hükümet vaadini tahakkuk ettirememiş. Kanun-tatbikatçısı olan bakanlarla kanun dışı yaşayan eşkiyanın muhatap olması gibi zillet tarihimizin hiçbir devrinde görülmemiş bir haldir. AP. iktidarını temsil eden kimseler makamları seviyesine çıkamadıkları için makamlarını kendi seviyelerine indirmişlerdir. Rüşvet, iltimas, irtikâp her türlü ölçünün üstüne çıkmış, bir hakkı bizatihî hak olduğu için almak muhal olmuştur. Dost kayırma, ahbap koruma, yâren gönülleme idarenin tabii icabı haline gelmiş ve kimseyi şaşırtmaz olmuştur. Bu hususlardaki pervasızlık o hududa varmıştır ki, «kardeşlerin 14,5 milyon lira kredi almış» diye AP. gurubunda bir soruya maruz kalmış olan hükümet adamı, «kardeşlerim akıllıdır» diye rahat bir cevap verebilmiştir. Kimse bu akıllı kardeşlerin iktidar öncesi aynı akla sahip olup olmadıklarını sormamıştır.

İktisadî ve ticarî hayat normal yollardan çıkmış, bir vurgun, bir kaçak, ihtikâr münasebeti haline gelmiş, permiler, imkânlar, yağmacılık usulleri ile elden ele dolaşır olmuştur. Hükûmet kademelerine nüfuz etmiş olan kimselerle idareciler arasında meydana gelen bir fiilî ittifak, halkın aleyhine muhterik bezirgânları koruyucu vasıf kazandırmıştır.

Dış ticaretimizin senelik hacmi 12 milyar liradır. Bunun asgârî kârı olan 5 milyar lira Türkiye ile münasebeti nüfus kâğıdından ibâret olan, Türk Milletine karşı hiçbir fikrî ve hissî alâka beslemeyen, bu toprakları kendisi için bir arpalık addeden, millî kaderimizle iştiraki olmayan, birkaç yüz pasaport vatandaşının servetine eklenmektedir. Anadolu'yu ve bütün Türk Milleti'ni dini, milliyeti bizden olmayan ve bize sevgi beslemeyen bu adamlar sömürmektedir. AP. iktidarı da bunlarla tam bir işbirliği yapmaktadır.

Sanayileşme Plânsız, Gayesiz Bir Spekülâsyon Haline Gelmiştir:

Bankacılık ağır faizli, kısa vadeli, yüksek teminatlı, istihsalî arttırmaktan ziyade murabahacı bir yöne çevrilmiş, müşküle düşen vatandaşı ezmek için kurulmuş bir mekanizma halindedir. Asıl meselemiz olan sanayileşme hesapsız, plânsız, gayesiz bir spekülâsyon haline gelmiştir. Motorlu araç sanayii, Avrupa sanayiinin mamûlleri bir faaliyetten ibaret kalmış, yabancı sermaye yatırımı, gazozculuğu ön plâna almış, ağır sanayii ihmale uğratmıştır.

22 milyon köylü ihmal ve lakaydî ile bakılan, genel yatırımda hissesine düşmesi lâzım gelen nisbetin çok aşağısında muamele gören bir sınıf sayılmaktadır. Toprakları az ve verimsiz, ürünleri değeri-

nin altında satılmaktadır. Birkaç büyük şehir ahali-
sinin kayırılması için 22 milyon insanın mahsulü
yok pahasına indirilmiş, Hükûmet baskısı ile buğday
fiatı bir liranın altında tutulmakta, tütün ıspanak fi-
atına alınmaktadır. Bir yanda sel, öte yanda kurak-
lık muntazam bir felâket olarak hergün tehdidini ic-
ra etmektedir. Köylü teminatsız, sigortasız perişan
yaşamaya terk edilmiştir. Millî eğitim hedefsiz, ga-
yesiz, başıboş, okur-yazar yetiştirmekten başka hiç
bir dâva gütmeyen bir gayretten ibaret hale gelmiş-
tir. İlk ve orta tahsil çağında yani, 18 yaşın altındaki
sabi çocuklara, komünizmden anarşizme kadar her
çeşit nazariye telkin eden propogandalar okulları
doldurmuş ve bu faaliyetlerini bir hak ve vazife ola-
rak da iddia ve ilândan çekinmez hale gelen insan-
lar ortalığı doldurmuştur. Öğretmek ve terbiye et-
mek için ellerine teslim edilmiş çocukları birbirine
düşman, cemiyete düşman, aileye düşman birer âsî
haline getirmektedir. Komünistler Millî Eğitim Ba-
kanlığına, hattâ bizzat bakanlara baskı yapacak ka-
dar pervasız hale gelmişlerdir. Dün mukaddes mev-
humlara, bütün mânevî değerlere karşı olan bu fe-
satçılar asıl vazifelerini bırakıp, küçükleri ters tel-
kinlere tâbi tutarken temel inançlardan mahrum
eğitim bakanları bu hâdiselere karşı tarafsız olduk-
larını ilân edecek kadar şaşkınlanmıştır. Şerre karşı
tarafsız kalmak, şerre hizmet etmek demektir. Yük-
sek tahsil gençliği perişan, sefil, himayesiz bırakıl-
mış, yatacak, yiyecek ihtiyaçları altında ezilmiş za-
ruri kitap ve malzemeyi temin imkânından mahrum,
birbirinin kafasını kırmak için sol akımların bütün
tehdidine açık bırakılmıştır.

İşsiz Sayısı Hergün Artmaktadır

Millî Eğitim, Türk çocuklarını milliyetçi bir şurla yetiştirmek yerine belirsiz ve kozmopolit bir yön izlemektedir. Türkiye'nin sosyal ve ekonomik hedeflerini dikkate almaz bir tutumla yürütülmektedir. Bugün Türkiye, AP. idarecilerinin elinde, bütün dünyada tenkidi yapılmış, zaafı belli olmuş, yerine yenisi konmuş iktisadî sistemlerin münakaşasına düşmüştür. Bir yanda CHP.'nin himaye ve teşvik ettiği solculuk, diğer tarafta, AP.'nin kuyruğuna takıldığı kapitalizm, materyalist bir felsefenin iki ifade tarzı, Çekoslavakya'da sosyalizmin, İngiltere'de kapitalizmin yetersizliği idrak edildiği ve her iki sistem kendi uygulayıcıları tarafından reddedildiği sırada Türkiye bu sistemlerin tercihi için kavga etmek durumuna düşmüştür.

Bir yanda bu kavga yürürken, memlekette işsizlerin miktarı 6 milyonu bulmuştur. Milletimizin en güçlü fertleri en çok iş görecekları bir çağda batı memleketlerinin kapısında iş için kuyruğa girmiş durumdadırlar. Bir zamanlar fâtilh olarak girdiğimiz ülkelerde sokak süpürgeciliğine talip hale gelmişizdir.

Yalnız bu 6 milyon işsizlin çaresini düşünmeyen hükûmetin meydana getirdiği zararı hesaplamak gözlerimizi açmaya yetecek azamettedir. Avrupa'da meselâ Almanya'ya giden işçilerimizin durumunu ele alalım: Almanca okuma-yazma hattâ konuşma bilmeyen bir Türk işçisi saatte üç mark yani 10 lira ücret almaktadır. Günde sekiz saat çalıştığına göre 80 lira kendisine ödenmektedir.

İşçiye 80 lira verebilmesi için fabrikanın işçi başına en az 160 lira bir değer elde etmesi gerekir. Aksi takdirde fabrika iflâsa gider. Zira faiz amor-

tisman, sigorta, idare, vergi gibi masraflarını karşıladıktan sonra bir de kâr elde edecektir. O halde bizim batıda çalışan her işçimiz içinde çalıştığı memlekete 160 liralık bir değeri her gün eklemektedir. Türkiye'de ise günde 160 liralık bir değer üretecek 6 milyon insan boş durmaktadır. Biz bu miktarın 60 lira başına 100 liralık bir üretim gücünün heba edildiğini hesap edersek 6 milyon işsiz hergün 6.000.000.000'lik bir değer üretmekten mahrum bırakıldığını anlamış oluruz. Bu insanların senede 300 gün çalıştıklarını düşünecek olursak yıllık zararın 180 milyar tuttuğunu görürüz.

Hükümet 6 milyon işsize seyirci kalmak suretiyle yılda 180 milyar zarar ettiğimizi görmemezlikten gelmektedir.

Kalkınma Bir Savaştır:

Kalkınma bir savaştır. Her savaşta olduğu gibi, azimli, iradeli ve kararlı olmak bütün menbaları en iyi, en verimli bir şekilde kullanmak, şarttır. Bundaki ihmal, bundaki kayıtsızlık, bundaki gevşeklik, suistimallerin en kötüsüdür. Ümitlerimizin ifadesi olan reylerinizi alarak iş başına gelen hükümet işte bu idrakten mahrumdur.

Yedi büyük şehrin etrafında 2 milyondan fazla insan geçekondularda yaşamaktadır. Sudan, lâğım, elektrik gibi en tabii imkânlardan mahrum, soğuğa, sıcağa, kara, rüzgâra karşı mukavemetten yoksun meskenlerde vatandaşlarımız maişet kavgasını tek başlarına yapmaktadırlar. Bütün bunlardan daha hazine ve daha elimi şudur ki, bu meskenlerde nine, dede baba ve yetişkin çocuklar aynı odada yaşamaktadırlar. Bu şartların neticesi olarak memleket her çeşit buhrana açık hale gelebilir. Bu yaşayış tarzı Türk

Milleti'nin örf, an'ane ve itikatleri ile bağdaşamaz. Gecekondu meselesi iktidarlar için seçim zamanlarında hatırlanan, bol keseden vaadler yapılan bir konu olarak çözüme ulaştırılamaz. Bu mesele Türk Milleti'ni eritmekte ve aşındırmaktadır. Çaresizlik içinde çırpınan vatan evlâtlarının bu sıkıntıları giderilmelidir. Mânevî değerler yıkılmadan tedbir alınmalıdır. Milletleri millet yapan ruh ve imandır. Bu ruh çökmeden, iman yıkılmadan imdatlarına koşulmalıdır. Dün zamanı idi. Bugün geç, yarın faydasızdır. Hükûmet bu faydasız yarınlara doğru tereddütsüz bir teslimiyet içinde yürümektedir.

Türk Vatanını Parçalama Hürriyeti Diye Bir Hürriyet Olamaz:

Türk Milleti'nin varlığını korumak, yüceltmek ve ebediyen devam ettirmek düşüncesinin üstünde başka hiçbir fikir ve düşünce yer alamaz. Demokrasi, hürriyet gibi mefhumlar ancak buna hizmet içindir.

Türk Milleti'nin birliğini bozma, Türk vatanını parçalama hürriyeti diye bir hürriyet olamaz. Komünizm kadar, bölgecilik, mezhepçilik faaliyetleri de almış, yürümüş ve hükûmet bunlara karşı aciz ve meskenet içinde seyirci bulunmaktadır. Bir takım gafil ve korkak kimseler komünistlere ve diğer fesatçılara yardım ederek kendi sefil varlıklarını teminat altına alacaklarını sanmaktadırlar. Biz parti olarak Türkiye içinde komünizmi ve diğer fesat hareketlerini ergeç ezip yok edeceğiz. Fakat yalnız onları değil, bu yıkıcı faaliyete karşı vazifesini yapmayan iktidarı ve fesatçılara yarıdakçılık eden hainleri de en ağır cezalara çarptıracağız.

«Emanet olan dâvayı kucakladım. Hiç arkaya bakmadan, tereddütsüz, hiç bir şeye aldırmadan yürüyorum. İleriye doğru yürüyorum. Hızlanıp koşmak gayreti içindeyiz. Koşacağız.. İleriye gittikçe geride kalmayıp beni takip edin... Bu mücadelede herhangi bir sebeple ben düşerseniz bayrağı kapın, daha ileriye gidin.